

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΤΕΥΧΟΣ 95 • ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2013

ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ «Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ»
(ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ 1885)

Βραβείο Ακαδημίας

Αθηνών (1986)

Κυκλοφορεί ανάμεσα στους Μικροχωρίτες του εσωτερικού και του εξωτερικού,
καθώς και στους φίλους του Μικρού Χωριού Ευρυτανίας
(Σημ.: Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τη γνώμη του συγγραφέα τους)
Κείμενα και φωτογραφίες δεν επιστρέφονται

Περίοδος Β' - Χρόνος 47ος - Αρ. Φύλλον 95 - Ιούλιος - Δεκέμβριος 2013

Ιδιοκτήτης:

Αδελφότητα Μικροχωριτών
"Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος"

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος: Γιάννης Αρώνης
Αντιπρόεδρος: Θανάσης Μιχαηλίδης
Γεν. Γραμ/τέας: Σοφία Κουτσούκη-Κούμπου
Ταμίας: Χρήστος Μουτογιάννης
Ειδ. Γραμ/τέας: Σπύρος Κρίκος
Σύμβουλος: Χρήστος Δημόπουλος
Σύμβουλος: Ελένη Παναγιώτου-Τσακίρη

Εκδότης/Διευθυντής

(σύμφωνα με το νόμο): Γιάννης Στ. Αρώνης
Διεύθυνση:
Καραολή & Δημητρίου 72, 185-34 Πειραιά
Τηλ. + Fax: 210 411 1849
E-mail: Aronisg@gmail.com

Εκτύπωση Διευθύνσεων: Κώστας Κρίκος

Σύνταξη – Επιμέλεια έκδοσης:

1966-1970: Μένιος Κουτσούκης
1971-1977: Γιώργος Δημόπουλος
1978-1992: Μένιος Κουτσούκης
1993-2002: Θανάσης Κεράνης
Δημήτριος Κρίκος
2003-2010: Αιμιλία Κουτσούκη
2011- : Αιμιλία Κουτσούκη
Σοφία Κουτσούκη-Κούμπου
E-mail: Koutsoukis@hol.gr

Φωτοστοιχειοθεσία –εκτύπωση

Ι. Γκαντήραγας & Σία Ο.Ε.
Τηλ. 210 5244309

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού: 20 €
Εξωτερικού: 50 \$
Εταιρειών, ΝΠΙΔ: 30 €
Αποστέλλεται δωρεάν σε δημόσιες
υπηρεσίες, ΟΤΑ και συλλόγους

Εξώφυλλο: Μικροχωρίτες της Θεσσαλονίκης στη δεκαετία του '60

Ιστορία - Παραδόσεις - Φύση - Φιλοξενία

Και τα τέσσερα αυτά, δηλ. η πανέμορφη φύση που περιβάλλει το χωριό, η μακρά ιστορία και οι παραδόσεις του, μαζί με τα αναλλοίωτα αισθήματα φιλοξενίας των κατοίκων του, είναι τα στολίδια και οι αρετές του χωριού μας.

Την ιστορία τη γράφουν οι άνθρωποι με τη δράση και τη συμπεριφορά τους, με τα έργα τους στη μικρή ή στην ευρύτερη κοινωνία όπου ζουν. Και οι παραδόσεις μας δεν είναι παρά η άγραφη ιστορία, που σώζεται από στόμα σε στόμα για τις ρίζες μας, το βιτοπορισμό μας, τη λατρεία, τις μέρες πολέμου, τις μέρες της γιορτής και τηςσχόλης κ.ά.

Τα δύο αυτά, η ιστορία και οι παραδόσεις συχνά διαπλέκονται, άλλοτε βαδίζουν πλάι, πλάι και άλλοτε διασταυρώνονται. Οι παλιοί θα θυμούνται τι έλεγε για το χωριό μας η αιωνόβια γιαγιά Καραμέτσου: «Νια βουλά πιδάκι μ' του χωριού δεν ήτανι ιδιαί πούνι τώρα, ήτανι πίσου απ' τ' Τζιρ'...» Αυτό που ακουγόταν σαν παραμύθι, ήλθε να επιβεβαιώσει με στοιχεία ο Ευρυτάνας ιστορικός ερευνητής Γιάννης Μαυρομύτης. Στην ομιλία του στα εγκαίνια του Μουσείου του Χωριού (17-6-2011), με αναφορές του σε πολλά ιστορικά στοιχεία, απέδειξε ότι το Μικρό Χωριό υπήρχε στην Βυζαντινή αυτοκρατορία και στη συνέχεια, με την υπαγωγή του στην οθωμανική αυτοκρατορία (1384), το Μικρό Χωριό λεγόταν και γραφόταν ως «Τσίρο». Με το όνομα αυτό είναι καταγεγραμμένο στους οθωμανικούς καταλόγους του 1454. Αποδεικτικά στοιχεία της ιστορίας, της λαογραφίας αλλά και των παραδόσεων του χωριού μας, όπως τις έζησαν οι πρόγονοί μας στολίζουν σήμερα το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο μας.

Η φύση έδωσε περίσσεια ομορφιά στο χωριό μας. Καλλιτέχνες, ζωγράφοι και λογοτέχνες ύμνησαν και ακόμη γράφουν για τις πολλές φυσικές ομορφίες του. Στην αγκαλιά της περήφανης Χελιδόνας, καταπράσινο, με ολοκάθαρο αέρα και πανοραμική θέα σ' ολόκληρη την Ποταμιά, αποτελεί ένα από τα γραφικότερα χωριά της περιοχής.

Η φιλοξενία, ως επιστέγασμα, έρχεται να δέσει με όλα τα προηγούμενα, να τα στολίσει και να τα περιβάλει με ανθρώπινη χάρη. Είναι μια Μικροχωρίτικη παράδοση που διατηρήθηκε ως τις μέρες μας. Πριν τέσσερις αιώνες ο Γάλλος περιηγητής Μπουϊσόν, που πέρασε από το Μικρό Χωριό πριν από το 1696, μαζί με το θαυμασμό του για τη

φύση, εξύμνησε την ξεχωριστή φιλοξενία που του πρόσφεραν ο Πρόεδρος και οι κάτοικοι του χωριού μας.

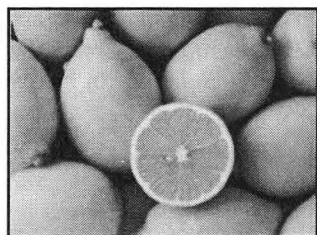
Όλα αυτά, δηλ. η ιστορία, οι παραδόσεις, η φιλοξενία, η φύση, αποτελούν ένα μεγάλο κεφάλαιο, που έχει συγκεντρώσει το χωριό μας από γενιά σε γενιά. Δεν είναι τυχαίο, που το 1959, το τότε Τουριστικό Τμήμα του Βασιλικού Εθνικού Ιδρύματος διάλεξε το Μικρό Χωριό για την πρώτη διαφημιστική του αφίσαστην Ευρυτανία. Ούτε είναι τυχαίο που το σημερινό Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας έστειλε «ευχαριστία» για τη συμβολή του Μουσείου μας στην πληρέστερη ενημέρωση των μαθητών.

Αυτό, λοιπόν, το σπουδαίο κεφάλαιο, που με κόπο απέκτησαν και μάς παρέδωσαν οι πρόγονοί μας, είναι χρέος όλων μας να το σεβόμαστε, να το διαφυλάσσουμε και κυρίως να σκεφτόμαστε πώς μπορούμε να το αξιοποιήσουμε για το καλό του χωριού και της περιοχής μας. Κι αν δεν μπορούμε να πετύχουμε ή να δράσουμε θετικά και δημιουργικά, ας το προστατέψουμε και ας το αφήσουμε άθικτο, απείραχτο, αναλλοίωτο.

Το Θαυματουργό Λεμόνι

Ο Χυμός του Λεμονιού είναι 10.000 φορές ισχυρότερος από τη Χημειοθεραπεία και σκοτώνει 11 ειδών Καρκινογόνα Κύτταρα! Η πηγή της πληροφορίας προέρχεται από μία από τις μεγαλύτερες φαρμακευτικές εταιρείες στον κόσμο, η οποία διαβεβαιώνει ότι, μετά από 20 χρόνια εργαστηριακών μελετών, τα εξαχθέντα συμπεράσματα ήταν: καταστρέφει τα καρκινογόνα κύτταρα 12 τύπων καρκίνων, συμπεριλαμβανομένων, του εντέρου κόλον, του στήθους, του προστάτη, των πνευμόνων και του παγκρέατος. Τα χημικά συστατικά έδειξαν ότι δρα 10.000 φορές καλύτερα στην

επιβράδυνση ανάπτυξης των καρκινογόνων κυττάρων από το φαρμακευτικό προϊόν adriamycin, που χρησιμοποιείται σχεδόν σε όλο τον κόσμο. Το εντυπωσιακό είναι ότι με τον χυμό λεμονιού καταστρέφονται μόνον τα καρκινογόνα κύτταρα, ενώ τα υγιή παραμένουν ανέπαφα. Επίσης, ο χυμός λεμονιού δεν προξενεί της φοβερές αντιδράσεις της χημειοθεραπείας. Το κείμενο κυκλοφόρησε από το Ινστιτούτο των Επιστήμων Υγείας, 11c 819n, Charles Street, Βαλτιμόρη, MD.

Πέραν της θεραπευτικής δράσης του σε κύστες, όγκους και καρκίνο, πολλοί γιατροί συνιστούν το λεμόνι ως έναν παράγοντα αντιμικροβιακού ευρέος φάσματος κατά των μολύνσεων και βακτηριδίων, ικανό στην καταπολέμηση των εσωτερικών παρασίτων του οργανισμού, ρυθμιστή της υψηλής αρτηριακής πίεσης και αντικαθλιπτικό στην καταπολέμηση του άγχους και των νευρικών διαταραχών.

Η γεύση του λεμονιού είναι ευχάριστη. Γι' αυτό και μπορεί κανείς εύκολα να απολαμβάνει ένα χυμό λεμονιού και ταυτόχρονα να βοηθάει προληπτικά τον οργανισμό του.

Νούλη Γκ.

50 Χρόνια πριν

Πριν από πενήντα χρόνια, στις 13 Ιανουαρίου 1963, η τρομερή οργή της φύσης κατέστρεψε το μεγαλύτερο μέρος του χωριού μας. Γρήγορα, μετά το πρώτο σοκ, ξεκίνησε η προσπάθεια για την επαναστέγαση των πληγέντων κατοίκων. Είναι όμως νωρίς για τους γεωλόγους να βεβαιώσουν για την σταθερότητα του εναπομείναντος χωριού. Γι' αυτό επιλέγεται η τοποθεσία 'Γκριμενίτσες' για να χτιστεί ένα νέο χωριό. Ο Σύλλογος Μικροχωριτών σε συνεργασία με το Τοπικό Συμβούλιο δουλεύουν πυρετωδώς προς αυτή την κατεύθυνση. Πέρα από την πρώτη κρατική ενίσχυση προς τους ξεσπιτωμένους συγχωριανούς, η Αδελφότητα Μικροχωριτών πετυχαίνει τη διενέργεια πανελληνίου εράνου, που έγινε στις 23 Απριλίου 1963. Για την ιστορία και στη συνέχεια του επετειακού αφιερώματος στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού, παραθέτουμε μία επιστολή της ερατικής επιτροπής, που δημοσιεύθηκε στις ημερήσιες εφημερίδες της εποχής:

«Κύριε Διευθυντά,

Εις τας αθηναϊκάς εφημερίδας εδημοσιεύθη έκκλησις διά την ενίσχυση του διά Β. Δ/τος επιτραπέντος Πανελληνίου Εράνου υπέρ του καταστραφέντος εκ κατολισθήσεως Μικρού Χωριού της Ευρυτανίας. Θεωρούντες ότι η κρίσις του Τύπου δια την αναληφθείσαν προσπάθειαν βαρύνει αποφασιστικώς εις την διαφώτισην της Κοινής Γνώμης, επιθυμούμεν να σάς παράσχωμεν ωρισμένα στοιχεία ίνα μορφώσητε γνώμην επί του προκειμένου.

Το Μικρό Χωριό απέξυ βασικώς από τον Τουρισμόν. Το πενιχρόν γεωργικόν και κτηνοτροφικόν εισόδημα των κατοίκων του δεν επήρκει δια την συντήρησίν των. Συνεπληρώνετο από αξιολόγους πόρους εκ της σημαντικής τουριστικής κινήσεως, ήτις έβαινε αυξανομένη από έτους εις έτος χάρις εις την θαυμασίαν τοποθεσίαν του, το εξαιρετόν κλίμα και την εγκάρδιον φιλοξενίαν των κατοίκων του, που με σκληράς προσπάθειας κατάρθωσαν, μετά τρεις πυρπολήσεις και παντοειδείς εις έμψυχον και άψυχον υλικόν καταστροφάς, να δημιουργήσουν ένα πρότυπον ορεινού χωριού με αξιόλογον κίνηση παραθεριστών και εκδρομέων. Η κατολισθήσις ηφάνισε, μαζί με 13 κατοίκους του, ταφέντας υπό τα ερείπια, τον μόχθον τόσων ετών και το πρόβλημα της επιβιώσεως είναι αδύνατον να λυθή με μόνην την ενίσχυσην του Κράτους, ήτις εκ των πραγμάτων είναι αδύνατον να είναι επαρκής, εις βαθμόν επιτρέποντα να δημιουργηθώσι σχετικώς ανάλογοι με τας υφισταμένας, προ της καταστροφής, συνθηκάς διαβιώσεως, αίτινες δεν ήσαν βεβαίως ιδεώδεις, αλλ' εν πάση περιπτώσει ανεκταί δια τους ολιγαρκείς και φιλοπόνους κατοίκους του. Αυτή η τραγική πραγματικότητα και η συναισθησις του κινδύνου της προσφυγοποιήσεως εις τα αστικά κέντρα των αξίων καλύτερας τύχης Μικροχωριτών, επέβαλε τον έρανον, περί ου η δημοσιευθείσα έκκλησις, με σκοπόν να ενισχυθούν οι κάτοικοι να δημιουργήσουν πάλι ένα πρότυπο τουριστικό χωριό. Δεν διαφεύγει την αντίληψιν της Επιτροπής, ότι σημαντικά καταστροφάι – πάντως ουχί εις τόσας έκτασις – έπληξαν τον εφετεινόν χειμώνα και άλλα χωρία. Οι διά πολλοστήν φοράν πληγέντες Μικροχωρίται δεν επιζητούν προνομιακήν μεταχείρισιν. Ζητούν να παρμεινούν εις τον τόπον των και έχοντες πλήρη επίγνωσιν των γενικών δυσχερειών, καλούν εις ενίσχυσην πάντα δυνάμενον να προσφέρη.

Μετά τιμής

Διά την Ερατικήν Επιτροπήν

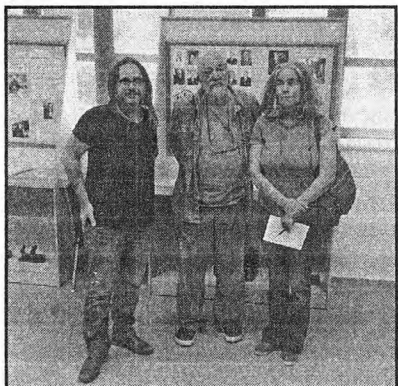
Ο Πρόεδρος
ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ
(Δήμαρχος Αθηναίων)

Ο Γεν. Γραμματέης
ΜΑΝΘΟΣ ΚΟΜΠΟΡΟΖΟΣ»
(Επιχειρηματίας)

Αυθολόγιο εντυπώσεων

Μεγάλη η επισκεψιμότητα του Μουσείου μας, τόσο από σχολεία και οργανωμένες εκδρομές, όσο και από καθημερινούς επισκέπτες. Το Υπουργείο Πολιτισμού, εκτιμώντας την προσφορά του Μουσείου στον πολιτισμό, την παράδοση και την ιστορία του τόπου, απέστειλε εύφημο μνεία (που δημοσιεύθηκε στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας). Ενδεικτικά αναφέρουμε μερικά από

Από την επίσκεψη του σκηνοθέτη Παντελή Βούλγαρη και της συγγραφέως Ιωάννας Καρυσιάνη στο Μουσείο μας

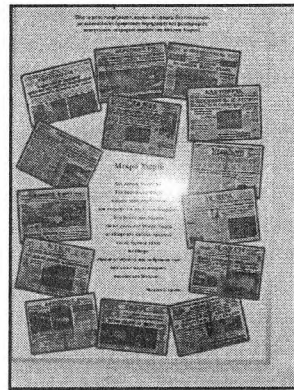
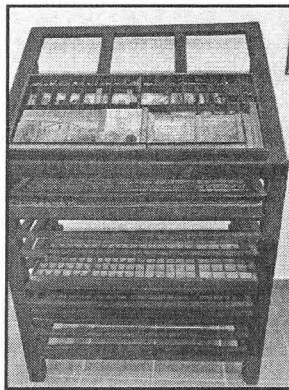
τα σχολεία που επισκέφτηκαν το Μουσείο μας: 1^ο Γυμνάσιο Αγίας Λάρισας, 2^ο Γυμνάσιο Σαλαμίνας, ΤΕΕ Ειδικής Αγωγής Πάτρας, 2^ο Γυμνάσιο Μεγάρων, Αθλητική Ένωση Στενής Τήνου, Γυμνάσιο Αλιάρτου, 1^ο και 2^ο Γυμνάσιο Τρικάλων, 8^ο Γυμνάσιο Κορυδαλλού, 1^ο Γυμνάσιο Νέας Μάκρης, 1^ο ΓΕΛ Θεσσαλονίκηςκ.ο.κ.

Στο βιβλίο εντυπώσεων του Μουσείου μας περισσεύουν, θα λέγαμε, οι λέξεις θαυμασμού και συγκίνησης επισκεπτών κάθε ηλικίας από κάθε γωνιά της χώρας και όχι μόνο, οι οποίοι, κοιτάζοντας στις προθήκες του Μουσείου μας, βλέπουν και την ιστορία του δικού τους τόπου. Όσο για τους μαθητές, όπως μάς λένε οι εκπαιδευτικοί που τούς συνοδεύουν, έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν ένα απεικονιστικό μάθημα πατριδογνωσίας. Η Αδελφότητα Μικροχωριτών ευχαριστεί όλους τους επισκέπτες. Τα καλά τους λόγια είναι η καλύτερη ανταμοιβή για όσους ανιδιοτελώς δούλεψαν και δουλεύουν για την διάσωση και προβολή της ιστορίας του τόπου μας.

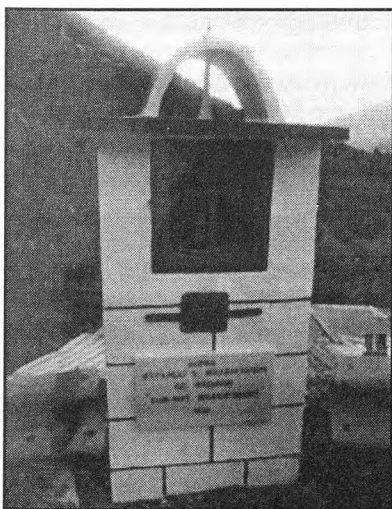
Πιο κάτω, μερικά μικρά αποσπάσματα από το βιβλίο εντυπώσεων του Μουσείου μας:

- Άριστα 10'. Αξιοζήλευτο! Η.Γ. εξ Ικαρίας, τ. καθ. Πολυτεχνείου Κρήτης, 2/6/13
- Υπέροχη δουλειά! Εκπληκτικό βίντεο! Μοναδική ιστορία! Η δύναμή σας είναι έμπνευση για όλους μας. Συγχαρητήρια για τον κόπο σας, για τη συλλογή όλου του υλικού. Ευχαριστούμε για τη διατήρηση και προώθηση του πολιτισμού μας. Β.Β., Ιούνιος 2013
- Όλη η λεβεντιά του Έθνους είναι στο μικρό αυτό μουσείο. Κ.Ντ., 15/6/13
- Όλα με μεράκι! Όλα θαυμάσια! Μπράβο!! Ζ. πρόεδρος ΚΑΠΙ Δ.Δ. Δελεαρίων Δήμου Τυρνάβου, Ιούλιος 2013
- Συγχαρητήρια για την Άριστη δουλειά σας εδώ! Από τα πιο καλοστημένα ιστορικά και λαογραφικά μουσεία της Ελλάδας! Φ.Χ., 2013
- Ο πολιτισμός δεν προάγεται μόνο στις μεγαλουπόλεις, αλλά και στα απομακρυσμένα χωριά της υπαίθρου, όπως σε τούτο εδώ το μικρό χωριό της Ευρυτανίας, γιατί υπάρχουν άνθρωποι με μεράκι από τα φιλοπρόοδα μέλη του Συλλόγου του. Θερμά Συγχαρητήρια! Φ.Κ. Λαμία, Ιούλιος 2013
- Καταπληκτική περιήγηση. Εξαιρετικά ενδιαφέροντα ιστορικά στοιχεία. Συγχαρητήρια στους Μικροχωριτές που τιμούν την ιστορία του τόπου τους. Ευλικρινά συγκινήθηκα. Θ.Λ., δάσκαλος, Αίγινα, 26/7/13

- Αισθάνομαι τόσο αμήχανα, που άφησα μονάχα ένα δάκρυ!! Χ.Σ. Εκπαιδευτικός
- Συγχαρητήρια! Πολύ σπουδαία καταγραφή της ιστορίας του Χωριού μέσα από εικόνες και τα ιστορικά στοιχεία. Ν.Μ. 25/8/2013
- Το Μουσείο σας είναι ένα θαύμα! Λαογραφική κυψέλη, άβυσσες ιστορικές μνήμες, πολιτιστικό κέντρο. Θερμά Συγχαρητήρια! Μ.Μ. , Αύγουστος 2013

- Συγχαρητήρια! Μπράβο! Μπράβο! Μπράβο! Νιώθει το ανθρώπινο μεγαλείο όταν βλέπεις αυτό το έργο σας. Στο τέλος της προβολής είχα δακρύσει. Τ.Χ., Αύγουστος 2013
- Θερμά συγχαρητήρια για όσους συντέλεσαν στη λειτουργία του Μουσείου και στους μεγάλους εμπνευστές της ίδρυσής του. Αποτελεί πρότυπο προς μίμηση, ό,τι απαιτούν οι καιροί για την αναγέννηση της πατρίδας. Κ.Τ.σ., 20/10/13
- Πάρα πολύ καλή και συστηματική δουλειά! Η παρουσίαση ζωντανή και συγκινητική. Συγχαρητήρια! Δ. Κ., Πρόεδρος με 57 επισκέπτες Ένωσης Κεφαλληνίων και Ιθακησίων Κηφισιάς και Βορείων Προαστίων, 3/11/13.

Νέο Προσκυνητάρι

Στην είσοδο του Παλαιού Μικρού Χωριού για χρόνια τώρα βρίσκεται το προσκυνητάρι που έφτιαξε η Ουρανία Κ. Μπακογιάννη στη μνήμη του αδικοχαμένου συζύγου της Κωνσταντίνου. Πέρσι το καλοκαίρι τα παιδιά της το ανακαίνισαν και τώρα όμορφο και περιποιημένο στέκει εκεί για να καλωσορίζει όλους όσους έρχονται στο χωριό μας.

Καλοκαιρινές εκδηλώσεις της Αδελφότητας Μικροχωριτών

Η Αδελφότητα Μικροχωριτών, τον Αύγουστο οπότε το χωριό γεμίζει με συγχωριανούς από διάφορα μέρη της χώρας αλλά και του εξωτερικού, οργάνωσε διάφορες εκδηλώσεις με στόχο την σύσφιξη των σχέσεων ανάμεσα στους απανταχού συγχωριανούς. Μερικές απ' αυτές ήταν:

- Την 1^η Αυγούστου, στην αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων του Μουσείου μας, προβλήθηκε ελληνική ταινία – κωμωδία.
- Το Σάββατο, 3 Αυγούστου, προβλήθηκε ξένη ταινία – κωμωδία.
- Στις 7 Αυγούστου, επίσης στο Μουσείο, προβλήθηκε ελληνική ταινία
- Δύο ταινίες για παιδιά 'ΝΑΡΝΙΑ 1 και 2' προβλήθηκαν στις 8 και 9 Αυγούστου αντίστοιχα.
- Το Σάββατο, 10 Αυγούστου, στον ξενώνα 'Μέρσερ': Ντοπιολαλιά, βραδιά εύθυμων τοπικών ιστοριών από τα παλιά.
- Την Τετάρτη, 13 Αυγούστου 2013, πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη Λαϊκή Συνέλευση, που οργανώνει κάθε χρόνο η Αδελφότητα Μικροχωριτών. Η συγκέντρωση έγινε στην αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων του Μουσείου μας. Παραβρέθηκαν ο Δήμαρχος Καρπενησίου κ. Κώστας Μπακογιάννης, ο τ. Δήμαρχος Ποταμιάς κ. Γιάννης Ίβρος, ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου κ. Βασίλης Μπούρας και φυσικά πολλοί συγχωριανοί. Συζητήθηκαν θέματα που αφορούν το χωριό, δόθηκαν απαντήσεις σε ερωτήματα χωριανών και δρομολογήθηκαν έργα άμεσης προτεραιότητας.
- Την ίδια μέρα, στην πλατεία του Παλιού Χωριού, η Αδελφότητα οργάνωσε την ετήσια συνεστιάση των Μικροχωριτών. Η ζεστή ατμόσφαιρα της βραδιάς και το κέφι κράτησε τη διασκέδαση ως τις πρώτες πρωινές ώρες.
- Στις 16 Αυγούστου, στο Μουσείο του Χωριού προβλήθηκε η παιδική ταινία 'Μαδαγασκάρη'. Ενώ οι καλοκαιρινές εκδηλώσεις έκλεισαν:
- Το Σάββατο 17 Αυγούστου προβλήθηκε το ντοκιμαντέρ 'Γνωρίζοντας τον τόπο μας'. Μετά την ταινία προσφέρθηκαν κεράσματα από την κ. Πόλυ Αρώνη.

Ο Δήμος Καρπενησίου, στα πλαίσια των ετήσιων «Γιορτών του Δάσους» που φέτος έγιναν από 14 Ιουλίου ως 31 Αυγούστου, οργάνωσε στο Μικρό Χωριό δυο βραδιές λαϊκού τραγουδιού, μία στις 31 Ιουλίου στην πλατεία του Παλαιού χωριού και μία στις 8 Αυγούστου στην πλατεία του Νέου χωριού.

Από τις καλοκαιρινές εκδηλώσεις του Χωριού

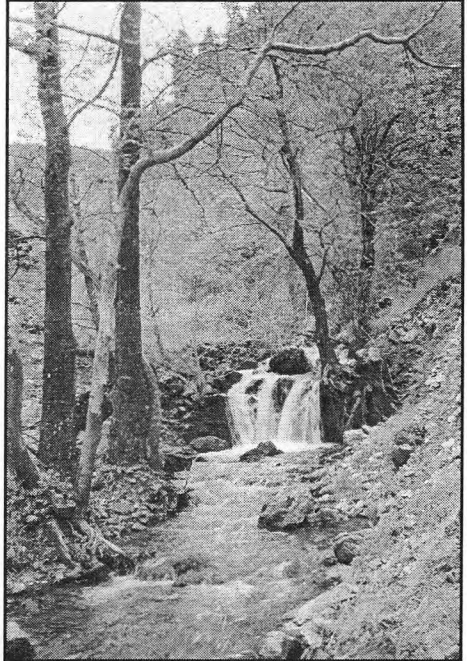
Το Υδροηλεκτρικό έργο του Μικρού Χωριού ζητάει δικαίωση

Αν διαβάσει κανείς τον ευρυτανικό τύπο θα δει ότι «σωρηδόν» εγκρίνονται υδροηλεκτρικά έργα σε διάφορα χωριά της Ευρυτανίας. Πριν από λίγα χρόνια υπολογίζονταν σε περισσότερα από είκοσι.

Οι αρμόδιοι, που φαίνεται είναι πολλοί, ξεχνούν ότι, πριν 20 σχεδόν χρόνια, ήταν έτοιμο και έπρεπε να ξεκινήσει το πρώτο ή δεύτερο χρονολογικά, σημαντικό υδροηλεκτρικό έργο στην Ευρυτανία, που ήταν αυτό του Μικρού Χωριού και που περίμενε μόνο να γυρίσουν τον διακόπτη! Δεν το έπραξαν όμως! Και το ερώτημα παραμένει, γιατί; Και το δεύτερο ερώτημα είναι γιατί οι υπεύθυνοι δεν λογοδότησαν;

Ο αείμνηστος Θανάσης Ι. Κουτσούκης, ο τελευταίος και ο μόνος Πρόεδρος του Χωριού μας, που κατέφυγε στην Δικαιοσύνη, έφυγε με αυτό το παράπονο, ότι δηλ. οι υπεύθυνοι δεν διώχθηκαν και δεν έδωσαν ποτέ λόγο!

Ας «όψονται» έλεγαν οι παλιοί για τέτοιους υπεύθυνους και ανεύθυνους ανθρώπους. Ωστόσο, οι νέοι άρχοντες και

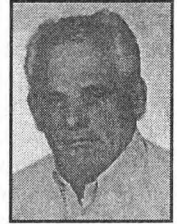
Η υδροηλεκτρική εγκατάσταση Μικρού Χωριού και δίπλα της ρυάκι με τρεχούμενα νερά.

αρμόδιοι δεν πρέπει να αγνοήσουν αυτή τη «σκανταλιά» που ακύρωσε μια αξιέπαινη και πρωτοπόρα πρωτοβουλία των Μικροχωριτών, οι οποίοι έχουν γράψει ιστορία στην περιοχή, αφού αυτοί, χάρη στο δικό τους δίκτυο και την ιδιωτική τους γεννήτρια, έφεραν πρώτοι, στην περιοχή της Ποταμιάς, το ρεύμα της ΔΕΗ στο χωριό τους, το 1958!

Και να τους θυμίσουμε ακόμη ότι πριν από τον πόλεμο του 1940 είχαν φτιάξει μόνοι τους μια μικρή ηλεκτρογεννήτρια που φώτιζε την πλατεία του Χωριού. Οι Μικροχωριτές αυτά δεν τα ξεχνούν και οι αρμόδιοι καλά θα κάνουν να μην αδιαφορούν και να μην αγνοούν τη συμβολή κάθε χωριού αλλά ιδιαίτερα του Μικρού Χωριού στην ιστορία, τον πολιτισμό και την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής. Αλλά «Έστι δίκης οφθαλμός ός τα πανθ' ορά».

Τεχνικό Πρόγραμμα Μικρού Χωριού

Στις 14 Οκτωβρίου 2013 συνήλθε το Τοπικό Συμβούλιο του Μικρού Χωριού, με την παρουσία όλων των μελών του, και με θέμα την σύνταξη του τεχνικού προγράμματος 2014. Μετά από διαλογική συζήτηση και με γνώμονα την ιεράρχηση των έργων βάσει της αναγκαιότητας και των προτεραιοτήτων, το Τοπικό Συμβούλιο ομόφωνα αποφάσισε:

Έργα για το Νέο Μικρό Χωριό

1. Συντήρηση και αξιοποίηση κτιρίου Δημοτικού Σχολείου
2. Καπάκια στους τοίχους στην πλατεία Δοξιάδη
3. Ανάπλαση χώρου έναντι οικίας Ιωάννη Φούκα
4. Πέτρινο τοίχιο από το κτίριο ΟΤΕ ως οικία ιερέα Αζακά
5. Αντικατάσταση στέγης οστεοφυλακείου στο Κοιμητήριο
6. Επέκταση δημοτικού φωτισμού
7. Εξωραϊσμός εισόδου του χωριού – Τοίχιο κάτω από οικία Παντελή Τσινιά
8. Συντήρηση, αξιοποίηση και ηλεκτροδότηση γηπέδου

Έργα για το Παλιό Μικρό Χωριό

1. Πλακόστρωση τμήματος πλατείας (αντικατάσταση βλάβης) και πλακόστρωση μονοπατιού ως οικία Μαριάνθης Πριοβόλου
2. Τοίχος αντιστήριξης και περίφραξη Κοιμητηρίου
3. Τοίχος αντιστήριξης κάτω από οικία Σπύρου Κυρίτση
4. Τιμμεντόστρωση δρόμου από οικία Καρανίκα έως γέφυρα
5. Τοίχος αντιστήριξης δρόμου πάνω από οικία Σταύρου Μπάκη (μετά από αίτηση)
6. Μελέτη για την αξιοποίηση της λίμνης στην είσοδο του Χωριού

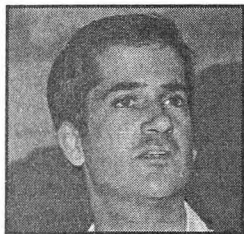
*Αν δεν έχετε ανανεώσει τη συνδρομή σας, θυμηθείτε ότι:
Η ετήσια συνδρομή σας είναι το μοναδικό έσοδο
της Αδελφότητας και η δική σας συμβολή
στην προσπάθεια ανάδειξης του χωριού μας*

*****

*Μην στέλνετε χρήματα μέσα σε επιστολές.
Για διευκόλυνση, προτιμάτε μια ταχυδρομική επιταγή στο
όνομα του μέλους του Δ.Σ., στο οποίο τη στέλνετε.*

Τοπική Αυτοδιοίκηση: Όψεις και προοπτικές

Μια μεστή και ενδιαφέρουσα συνέντευξη έδωσε ο Δήμαρχος Καρπενήσιου, κ. Κώστας Μπακογιάννης στην έγκριτη εφ. **Ευρυτανικά Νέα**, εν όψει και των επερχόμενων δημοτικών εκλογών. Παραθέτουμε μερικά αποσπάσματα:

«Το μέλλον της δημοκρατικής διακυβέρνησης είναι τοπικό. Οι δήμοι, οι πόλεις είναι τα πιο ζωτικά κύτταρα που επανακαθορίζουν τη σχέση όλων μας με τη διακυβέρνηση... Οι δήμοι είναι η πλησιέστερη μορφή πολιτικής οργάνωσης στον άνθρωπο. Τον πρωθυπουργό θα τον δούμε, κατά πάσα πιθανότητα, μόνο στην τηλεόραση. Ο δήμαρχος αντίθετα, αν θέλει τουλάχιστον να επιβιώσει, είναι πανταχού παρών. Χωρίς συνοδευτικά αυτοκίνητα, δίχως παρατρεχάμενους, κινείται ανάμεσά μας, ρωτάει, μαθαίνει, κινητοποιεί. Το γραφείο του είναι ανοιχτό σε όλους...

Η αυτοδιοίκηση είναι εξ ορισμού πρακτική. Αναζητεί απτά και μετρήσιμα αποτελέσματα. Ο καλός δήμαρχος είναι πραγματιστής. Η ταχύτητα είναι πάντοτε το ζητούμενο, όπως και η αποτελεσματικότητα... Η αυτοδιοίκηση, από τη φύση της, δημιουργεί πεδία συνεννόησης, συνεργασίας και συναίνεσης. Οι λακούβες δεν έχουν χρώμα, όπως και τα σκουπίδια δεν έχουν ιδεολογία. Οι μεν πρέπει να κλείσουν, τα δε πρέπει να μαζευτούν... Στην αυτοδιοίκηση πρέπει να λύνεις προβλήματα. Τελεία και παύλα...

Στην Ελλάδα όμως, δυστυχώς, κυριαρχεί ένα αναχρονιστικό πρότυπο. Προσπαθούμε να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα και τις προκλήσεις του 21^{ου} αιώνα με δομές που χτίστηκαν τον 19^ο αιώνα... Το αποτέλεσμα είναι πως στη χώρα μας η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν είναι στην πραγματικότητα ούτε τοπική ούτε αυτοδιοίκηση. Δεν είναι τοπική, επειδή βρίσκεται αντιμέτωπη με «υπερτοπικά» προβλήματα. Η ανάπτυξη, η ανεργία, η υψηλή φορολογία, η έλλειψη ρευστότητας, η γραφειοκρατία, η απαξίωση δημοσίων υπηρεσιών, η απουσία ίσων ευκαιριών, μαστίζουν το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, ανεξάρτητα με αν κάποιος ζει στην Αθήνα, τη Βέροια, το Καρπενήσι ή τη Ρόδο. Δεν είναι αυτοδιοίκηση, διότι στερείται ανεξαρτησίας και αυτονομίας. Αντιμετωπίζομαστε σαν τα προστατευόμενα ανήλικα του πολιτικού συστήματος, με άμεσες και έμμεσες οικονομικές επιχορηγήσεις, αυστηρούς κανόνες, ένα ασφυκτικό νομικό και θεσμικό πλαίσιο και βέβαια το μακρύ χέρι του κράτους στα συρτάρια μας. Αυτά δεν σημαίνουν πως οι δήμοι είναι αδύναμοι και ανήμποροι. Ακόμη και σήμερα, η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα πετυχαίνει, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, αποτελέσματα. Με περικοπές που ξεπερνούν το 60% για τις λειτουργικές δαπάνες και το 80% για επενδύσεις, οι δήμοι καλούνται να κάνουν περισσότερα με λιγότερα.

Η αλήθεια όμως είναι πως το σύστημα έχει φτάσει στα όριά του και απαιτείται μια μεγάλη σαρωτική αλλαγή. Το πρώτο βήμα προς τη χειραφέτηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η πλήρης οικονομική ανεξαρτησία της. Πολύ απλά να μάθουμε να ζούμε με αυτά που έχουμε... Η προτεινόμενη τοπική φορολογία έχει δύο σημαντικά πλεονεκτήματα: Πρώτον, ο δήμαρχος και το Δημοτικό Συμβούλιο θα είναι άμεσα υπόλογοι στους δημότες για την παραμικρή δαπάνη. Δεύτερον, θα ισχύει η αρχή της ανταποδοτικότητας, με τους δημότες να γνωρίζουν πως τα χρήματά τους επιστρέφουν σε αυτούς με τη μορφή έργων ή υπηρεσιών. Το επόμενο βήμα είναι μια συνολική επανεκτίμηση των αρμοδιοτήτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ασφαλώς, οι οικονομικοί έλεγχοι, το λεγόμενο οικονομικό παρατηρητήριο των δήμων είναι ευπρόσδεκτοι. Στο κάτω κάτω, θα πρέπει η Τοπική Αυτοδιοίκηση να κάνει και αυτή την αυτοκριτική της. Για πολλά χρόνια αποτέλεσε εστία διαφθοράς, κακοδιαχείρισης και σπατάλης. Όμως υπάρχει

μια σειρά από νομοθετικά εργαλεία, από χρήσεις γης, μέχρι γενικά πολεοδομικά σχέδια, τα οποία θα μπορούσαν να ασκούνται αποκλειστικά από τους δήμους. Ταυτόχρονα, θα μπορούσαν να διατεθούν στους δήμους τα κατά τόπους περιουσιακά στοιχεία του Δημοσίου... Είναι παράλογο να περιμένουμε από το ΤΑΙΠΕΔ να χειριστεί τις εκτάσεις της ΚΕΔ στο Μεσολόγγι... ή από τη Γενική Γραμματεία Δασών το παλιό εργοστάσιο ξυλείας στον Φουρνά της Ευρυτανίας. Οι δήμοι μπορούν πιο γρήγορα και πιο υπεύθυνα να προχωρήσουν μπροστά.

Σε οκτώ μήνες περίπου θα έχουμε αυτοδιοικητικές εκλογές. Αυτόν τον χειμώνα θα μας θυμηθούν πολλοί. Είναι φυσικό και επόμενο τα κόμματα να προσπαθήσουν να κομματικοποιήσουν τις εκλογές μετατρέποντάς τες σε πολιτικές αναμετρήσεις. Πέρα όμως από τις προσωπικές πολιτικές απόψεις του καθενός, εύχομαι να μπορέσουμε να αντισταθούμε. Και να αντισταθούμε δημιουργικά, μετατρέποντας τις εκλογές σε μια ευκαιρία να επιβάλουμε τη δική μας τοπική ατζέντα, δηλώνοντας την παρουσία μας με το έργο μας και τη διαρκή διεκδίκηση αρμοδιοτήτων που θα κάνουν και τη ζωή των πολιτών καλύτερη και τη δημοκρατία μας να ξεφύγει από το σκοτάδι της πόλωσης και του εξτρεμισμού».

Ανάπλαση Καρπενησίου

Νέα όψη, πιο ανθρώπινη, πιο λειτουργική, πιο καλαίσθητη απέκτησε το κέντρο του Καρπενησίου μετά από τα έργα ανάπλασης. Οι κεντρικοί δρόμοι με τα ευρύχωρα πεζοδρόμια έδωσαν επιτέλους τόπο στους περπατητές. Ας σημειωθεί ότι τα έργα δεν έχουν ολοκληρωθεί ακόμη. Οι δρόμοι της πόλης προμηνύονται ακόμη πιο ελκυστικοί αφού ο Δήμος Καρπενησίου προκήρυξε διαγωνισμό για την δεντροφύτευσή τους. Όπως πληροφορούμαστε, βελανιδιές, μουριές αγριοκερασιές είναι μερικά από τα δέντρα που θα σκιάζουν και θα στολίζουν τους γραφικούς πεζόδρομους του Καρπενησίου.

Η οδός Ζηνοπούλου μετά την ανάπλαση

Δυτική είσοδος Καρπενησίου

Από εφ. Ευρυτανικά Νέα 23-10-2013

Στο πνεύμα της αστικής ανάπλασης της πόλης του Καρπενησίου περιλαμβάνεται και το έργο της αναμόρφωσης της δυτικής εισόδου του. Χρηματοδοτείται από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα ΕΣΠΑ και σκοπεί στον εξωραϊσμό της περιοχής 'Νεραΐδα'. Το έργο περιλαμβάνει δρόμους ήπιας κυκλοφορίας που θα ενώνουν τη δυτική με την ανατολική είσοδο της πόλης, κατασκευή πάρκινγκ, και πλήρη αναμόρφωση του πάρκου των Αποδήμων Ευρυτάνων.

Σταθμός Ορεινής Οικονομίας

Πρότυπος Σταθμός Ορεινής Οικονομίας, που θα σκοπεύει στην υλοποίηση αναπτυξιακής πολιτικής μέσω του πρωτογενούς τομέα παραγωγής, πρόκειται να δημιουργηθεί στο Καρπενήσι. Ο Π.Σ.Ο.Ο. θα επιτελεί εκπαιδευτικό, ερευνητικό και καινοτόμο έργο με στόχο να τυνώσει και να στρέψει το ενδιαφέρον των δημοτών προς τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Ο Σταθμός θα στεγαστεί στο κτίριο του Κέντρου Γεωργικής Εκπαίδευσης, που για χρόνια παραμένει κλειστό. Η σημαντική αυτή αναπτυξιακή πρόταση του Δημάρχου Καρπενησίου, κ. Κώστα Μπακογιάννη, προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης βρήκε πρόσφορο έδαφος και ήδη έχουν αρχίσει οι απαραίτητες ενέργειες για την υλοποίησή της.

Εθελοντικός καθαρισμός στο Καρπενήσι

Όπως διαβάζουμε στην εφ. *Ευρυτανικά Νέα*, ο Δήμος Καρπενησίου, σε συνεργασία με εταιρεία προϊόντων οικιακής υγιεινής, οργάνωσε μια ημέρα εθελοντικής δράσης για τα παιδιά της σχολικής ηλικίας. Στόχος ήταν ο καθαρισμός του γηπέδου του Καρπενησίου αλλά και του χώρου γύρω από αυτό.

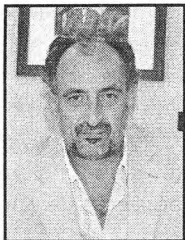
Συγχαίρουμε τον Δήμο μας για την πρωτοβουλία του αυτή, αλλά κυρίως συγχαίρουμε τα παιδιά που ήταν οι εθελοντές εργάτες αυτής της πρωτοβουλίας. Ευχόμαστε αυτή η εθελοντική κίνηση να έχει και συνέχεια αλλά και να διευρυνθεί και σε άλλους τομείς.

Ο εθελοντισμός είναι δείγμα πολιτισμού. Χρειάζεται να γίνει συνείδηση όλων μας. Χρειάζεται όλοι μας να προσπαθούμε να βοηθάμε, όχι μόνο σε κάτι που μάς ευχαριστεί αλλά και σε ό,τι είναι αναγκαία η συμβολή μας, ιδίως στις μέρες μας, που η χώρα μας μαστίζεται από μεγάλη ύφεση.

Ας μην ξεχνάμε ότι στην Αμερική αλλά και στις πολιτισμένες χώρες της Ευρώπης, ο εθελοντισμός δρα οργανωμένα και σε όλους τους τομείς. Για παράδειγμα, το νοσηλευτικό προσωπικό της Αμερικής βασίζεται στον εθελοντισμό, αφού σχεδόν οι μισοί από το αναγκαίο βοηθητικό προσωπικό αποτελείται από εθελοντές. Το ίδιο ισχύει και για τους γιατρούς. Δεν θεωρείται θετικό για την καριέρα ενός γιατρού αν μετά τα καθήκοντά του δεν αφιερώνει τουλάχιστον 2 ώρες την εβδομάδα σε εθελοντική φροντίδα οικονομικά ασθενών ομάδων της κοινωνίας. Και βέβαια ο εθελοντισμός δεν περιορίζεται στον ιατρικό κόσμο. Ανθεί σε όλες τις ειδικότητες και κοινωνικές ομάδες. Υπάρχει εθελοντική προσφορά σε σχολεία, σε βιβλιοθήκες, σε δημόσιες υπηρεσίες σε ανθρώπους με ειδικές ανάγκες και ουκ έστι τέλος.

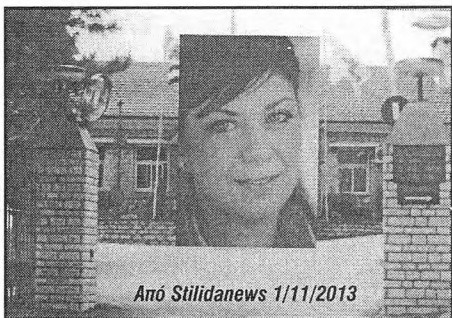

Διαπλάτυνση του Δρόμου της Ποταμιάς

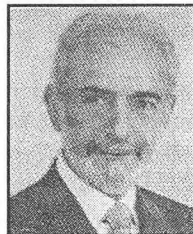
Με χαρά πληροφορούμαστε την ολοκλήρωση της διαπλάτυνσης, έστω και ενός πολύ μικρού κομματιού, του οδικού άξονα Καρπενήσι – Προυσός. Πρόκειται για το τμήμα από την Πειραιϊκή Πατραϊκή ως τη διασταύρωση των Κορυσχάδων. Όπως διαβεβαιώνει ο Αντιπεριφερειάρχης κ. Β. Καραμπάς, τα έργα θα συνεχιστούν και με το δεύτερο κομμάτι. Οψόμεθα, γιατί ο δρόμος αυτός είναι πυκνής κυκλοφορίας καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, πολλά σημεία του είναι παγίδες για τους οδηγούς, με αποτέλεσμα πολλά τροχαία ατυχήματα.

Νοσοκομείο Καρπενησίου

Μετά από μια σειρά επιτυχημένων Ευρυτάνων Διοικήτων, την σκυτάλη του Νοσοκομείου παίρνει τώρα μια γυναίκα, η κ. Λένα Τσεκούρα, πολιτικός μηχανικός από τη Λαμία.

Ένα νέο υπερσύγχρονο ασθενοφόρο ήλθε να προστεθεί στον εξοπλισμό του Νοσοκομείου Καρπενησίου, που σίγουρα θα βοηθήσει στη μεταφορά ασθενών

από δύσβατες περιοχές. Το ασθενοφόρο είναι δωρεά της ΟΠΑΠ Α.Ε. και υλοποιήθηκε χάρη στην πρωτοβουλία και τις προσπάθειες του τ. Βουλευτή Ευρυτανίας κ. Ηλία Καρανίκα.

Εταιρεία Ευρυτάνων Επιστημόνων

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας Ευρυτάνων Επιστημόνων, που προέκυψε από τις αρχαιρεσίες της 29^{ης} Σεπτεμβρίου 2013, έχει ως εξής:

Πρόεδρος, Φώτης Κουλαρμάνης, Α΄ Αντιπρόεδρος, Κωνσταντίνος Λιάπης, Β΄ Αντιπρόεδρος, Βασίλειος Τριχιάς, Γραμματέας, Απόστολος Αβράμπος, Ειδικός Γραμματέας, Γεώργιος Πάζιος, Ταμίας, Σωτήριος Παναγιώτου Έφορος, Υπεύθυνος Δημοσίων Σχέσεων, Χρήστος Γιαννακόπουλος

Μέλη, Ιωάννης Ζούμπος και Χρήστος Κουτρομάνος

Στόχος της νέας ηγεσίας της Εταιρείας Ευρυτάνων Επιστημόνων, όπως δήλωσε ο νεοεκλεγείς πρόεδρος κ. Φώτης Κουλαρμάνης, είναι να παίξει πιο ενεργό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη και προβολή της Ευρυτανίας, διότι η γενιά των νέων Ευρυτάνων επιστημόνων δεν πρέπει να λησμονήσει το χρέος της προς το μέλλον και την Ευρυτανία.

Η Αδελφότητα Μικροχωριτών εύχεται στο νέο Διοικητικό Συμβούλιο καλή επιτυχία στους στόχους του.

Αριστερά, ο Πρόεδρος κ. Φώτης Κουλαρμάνης. Δεξιά ο Α΄ Αντιπρόεδρος κ. Κώστας Λιάπης

Πανευρυσανική Ένωση

Η Πανευρυσανική Ένωση, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Ευρυσανικών Σπουδών και Ερευνών, με την ευκαιρία των εκατό χρόνων από τους Βαλκανικούς Πολέμους, οργάνωσε με μεγάλη επιτυχία συνέδριο με τίτλο: «Η συμμετοχή των Ευρυσανών στους Βαλκανικούς Πολέμους: 100 χρόνια από το Έπος του 1912-13».

— ΠΑΝΕΥΡΥΣΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
Κασιόφωνο 17 - 86501 Αθήνα, Τηλ.: 2103242001 - 6972366813
www.panevrysaniki.gr, e-mail: panevrysaniki@gmail.com

— ΕΤΡΩΠΑΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΡΥΣΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΕΥ.Κ.Ε.Σ.Ε.)
— Δήμος Καρπενησίου
— Παιδική Πολιτιστική Σύλλογος Διοικητικής Ενότητας Προσοπί (Προσοπί, Καστανιάς, Τόρνο)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΕΤΕΙΑΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Με θέμα:
«Η συμμετοχή των Ευρυσανών στους Βαλκανικούς Πολέμους: 100 χρόνια από το Έπος του 1912-13»

Προσοπί – Τόρνος – Καστανιά Ευρυσανίας

27 και 28 Ιουλίου 2013

Οι εργασίες του συνεδρίου ξεκίνησαν στις 27 Ιουλίου σε αίθουσα της Ι.Μ. Προυσού με την ευλογία του Μητροπολίτη Καρπενησίου κ.κ. Νικολάου. Μετά τους χαιρετισμούς των επισήμων ακολούθησαν οι ομιλίες δέκα τριών εισηγητών. Το απόγευμα το συνέδριο συνεχίστηκε στον Τόρνο. Μετά την ξενάγηση των συνεδρίων στην εκκλησία και στο παλιό σχολείο του χωριού, που διαμορφώνεται σε λαογραφικό μουσείο, ακολούθησαν οι εισηγήσεις οκτώ ομιλητών στην πλατεία του χωριού.

Την Κυριακή, 28 Ιουλίου, μετά τη Θεία Λειτουργία, συνεχίστηκαν οι εργασίες του συνεδρίου στο Δημοτικό Σχολείο της Καστανιάς, όπου μίλησαν οκτώ εισηγητές και έλαβε χώρα και η λήξη του συνεδρίου. Παράλληλα κατατέθηκαν στεφάνια στο μνημείο των Βαλκανιομάχων της Καστανιάς, ενώ τα μέλη της χορωδίας της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής της Ι.Μ. Καρπενησίου τραγούδησαν

δημοτικά τραγούδια εμπνευσμένα από τους Βαλκανικούς πολέμους, όπως το τραγούδι που δημοσιεύουμε σε άλλη στήλη του περιοδικού.

Για τους Βαλκανιομάχους του Μικρού Χωριού μίλησε ο επίτιμος πρόεδρος της Αδελφότητας Μικροχωριτών, Μένιος Κουτσούκης. Όλοι οι ομιλητές, με τις εισηγήσεις τους ανέδειξαν πολλούς αφανείς και μη Ευρυσανες μαχητές και φώτισαν άγνωστες πτυχές των Βαλκανικών πολέμων. η γενιά των νέων Ευρυσανών επιστημόνων δεν πρέπει να λησμονήσει το χρέος της προς το μέλλον και την Ευρυσανία.

Η Αδελφότητα Μικροχωριτών εύχεται στο νέο Διοικητικό Συμβούλιο καλή επιτυχία στους στόχους του.

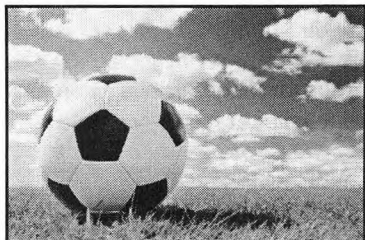
Δημοσιεύσεις στο περιοδικό μας

Τα Μικροχωρίτικα Γράμματα ευχαρίστως φιλοξενούν προσωπικές ιστορίες, σχόλια, ενθυμώσεις συμπατριωτών ή ανακοινώσεις – γνωστοποιήσεις τοπικών φορέων, αρκεί να αποστέλλονται έγκαιρα στη διεύθυνση του περιοδικού μας (μέχρι τέλος Οκτωβρίου για το τεύχος Δεκεμβρίου ή μέχρι τέλος Απριλίου για το τεύχος Ιουνίου).

Ιστοσελίδα Αδελφότητας Μικροχωριτών

Η ιστοσελίδα μας βρίσκεται υπό διαμόρφωση. Μπορείτε να την επισκεφθείτε και να επικοινωνήσετε μαζί μας στη διεύθυνση www.mikro-horio.gr

Όλοι μας αναπολούμε με νοσταλγία τις όμορφες στιγμές καθώς και τις γκρίνιες και τις εντάσεις που μας χάρισε τόσα χρόνια η ομάδα του χωριού μας! Η Ομάδα αυτή που, κάτω από τα φτερά της, όλοι μας ξεχνούσαμε τις μεταξύ μας διαφορές και είχαμε μόνο ένα στόχο, την νίκη.

Κάθε χρόνο το ντέρμπυ μεταξύ Μεγάλου και Μικρού Χωριού είχε μια διαφορετική αίγλη. Παρά την «κόντρα» του αποτελέσματος υπήρχε και υπάρχει πάντα η κατανόηση και η συμπαράσταση στα προσωπικά προβλήματα κάθε παίχτη «Φίλου», γιατί πάντα ήμασταν και είμαστε φίλοι μεταξύ μας. Αυτό αποδείχθηκε και με την συγχώνευση των δύο ομάδων ΠΟΘ εδώ και οχτώ χρόνια.

Η Ποταμιά (πλέον) ρίχνεται στη μάχη του Α΄ τοπικού του νομού μας. Η μάχη αυτή δεν δίνεται μόνο στο γήπεδο, δίνεται και μέσα στην οικονομική καταιγίδα των καιρών μας, φέρνοντας στο προσκήνιο ακόμη και το ενδεχόμενο της μη ύπαρξης του συλλόγου μας.

Γ' αυτό με κάθε καλή πρόθεση ζητάμε την στήριξή σας και την εγγραφή σας στον Αθλητικό Σύλλογο των Χωριών μας, ώστε να γίνει δυνατή η συνέχειά του, στέλνοντας παράλληλα μια απάντηση στον ατομικισμό της εποχής μας και πως όλοι μαζί μπορούμε.

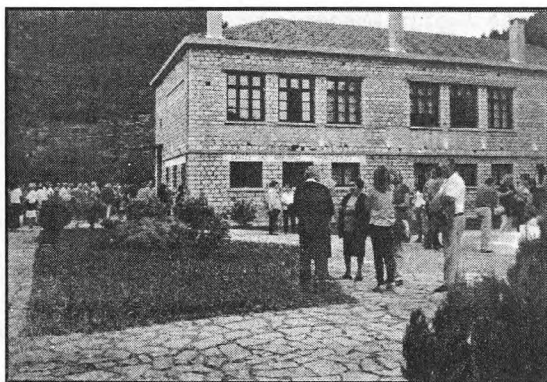
**Με κάθε ευχή και εγκάρδια χαρά,
Α.Ο. ΠΟΤΑΜΙΑΣ**

Κορυσχάδες, ένας αιώνας και κάτι...

Ο Σύλλογος Κορυσχάδων ετοίμασε μια επιτυχημένη εκδήλωση το βράδυ της 16^{ης} Αυγούστου 2013. Σκοπός της εκδήλωσης ήταν η προβολή μιας ταινίας μικρού μήκους με περιεχόμενο ενδιαφέροντα στοιχεία από την ιστορική διαδρομή του Χωριού για πάνω από έναν αιώνα τώρα.

Η Αδελφότητα Μικροχωριτών χαιρέται που μπόρεσε να συμβάλει στην προσπάθεια αυτή και απευθύνει θερμά συγχαρητήρια σε όλους όσους εμπνεύστηκαν, εργάστηκαν και έφεραν εις πέρας το έργο αυτό. Παρόμοιες πρωτοβουλίες προβολής της τοπικής ιστορίας συμβάλλουν στην διάσωση και διάδοση της ιστορικής και πολιτισμικής κληρονομιάς, όχι μόνο ενός χωριού, αλλά ολόκληρης της Ευρυτανίας.

Μικροχωρίτικο Λεξιλόγιο

Ο φίλος και συγχωριανός μας Χαράλαμπος Κ. Φλώρος, που ζει με την οικογένειά του στο Μεσολόγγι, είναι ένας παντοτινός νοσταλγός τους χωριού μας. Τώρα που είναι συνταξιούχος, βρήκε το χρόνο και θυμήθηκε πάνω από διακόσιες πενήντα λέξεις καθημερινές, λέξεις από τη ζωή στο χωριό, τις οποίες κατέταξε με αλφαβητική σειρά και δίπλα παραθέτει και την εξήγησή τους. Ευχαριστούμε τον Μπάμπη Φλώρο για τη σημαντική αυτή συμβολή του. Ευχόμαστε και άλλοι χωριανοί να μπορέσουν να γράψουν κάτι από όσα θυμούνται από τα παλιά. Θα είναι μεγάλη προσφορά στην ιστορία του χωριού μας.

Α´	
Αγάρι	Στάχυ σιταριού
Αγγειό	Δοχείο φαγητού
Αθημονιά	Σωρός από θερισμένο σιτάρι
Αναζαγιάζωμένο	Ζώο που σηκώνει απειλητικά το τρίχωμά του
Αλμπάνης	Ο πεταλωτής
Ακουρμένομαι	Αφουκράζομαι
αλάνταβος-η-ο	Υπερβολικά απρόσεκτος, άτακτος
Αλάργα	Μακριά
Αλαταριά	Σημείο με επίπεδες πέτρες πάνω στις οποίες έριχναν αλάτι στα ζώα
Αλιμούρισμα	Άγρια επίθεση
Αλισίβα	Απορροπαντικό από στάχτη
Αλύχτισμα	Γαύισμα σκύλου
Αμούντι	Εξαφάνισμα
Αναμέρα	Παραμέρισε
Αναπιάνω	(προζύμι) προετοιμασία ζυμώματος
Ανασκελώθηκα	Έπεσα ανάσκελα
Αντραλαΐσκα	Καυγάδισα
Απερολόητος	Ατιμέλητος
Απίστωμα	Μπρούμυτα
Αποκοντριασμένο	Άτομο με περίεργη συμπεριφορά
Αρμακάς	Σωρός με πέτρες
Αργάζω	Επεξεργάζομαι
Αρίδα	Τρυπάνι ξύλου (χειροκίνητο)
αρτιμή - (αρτιμή)	Το γνωστό κλωτσοτύρι
αστρέχα (λουστρέχα	Υδροροή
Αυγατζίω	Αυξάνω
Αφανταλιά	Απροσεξία
αναφάνταλος-η-ο	Απρόσεκτος-η-ο
Αφάντιασμα	Φάντασμα

αμπλάνιγος-η-ο	Ξύλο που δεν έχει μπλανιστεί (μετ. άνθρωπος χωρίς τρόπους)
Αμπλας	Πηγή νερού
αμπουριά (αμπάρα)	Αυλόπορτα
Απόμπηξη	Προεξέχον ξύλο, επικίνδυνο
Β'	
Βάβω	Γιαγιά
βαίζω – βάισα	Γέρνω - έγχειρα
Βετούλι	Νεαρό γίδι
Βτσέλα	Βαρέλα νερού
Βολά	Φορά
Βούριασμα	Έκδειλη συμπεριφορά ξευγαρώματος
Βουλιθιά	Κοπριά αγελάδων
Γ'	
γαλάρια –ο	Ζώα σε γλακτοφόρα περίοδο
Γιατάκι	Πρόχειρο κρεβάτι με κλαδιά
Γοίκος	Στίβα με κουβέρτες και τσόλια
Γκάνιαξε	Έκλαψε έντονα
Γκορτζιά	Άγρια αχλαδιά
Γριντάλι	Σωματώδες (ζώο ή άνθρωπος)
Γλαβανή	Θυρίδα ανάμεσα σε πατώματα
Γραδώνω	Σφινώνω
Γρέκι	Σημείο ξεκούρασης για ανθρώπους ή ζώα
Γρούπιασα	Καμπούριασα
Γκουστέρα	Σάυρα
Γκιγούμ	Μεταλλικό δοχείο νερού
Γκριζί	Λεπτά καυσόξυλα από έλατο κυρίως
Γκάρισμα	Φωνή γαϊδάρου
Γροθάρι	Ξύλο στερεωμένο στον τοίχο που χρησίμευε για κρεμμάστρα
Γρίτσες	Φασόλια σαλάτα

Η συνέχεια στο επόμενο τεύχος

Λίγο γέλιο

Η συμφωνία είναι συμφωνία

Ύστερα από σχεδόν μισό αιώνα γάμου, εκείνος πεθαίνει και μετά από λίγο τον ακολουθεί και εκείνη. Στον ουρανό, τον συναντάει και τρέχοντας κοντά του, του λέει:

- Αγάπη μου! Τι όμορφα, θα είμαστε και πάλι μαζί! Κι εκείνος;
- Έλα, κόψε την πλάκα. Η συμφωνία ήταν «Μέχρι να μάς χωρίσει ο θάνατος!»

Ο Νοκολός θυμάται, γράφει και σχολιάζει

Όπως έχετε καταλάβει, όσοι με διαβάζετε στη στήλη αυτή, από καιρού σε καιρό, παίρνω αφορμή για να γράψω διάφορα πράγματα που έχουν σχέση με το Χωριό, την ιστορία και τους ανθρώπους του. Ιδιαίτερα με συγκινούν τα όσα γράφουν οι ξενιτεμένοι μας σε μακρινές χώρες, όπως Αμερική, Αυστραλία, γιατί φαίνεται η νοσταλγία και η αγάπη τους για το Χωριό είναι ακατανίκητη.

Αυτή τη φορά δεν σάς κρύβω ότι συγκινήθηκα απ' αυτά που είδα να γράφονται στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας, που είχε ένα μικρό αφιέρωμα στα 50 χρόνια από την κατολίθωση. Πάντα συγκινούμαι όταν γίνεται αναφορά στους παλιούς Μικροχωρίτες και ιδιαίτερα στην τραγική μοίρα του Χωριού, στις 13 Ιανουαρίου 1963, και στους χωριανούς μας που χάθηκαν τότε.

Ιδιαίτερα με συγκίνησαν οι «ραγισμένες παιδικές αναμνήσεις» της Λαμπρινής Τριχιά, μαθήτρια τότε του Δημοτικού Σχολείου, που αφηγείται τις συγκινητικές στιγμές που έζησε στο σχολείο της στον Πειραιά, όπου είχε ξενιτευτεί με τους γονείς της δύο μήνες πριν την καταστροφή. Άξιζε για να δούμε πώς ένα μικρό κορίτσι βιώνει τέτοιες στιγμές, όταν μαθαίνει ότι το χωριό της δεν θα το ξαναδει όπως ήταν πριν. Κάπως έτσι κι εμείς οι μεγαλύτεροι βιώσαμε παρόμοιες στιγμές όταν βρεθήκαμε ως «ανταρτόπληκτοι» σε πόλεις και κομποπόλεις της Ελλάδας στα τέλη της 10ετίας του '40.

Ύστερα από τις αναμνήσεις της Λαμπρινής, που με την οικογένειά της ζει τώρα στην Πενσυλβάνια της Αμερικής με παιδιά κι εγγόνια, έρχονται αυτές ενός άλλου Μικροχωρίτη της διασποράς, του Κώστα Κουτσούκη, που ζει κι αυτός με τη γυναίκα του και τα παιδιά του στην Ουάσινγκτον. Ο Κώστας, όπως θα θυμούνται πολλοί, δώρισε κι εγκατέστησε ο ίδιος το ρολόι στο καμπαναριό της Αγ. Κυριακής, στη μνήμη των γονέων του (1985). Ο πατέρας του, Γιάννης Κουτσούκης, ψάλτης της εκκλησίας του χωριού μας στις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα. Ο Κώστας ανατρέχει στους παλιούς του χωριού που έγραψαν ιστορία. Μάς γράφει πώς γνώρισε στο Παρίσι τον επιτυχημένο κι εγκατεστημένο εκεί από το 1920 Μικροχωρίτη Μιχάλη Κωστόπουλο, γιο του εφημέριου του χωριού μας παπα-Χαράλαμπου. Από την παιδική του ζωή στο χωριό θυμάται το καφενείο που είχε στην πλατεία ο μερακλής και χορατατζής τραγουδιστής, ο Κατσαδούρας (Σπ. Κομπορόζος). Στο καφενείο αυτό θυμάται ότι γνώρισε έναν άνθρωπο που τον επηρέασε πολύ στη σκέψη και στη ζωή του, τον Μήτσο Παπαδημητρίου, πρόεδρο του Χωριού για ένα φεγγάρι. Τον θυμάται που, πριν από τον πόλεμο, αυτός πρώτος έφτιαξε ηλεκτρογεννήτρια στο χωριό, που έδωσε φως στην πλατεία και στο παλιό ξενοδοχείο (Χάνι) του χωριού. Ήταν ο τεχνολογικός άνθρωπος, όπως λέει ο Κώστας, που τον ώθησε ώστε να φτιάξει κι αυτός, αν και παιδί τότε, τηλεφωνο στο χωριό κι αργότερα να ακολουθήσει το επάγγελμα του ηλεκτρολόγου στην Αμερική.

Συγκινητικό, στο τεύχος αυτό του περιοδικού μας, ήταν και το πρωτότυπο, θα 'λεγα, μνημόσυνο που κάνει η Ελένη Τουλουπα-Μπαζιώνη για τη μητέρα της, Μάρω Καλαντζή-Τουλουπα. «Ανοίγει διάλογο» με την αιμόνηστη μητέρα της για να της θυμίσει στιγμές από τη ζωή του χωριού μας, πώς πήγαιναν με φεγγαράδα στην Παναγία την Προυσιώτισσα, πώς ξενύχταγαν ή κοιμούνταν «στρωματσάδα», πώς γύριζαν με μια στάση στου «Μπαλτά το Χάνι» καθώς και άλλες τρυφερές ενθυμήσεις για να κρατήσουν συντροφιά στη Μανούλα, που βρίσκεται πια στον ουρανό!

Βέβαια δεν μπορώ να μην πω δυο λόγια και για το Μουσείο του Χωριού, με αφορμή τα «ευχαριστία» από Ειδική Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας. Η αλήθεια είναι, ότι το Μουσείο μας το βραβεύουν οι δεκάδες και εκατοντάδες που το επισκέπτονται και εκφρά-

ζουν τον θαυμασμό τους. Έτσι επιβραβεύουν το χωριό μας και τους χωριανούς που τιμούν την ιστορία του τόπου τους. Ταυτόχρονα όμως ενθαρρύνουν και επαινούν και αυτούς που με τις δωρεές τους συμβάλλουν στη συντήρηση και λειτουργία του Μουσείου. Μακάρι να βρεθούν κάποιοι γενναϊόδωροι χορηγοί για να ενισχύσουν τη συντήρησή του, για την οποία κανένας δημόσιος φορέας δεν μπορεί να συμβάλει, τώρα με την κρίση που περνάει η χώρα μας. Ίσως ισχύει η παροιμία, «Ήταν στραβό το κλίμα, το 'φαγε κι ο γαΐδαρος...».

Εδώ δεν πρέπει να παραλείψω τα από καρδιάς θερμά λόγια για το Μουσείο που τα 'γραψε μια ξενιτεμένη Μικροχωρίτισσα, που δεν γεννήθηκε καν στο χωριό, η Ελένη Λαΐνη-Κόνιτς, εγγονή της Ουρανίας Μπακογιάννη (κόρης της Ευδοκίας Λαΐνη). Αν και γεννημένη και μεγαλωμένη στην Αμερική, νιώθει πολύ δεμένη με το Χωριό. Γράφει χαρακτηριστικά μεταξύ άλλων: «...Κάθε πρωί και απόγευμα δεν μπορούσαμε παρά να πάμε στο μουσείο, γιατί εκεί ξαναζωντάνευαν όλες οι ιστορίες της γιαγιά μου και όλες οι αναμνήσεις μου. Εκεί συναντούσαμε ανθρώπους που ο καθένας είχε τη δική του ιστορία. Παρατηρώντας την έκφραση όποιου αναγνώριζε ένα συγγενικό ή φιλικό πρόσωπο η έβλεπε ένα οικείο αντικείμενο, βλέπαμε το πρόσωπό του να γεμίζει με περηφάνια και τα μάτια του με δάκρυα. Τότε νιώθαμε και τα δικά μας μάτια να δακρύζουν από συγκίνηση...»

✓ *Να ζεις το παρόν, Να ονειρεύεσαι το μέλλον και Να μαθαίνεις από το παρελθόν.*

✓ *Δεν υπάρχει τίποτα πιο άτισο από την εφαρμογή ιδιότητας δε άτισους.*

(Αριστοτέλης)

Λίγο γέλιο

Οι ασθενείς

Ένας Αφρικανός γιατρός λέει στον Μαμαντού, τον υπηρέτη και βοηθό του:

- Άκου, Μαμαντού, μιάς και αύριο δεν έχω αρρώστους, θα πάω για κυνήγι, αλλά δεν θέλω να κλεισω την κλινική, λοιπόν αν έρθει κανείς ασθενής εξυπηρέτησέ τον όσο γίνεται...

- Εντάξει γιατρέ, λέει ο Μαμαντού.

Την επομένη ρωτάει ο γιατρός: Λοιπόν; Πως πήγε η μέρα χθες; Ο Μαμαντού αναφέρει ότι ήρθαν 3 ασθενείς. Ο πρώτος είχε πονοκέφαλο και του 'δωσα ασπιρίνη.

- Πολύ ωραία, Μαμαντού, κι' ο δεύτερος;

- Ο δεύτερος είχε καούρες στο στομάχι και του 'δωσα Mallox, γιατρέ.

- Μπράβο! Θαυμάσια, σαν πραγματικός γιατρός, Μαμαντού. Κι' ο τρίτος;

Λοιπόν, όπως καθόμουν ανοίγει ξαφνικά η πόρτα...και μπαίνει μια γυναίκα σαν σίφουνας. Τσιτσιδώνεται τελείως, ξαπλώνει και μου φωνάζει: «Έλα! Βοήθα με! Έχω 5 χρόνια να δω άντρα!»

Ανίσυχος, τώρα, ο γιατρός ρωτάει: Και λοιπόν, τι της έκανες, Μαμαντού;;!!

- Της έβαλα σταγόνες στα μάτια.

Σπ.Χ.Μ.

Τα Ψηλά Βουνά του Ζαχαρία Παπαντωνίου και το Μικρό Χωριό

Όπως είναι γνωστό ο Ευρυτάνας λογοτέχνης και συγγραφέας Ζαχαρίας Παπαντωνίου, με το βιβλίο του **Τα Ψηλά Βουνά** κήρυξε την αγάπη προς τη φύση και την αγνή ζωή των ανθρώπων του χωριού, σε αντίθεση με τη ζωή τους στις πόλεις. Πολλοί ονομάζουν το βιβλίο αυτό «φυσιολατρικό ευαγγέλιο». Έτσι εξηγείται η μεγάλη φήμη του βιβλίου αυτού και στις μέρες μας.

Οι παλιότερες γενιές γνωρίζουν το βιβλίο αυτό γιατί το διδάχτηκαν ως αναγνωστικό στο Δημοτικό Σχολείο. Όσοι από μάς δεν το διδάχτηκαν, το διαβάζουμε τώρα. Μάς κάνει να επιστρέφουμε κι εμείς νοσταλγικά στη ζωή του χωριού, με την αγνή ακόμη φύση του, το περιβάλλον και τις παραδόσεις του.

Το χωριό όμως, που ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου βάζει τα παιδιά να το επισκέπτονται, να κατασκηνώνουν και να ζουν μια φυσική βουνίσια ζωή, το προσδιορίζει ότι είναι το Μικρό Χωριό. Και αυτό είναι πολύ φυσικό, γιατί ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου, ως μικρό παιδί, όταν πήγαινε στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου βρισκόταν με την οικογένειά του στο Καρπενήσι.

Από τότε, τέλη του 19^{ου} αιώνα, είναι γνωστό ότι το χωριό μας προσήλκυε πολλούς επισκέπτες. Αλλωστε, στην πλατεία του χωριού υπήρχε από τότε ξενοδοχείο «το Χάνι» με το καφενείο του, μοναδικό ίσως στην περιοχή. Φαίνεται, λοιπόν, ότι η οικογένεια του Ζ. Παπαντωνίου έκανε επισκέψεις αναψυχής στο Μικρό Χωριό. Σε αυτές τις οικογενειακές εξορμήσεις, προφανώς, ο μικρός Ζαχαρίας αγάπησε το χωριό και η φύση του τον εντυπωσίαζε τόσο, ώστε να το κάνει τόπο που άξιζε να γνωρίσουν και να ζήσουν και τ' άλλα παιδιά, οι συνομήλικοί του.

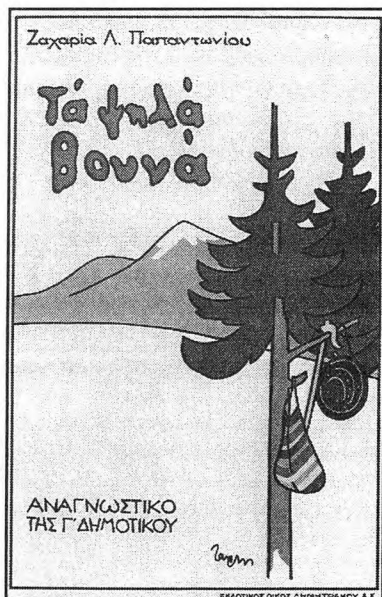
Έτσι, το Μικρό Χωριό, με τα βουνά γύρω του γίνεται το μέρος, όπου θα κατασκηνώσουν και θα περάσουν αξέχαστες μέρες με τους τσοπάνηδες, τα πρόβατα και τσοπανόπουλα, που φυλάνε το κοπάδι απ' τους λύκους, τις φεγγαρόφωτες νύχτες και άλλες πολλές εικόνες.

Για όσους δεν έτυχε να διαβάσουν για το Μικρό Χωριό του Ζαχαρία Παπαντωνίου, επιλέγουμε μικρά αποσπάσματα από το βιβλίο του αυτό, *Τα Ψηλά Βουνά*:

«...Σήμερα σηκώθηκαν δέκα παιδιά να πάνε στο Μικρό Χωριό ν' αγοράσουν κότες, αυγά και κρεμμύδια. Αφού ρώτησαν πρώτα πού πέφτει, μην τύχη και πάρουν άλλο δρόμο, ξεκίνησαν. Σε μισή ώρα βρήκαν μια χωριάτισσα φορτωμένη ξύλα.

«Πού πέφτει, κυρά το Μικρό Χωριό;»

«Από δω τραβάτε όλο ίσα... θα βρήτε το δρόμο που πάει τον κατήφορο, λίγο πιο κάτω,

που χωρίζει ο δρόμος, θα πάτε δεξιά...»

«... (τα παιδιά) λογάριασαν πρώτα πως τους χρειάζεται ένα μονοπάτι να πηγαίνουν στους βλάχους. Αυτό είναι ο σπουδαιότερος δρόμος τους, γιατί από τους βλάχους προπάντων τρέφονται. Ένα άλλο μονοπάτι πρέπει να πηγαίνει στους λοτόμους κι ένα άλλο, να τους βγάξει στο δρόμο του Μικρού Χωριού. Αν καταφέρουν αυτά τα τρία μονοπάτια, θα έχουν συγκοινωνία...»

«...Σκέφτηκαν να στερεώσουν το μονοπάτι μ' ένα μικρό τοίχο από κάτω. Για να χτίσουν όμως αυτόν τον τοίχο, χρειάστηκαν πολλά πράγματα, που δεν τα είχαν φανταστή: πρώτα πρώτα, μια βαριά, για να κόβουν τις πέτρες. Δεν την είχαν κι έστειλαν πάλι στον προεστό του Μικρού Χωριού, παρακαλώντας να τους δώσει κι αυτή...»

«...Όταν τελείωσαν τους δρόμους τα παιδιά, πήραν τα εργαλεία και κατέβηκαν στο Μικρό Χωριό για να τα δώσουν πίσω. Φτάνοντας στην πλατεία είδαν το Ζαγοπαναγή. Είχε πάρει με τη γνώμη του άλλους τέσσερες χωριανούς. Φώναζαν κι αυτοί στον προεστό, πως το δρόμο δεν πρέπει να τον διορθώνουν οι κάτω χωριανοί, μα οι χωριανοί της απάνω συνοικίας ...»

«...Ήταν η βάβω η Χάρμαινα, η πιο γριά που υπάρχει στο Μικρό Χωριό. Λένε πως είναι ενενήντα χρονών, μα η ίδια δε θυμάται πόσο είναι. Κι όμως δεν μπορεί, λέει, να ζήσει χωρίς δουλειά. Θα δουλεύη ώσπου να την πάρη ο Θεός...»

Πάνω απ' όλα, «Τα ψηλά βουνά» του Ζαχαρία Παπαντωνίου ύμνησαν και έκαναν να αγαπηθούν τα βουνά της Ευρυτανίας. Λίγα χρόνια αργότερα, όταν το βιβλίο αυτό καιγόταν στο σύνταγμα, επειδή ήταν γραμμένο στη δημοτική γλώσσα, ο **Ανδρέας Πουρνάρας** είχε πει: «ένιωσα ότι καιγόταν η Ευρυτανία, γιατί το βιβλίο αυτό είναι εμπνευσμένο από τα ευρυτανικά βουνά μας!»

**Το Περιοδικό μας έχει κόστος
Για να συνεχίσει να εκδίδεται χρειάζεται
τη συνδρομή σας.**

**Λόγω οικονομικής στενότητας
το Δ.Σ. της Αδελφότητας
είναι υποχρεωμένο να διακόψει
την αποστολή σε όσους
δεν εξοφλούν την ετήσια συνδρομή τους.**

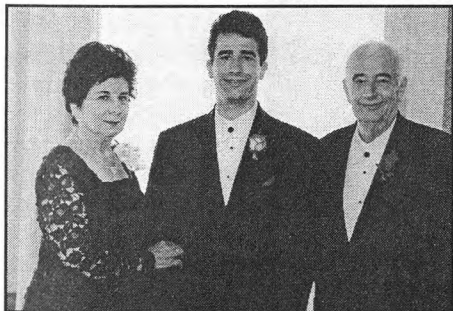

Γιώργος Δ. Ζαχαρόπουλος Ένας επιτυχημένος Μικροχωρίτης στην Αμερική

Μια συνέντευξή του στην εφημερίδα «Πρώτο Θέμα», που τον εντόπισε στη Μύκονο το περασμένο καλοκαίρι, στάθηκε αφορμή να μάθουμε πολλά για τον σεμνό, αλλά πολύ γνωστό στο χώρο των επενδύσεων, συγχωριανό μας Γιώργο Δ. Ζαχαρόπουλο. Ο Γιώργος είναι γιος του αείμνηστου Μήτσου Γ. Ζαχαρόπουλου, που ζούσε μεν στην Αμερική, αλλά επισκεπτόταν συχνά το χωριό μας. Πάντα μιλούσε με καμάρι για το γιο του, αλλά η επιχειρηματική επιτυχία του γιου του ήταν πολύ μεγαλύτερη απ' όση άφηνε να εννοηθεί.

Ο Γιώργος Ζαχαρόπουλος από μικρός είχε έφεση στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Μετά από επιτυχημένες σπουδές στο γνωστό Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Μασσαχουσέτης (M.I.T.) στην διοίκηση επιχειρήσεων και στα συστήματα πληροφορικής, εργάστηκε σε γνωστές εταιρείες που ασχολούνταν με τις εφαρμογές της σύγχρονης τεχνολογίας της πληροφορικής, όπως στην Apple, στην Silicon Graphics και άλλες. Έχοντας στο ενεργητικό του επαγγελματική εμπειρία πάνω από 20 χρόνια, έγινε συντάκτορας στην Charles River Ventures, μια επενδυτική εταιρεία που στόχευε σε επενδύσεις πάνω σε καινοτόμα συστήματα ηλεκτρονικής τεχνολογίας για καταναλωτές.

Με όπλο του το ένστικτο και την πίστη του στην ραγδαία εξέλιξη των υποδομών ηλεκτρονικής

Ο Γιώργος Ζ. με τους γονείς του

Ο Μήτσος και η Μπέση Ζ. σε επίσκεψή τους στο χωριό

τεχνολογίας, οδηγεί την εταιρεία του σε εύστοχες και ως εκ τούτου πολύ επικερδείς επενδύσεις. Επιστέγασμα της ικανότητάς του για σωστή εκτίμηση της αγοράς ήταν η επένδυσή του στην twitter, στα πρώτα στάδια της δημιουργίας της. Αν και όλες οι επενδύσεις του ήταν πολύ αποδοτικές, η επένδυση στην twitter θεωρήθηκε ως η πλέον κερδοφόρα αφού η twitter ανέπτυξε πολύ επιτυχημένη δραστηριότητα στα συστήματα κοινωνικής δικτύωσης, έφτασε να έχει πάνω από 500 εκατομμύρια χρήστες και στις αρχές του 2014 πρόκειται να εισαχθεί στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης.

Ο Γιώργος σήμερα, είναι όχι μόνο μέτοχος στην twitter, στην Yammer, στην Charles River και σε άλλες παρεμφερείς εταιρείες αλλά και διευθυντής, Διευθύνων Σύμβουλος, μέλος Διοικητικού Συμβουλίου ή επίτιμος εταίρος σε επιχειρήσεις που ειδικεύονται σε προϊόντα της σύγχρονης τεχνολογίας. Στον επενδυτικό και διαδικτυακό κόσμο της Αμερικής είναι γνωστός ως ο έξυπνος άνθρωπος, που ξέρει πώς να συνεργάζεται με επιχειρηματίες και να στηρίζει διαδυσκτακά προϊόντα και υπηρεσίες που θα αλλάξουν τον κόσμο.

Ο Γιώργος Δ. Ζαχαρόπουλος είναι παντρεμένος με δύο παιδιά, ζει στην Καλιφόρνια της Αμερικής και σχεδόν κάθε δεύτερο χρόνο παραθερίζει μαζί με την οικογένειά του στην Ελλάδα. Όνειρό του είναι να επενδύσει και να στηρίξει μια ελληνική εταιρεία στο χώρο των εφαρμογών του διαδικτύου για καταναλωτές. Ευχόμαστε να μπορέσει να πραγματοποιήσει τον στόχο του.

Ο Βοσκός και η Βοσκοπούλα

Γράφει η Λαμπρινή Τριχιά-Κάλλη
Πενουλβάνια, Η.Π.Α., Σεπτέμβριος 2013

*«Αναμνηστικό αφιέρωμα στην κτηνοτροφική δράση των γονιών μου.
40 χρόνια κτηνοτρόφοι, αιγοβοσκοί στο Μικρό Χωριό Ευρυτανίας»*

Μέρος Α'

Το Μαντρί στη Φτελιά

Η κτηνοτροφία τυγχάνει να είναι συνυφασμένη με την ευρυτανική γη μας και τους κατοίκους των γύρω ορεινών χωριών, που την περιβάλλουν. Ήταν και ακόμη είναι, περισσότερο ή λιγότερο, ένα αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής πολλών αγροτικών οικογενειών του τόπου μας. Μεταξύ αυτών υπήρξε και η δική μου οικογένεια, οι αείμνηστοι γονείς μου, το ζεύγος Κωνσταντίνος και Σπυριδούλα Τριχιά απ' το Μικρό Χωριό Ευρυτανίας.

Σπυριδούλα και Κώστας Τριχιάς

Με υπερηφάνεια για τις ρίζες μου και την καταγωγή μου, προερχόμενη από μια άσημη φτωχιά οικογένεια της αγροτιάς, αλλά και με πολύ συγκίνηση και νοσταλγία, ως ξενιτεμένη κόρη, θα αναφερθώ στις μακροχρόνιες κτηνοτροφικές τους δραστηριότητες, επί σειρά πολλών δεκαετιών, ως «αιγοβοσκοί» στο Παλιό Μικρό Χωριό Ευρυτανίας.

Γενικώς, πάντοτε με ενέπνεε η φυσική και ψυχική τους δύναμη και θαύμαζα το κουράγιο και την αντοχή τους στο τόσο δύσκολο, τουλάχιστον για μένα, επάγγελμά τους, κάτω από τόσο δυσχερείς συνθήκες, επίσης. Εμπνευσμένη, λοιπόν, από τη δημιουργικότητά τους, διότι πραγματικά υπήρξαν αυτοδημιούργητοι, χάρις της σκληρής εργασίας τους και του συνεχούς αγώνα τους, θα ήθελα να μοιρασθώ μαζί σας, απ' όσα θυμάμαι, κατ' αρχάς ως μικρή παιδούλα στο χωριό, στα 10 πρώτα μου παιδικά

χρόνια και αργότερα ως ξενιτεμένη κόρη, επισκεπτόμενη οικογενειακώς τους γονείς μου τα καλοκαίρια, στα μαντριά τους και καμαρώνοντας το αρκετά μεγάλο σε αριθμό, ζηλευτό τους κοπάδι.

Σ' αυτό το αναμνηστικό μας ταξίδι, θα σας φιλοξενήσω στα παλιά τους 'λημέρια', εκεί όπου με πολύ σκληρή δουλειά, με πολύ αγάπη και αφοσίωση υπηρέτησαν και πρόσφεραν στο βωμό της κτηνοτροφίας και αφιέρωσαν το μεγαλύτερο μέρος της ζωής τους. Πολύ δύσκολο το επάγγελμα της επιλογής τους, αλλά επιτακτική ανάγκη για να μπορέσουν να επιβιώσουν στα δύσκολα εκείνα χρόνια, χωρίς ίχνος πολυτέλει-ας, από την σημερινή τεχνολογία, στις σύγχρονες κτηνοτροφικές μονάδες. Θα σας φιλοξενήσω στα ξεχασμένα 'βοσκοτόπια' τους, εκεί που μόχθησαν και πρόκοψαν. Απέχτησαν και πέτυχαν πολλά με συνεχή καθημερινό αγώνα, πάντα ενωμένοι στα εύκολα και στα δύσκολα... Αντλούσαν ψυχική και σωματική δύναμη διά μέσου της καθημερινής τους προσευχής και είχαν πάντα πίστη στον Θεό. Ήταν απλοί και φτωχοί άνθρωποι, αλλά πλούσιοι σε ηθικές αξίες κι αρετές. Συντροφιά τους και καλός τους σύμβουλος στο επάγγελμά τους ήταν οι αρετές της υπομονής και επιμονής, της ευσυνειδησίας και της υπευθυνότητας, που τους διέκριναν στον χώρο της εργασίας τους.

Θα σας φιλοξενήσω στα 'μαντριά' τους, το δεύτερο σπίτι τους. Εκεί, η μέρα τους άρχιζε μέσα στα μαύρα μεσάνυχτα, πολύ – πολύ νωρίτερα απ' τα χαράματα και την ανατολή του ηλίου και τέλειωνε μετά το δειλινό, το σούρουπο. Βίωναν άση-μες καιρικές συνθήκες κι ερχόντουσαν αντιμέτωποι μ' όλα τα στοιχεία της φύσης, καθημερινώς. Έγιναν δέσμιοι του επαγγέλματός τους για '40' ολόκληρα χρόνια ή καλύτερα 'σκληριά', όπως το αποκαλούσε ο πατέρας μου. Ελεύθερος χρόνος δεν υπήρχε για προσωπική ζωή και ξεκούραση, ακόμη κι ο ύπνος τους ήταν στερημένος, όπως η μανούλα μου συνήθιζε να μου λέει: «Δεν χόρτασα παιδάκι μου τον ύπνο... Παρακαλώ τον Θεό να μην φέξει αύριο, τόσο κουρασμένη είμαι...» Την επομένη το πρωί και πάλι με τον 'ντροβα' στον ώμο και με τα μάτια κουρασμένα, θα 'παιρναν και πάλι την ανηφόρα για να βρεθούν κοντά στο κοπάδι τους, που ήταν όλο τους το 'βιός', συνεχίζοντας το ίδιο δρομολόγιο μιας ολόκληρης ζωής ... 40 χρόνων.

Οι κτηνοτροφικές τους δραστηριότητες άρχισαν αρχάς της δεκαετίας του '50, με το πρώτο τους μαντρί στην τοποθεσία «Φτελιά». Εκεί υπηρέτησαν το κοπάδι τους, ως γιδοβοσκοί, μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '60, όπου και διακόπτο-νται οι κτηνοτροφικές τους ασχολίες για μια δεκαετία, λόγω εγκατάστασής τους στην μεγαλούπολη, την Αθήνα, για μια καλύτερη μόρφωση του παιδιού τους, της μονάκριβης κόρης τους.

Στις αρχές της δεκαετίας του '70 ξαναεπανέρχονται για μόνιμη εγκατάσταση στο Παλιό Μικρό Χωριό, όπου αρχίζουν εξ αρχής και πάλι τις κτηνοτροφικές τους ασχολίες, με νέο κοπάδι και μαντρί στην νέα τοποθεσία «Βρωμόβρυση», στο ιδι-όκτητο αγρόκτημά τους, στις «Πάνω Γούρνες». Εκεί συνέχισαν το επάγγελμα του 'γιδοβοσκού' μέχρι το τέλος της ζωής τους.

Το 'οδοιπορικό μας ταξίδι' αρχίζει κι εύχομαι ο καθένας μας να 'ναι καλά εξοπλι-σμένος με όλα τα απαραίτητα παραδοσιακά εφόδια των βοσκών, για να μπορέσουμε να αισθανθούμε κι εμείς ως 'βοσκός' και 'βοσκοπούλα' έστω και για μια ημέρα μόνο... αρκεί να μην ξεχάσουμε ...την αγαπημένη μας 'γκλίτσα'. Θα μας χρειασθεί για την ανηφόρα. Θα μας στηρίζει στα δύσβατα μονοπάτια, γεμάτα από αγκάθια, βάτα και πουρνάρια. Θα μας διευκολύνει τα βήματά μας μέσα στους δύσβατους λόγγους και θα είναι η άμυνά μας, σε περίπτωση κινδύνου. Το σπουδαιότερο όμως και το πιο απολαυστικό θα 'ναι όταν με την όμορφα σχεδιασμένη γκλίτσα μας θα 'σαλαγάμε' κι

εμείς το κοπάδι του βοσκού μας και θα αισθανθούμε κι εμείς 'τσοπάνηδες', έστω και για λίγο. Επίσης, να μην ξεχάσουμε τον όμορφο χειροποίητο 'ντροβά' μας κι ας είναι μόνο λιτοδιαίτος: ένα ξεροκόμματο ψωμί, λίγο κλωτσοτύρι κι ένα κρεμμύδι, μάς είναι αρκετό. Άλλωστε, έτσι μπορούμε να γευτούμε κι εμείς σαν 'τσοπαναρέοι' όλη μέρα, μισοηστικοί, πεινασμένοι, καταϊδρωμένοι και κατακουρασμένοι. Με πικρή γεύση στο στόμα μας, προσπαθούμε να ξεπικραθούμε και να γλυκαθούμε με μια ράγα σταφύλι, ένα κορόμηλο, ένα κεράσι, ένα βατόμουρο, ένα μούρο, λίγα κράνια, ένα χλωρό κάστανο, να σπάσουμε μια 'κοκόσια' και ό,τι άλλο μάς προσφέρει η μάνα φύση.

Επίσης, μην ξεχάσουμε το 'παγούρι' μας. Θα είμαστε διψασμένοι αλλά, ευτυχώς, θα συναντήσουμε πολλές δροσερές πηγές με κρυστάλλινο νεράκι στο διάβα μας. Θα καθίσουμε κάτω από σκιερά πλατάνια και θ' απολαύσουμε το γάργαρο νεράκι να κυλάει στις ρεματιές. Το θρόισμα των φύλλων θα μας στέλνει ένα απαλό αεράκι, όλο μοσχοβολιά από τα γύρω αγριολούλουδα. Αυτή, άλλωστε, είναι η μόνη μεγάλη απόλαυση των βοσκών, να χαίρονται την φύση σ' όλο το μεγαλείο της και να ζουν με το καθαρό οξυγόνο ή όπως χαριτολογώντας μου 'λεγε ο πατέρας μου «Φάε αέρα», προσπαθώντας να μου πει ότι, πολλές φορές, είναι αποκλεισμένοι για προμήθεια τροφίμων. Δεν πρέπει επίσης, να ξεχάσουμε τα 'σεγκούνια' μας, διότι επάνω στο βουνό θα κρυσώσουμε, αλλά και τα ρούχα μας μπορεί να 'ξεσκλισθούν' από τα βάτα και τα πουρνάρια, για αυτό πρέπει να 'μαστε με τα ρουχαλάκια μας τα 'χιλιομπαλωμένα' και τα 'χιλιοξεσκισμένα', όπως των φτωχών τσοπαναρέων. Έτσι θα εκτιμήσουμε και την δική τους παρουσία, όπως επίσης και την δική τους δουλειά, που τίμια βγάζουν το ψωμί τους και πολλές φορές τυγχάνει και να παραγκωνίζονται και να αποδοκιμάζονται, δυστυχώς...

Επίσης, τις 'άσπρες βαμβακέλες' μας. Εμείς οι κοπέλες πρέπει να έχουμε την αμφίεση της βοσκοπούλας και της κάθε βλαχοπούλας, οι οποίες δεν έχουν χρόνο για κόμμωση και οι 'κοτσιδες' ή ο 'κότσος' τους κρύβονται κάτω απ' τις κάτασπρες βαμβακέλες τους, που ομορφαίνουν τα ρόδια πρόσωπά τους και την λυγερή κορμοστασιά τους. Ας νιώσουμε κι εμείς σήμερα σαν τις 'ηρωίδες' αυτές βοσκοπούλες, που πραγματικά αγωνίζονται, δίπλα στον σύντροφό τους, δυο φορές περισσότερο λόγω των οικογενειακών τους υποχρεώσεων, ως σύζυγος και ως μάνα μαζί. Οι βλαχοπούλες αυτές ή υποτιμητικά οι 'βλάχες', όπως πολλές φορές ακούν στο πέρασμά τους και ραγίζεται η έρημη καρδιά τους... Επαξίως μπορούν να ονομαστούν 'αρχόντισσες' της 'στάνης', του βουνού και της αγροτιάς γενικώς, για τη μεγάλη τους προσφορά στον κλάδο της κτηνοτροφίας και γεωργίας μαζί. Είναι οι αρχόντισσες και οι βασιλίσσες στο δικό τους 'κονάκι', στο δικό τους 'καλύβι', στο δικό τους 'μαντρί', στην δική τους 'στρουγκα'. Είναι οι άξιες νοικοκυρές και πολύ παραδοσιακές σ' ό,τι εμείς, οι εκτός αυτού του κτηνοτροφικού χώρου, δεν γνωρίζουμε για όλα τα παραδοσιακά και κτηνοτροφικά προϊόντα και τον τρόπο παρασκευής τους, όσον αφορά τα γαλακτοκομικά προϊόντα ή την επεξεργασία του γιδίσσιου ή προβατίσιου μαλλιού για τη δημιουργία χειροποίητων έργων, όπως το γνέσιμο και το βάψιμο του μαλλιού ή το πλέξιμο και τα τόσα άλλα έργα τέχνης, που απορρέουν απ' όλες αυτές τις δύσκολες ασχολίες τους, όπως τα αραχνούφανα υφαντά, τις 'μαντανίες', τις 'βελέντζες', τις 'μάλλινες φανέλες', τις μαλλίνες, τα 'στουράπια' και τόσα άλλα δημιουργήματα, τα οποία φυσικά, αρχίζουν να εκλείπουν από την σύγχρονη ζωή μας, όλο και περισσότερο. Έτσι οι νεώτερες γενιές, σιγά-σιγά, δεν θα γνωρίζουν για την 'ρόκα' της βοσκοπούλας και για την 'φλογέρα' του βοσκού.

Επίσης, τη δική σας φλογέρα μην ξεχάσετε, καθισμένοι στον έλατο από κάτω θα παίζετε μελωδικούς ήχους, οι οποίοι θα αντηχούν σ' αντικρινά χωριά, πέρα στις ραχούλες και στις κορφούλες των βουνών. Η φλογέρα σας η μελωδική θα συνοδεύει τον εξ ίσου μελωδικό ήχο και τα κουδουνίσματα απ' τα 'τσουκάνια' του κοπαδιού

μας και θα ηρεμεί την ψυχή και το πνεύμα μας, αγναντεύοντας πέρα στην πλαγιά την βοσκοπούλα μας να σιγοτραγουδάει και να 'γνέθει τη ρόκα' της κατά τα 'γίδια της να φυλάει'...

Είμαστε πανέτοιμοι, όλο γέλιο και χαρά για την πολυπόθητη εκδρομή μας στο μαντρί του βοσκού μας και της βοσκοπούλας μας, πάνω στη «Φτελιά»!

Υποτροφία 500,00 Δολαρίων «Ο βοσκός κι η Βοσκοπούλα» (Κάλλη-Τριχιά)

Στη μνήμη των αιμνήστων
Κωνσταντίνου και Σπυριδούλας Τριχιά
οι εγγονοί τους Βασίλειος, Παναγιώτης και Κωνσταντίνος Κάλλης,
με την ευκαιρία της συμπλήρωσης τριετίας από το θάνατο του παππού
τους Κωνσταντίνου Τριχιά, προσφέρουν το αντίτιμο σε ευρώ
των 500,00 δολαρίων σε μαθητή/ές με Μικροχωρίτικες ρίζες
και με κριτήριο την άριστη σχολική επίδοση.

Το τριετές μνημόσυνο του αείμνηστου Κωνσταντίνου Τριχιά θα
τελεστεί στον Ι.Ν. Αγίας Κυριακής στο Μικρό Χωριό
καθώς και στην Αμερική στις 15 Δεκεμβρίου 2013.

*****

Η Αδελφότητα Μικροχωριτών παρακαλεί τον μαθητή ή τους μαθητές, με άριστη επίδοση
στο σχολείο τους, κατά το σχολικό έτος 2012-2013, να προσκομίσουν το σχετικό
Ενδεικτικό ή Απολυτήριο για να παραλάβουν την υποτροφία.

Πλας – Πλουτς

Ποίημα της Ελένης Φλώρου

Σήμερα έχει ζέστη πολύ
λέω να πάω πισίνα
γιατί με περιμένει εκεί
η όμορφη Ματίνα.

Φοράω τη σωβράκα μου
παίρνω και δυο ρακέτες
Βρε λες να κρυώσουμε
να χρειασθώ ζακέτες;

Και έτσι όπως έβλεπα
το μπλε της το νεράκι
ήταν λες και μου φώναζε
«Μπες βρε φανταράκι».

Και έτσι που είμαι έτοιμος
να μπω μες την πισίνα
ακούω πίσω έντρομος
να τρέχει η Ματίνα.

«Μην μπεις ακόμα Πάτροκλε
είν' το νεράκι μπουζι
θα ήταν καλό να κράταγες
μαζί σου ένα μπουρνούζι

Την ευχαριστώ πολύ
μα φτάνει δεν το θέλω
γιατί είμαι άντρακλας εγώ
και από κρύο δεν ζέρω

Αεροπόρος θα γενώ...

Ο Ηλίας Μπόζνος, μια ευγενική προσωπικότητα με ανθρώπινη ζεστασιά και πηγαίο χιούμορ είναι αεροπόρος για πάνω από πενήντα χρόνια τώρα. Είναι συγχωριανός μας εξ αγχιστείας, αφού είναι γαμπρός του αειμνηστού συγχωριανού μας Παναγιώτη Ελ. Παπαδή και σύζυγος της μεγαλύτερης κόρης του, Ελένης, που φέρει το όνομα της γιαγιάς της 'παπαδο-Λευτέραινας', όπως θα την θυμούνται οι παλαιότεροι. Ο Ηλίας Μπόζνος αγαπάει το χωριό μας και το έχει επισκεφθεί πολλές φορές, αλλά πολύ περισσότερες το χαιρέτησε από τους αιθέρες και μάλιστα με χαμηλές πτήσεις του αεροπλάνου του. Όμως για να γνωρίσουμε καλλίτερα τον αεικίνητο αεροπόρο Ηλία Μπόζνο, την πλούσια εμπειρία του μέσα και πάνω από τα σύννεφα, αλλά και το πάθος του για τα αεροπλάνα, ας διαβάσουμε τη συνέντευξη που έδωσε στον δημοσιογράφο Φώτη Βαλλάτοστο ένητο της εφ. *Το Θέμα*, με τίτλο: «Ηλίας Μπόζνος, έξι δεκαετίες στα σύννεφα!»:

«Θυμάμαι την πρώτη φορά που πέταξα. Ήταν Φεβρουάριος του 1956. Η χαρά μου ήταν πολύ μεγάλη. Από μικρός θαύμαζα τους αεροπόρους, ήθελα να πετάξω και όταν πλέον το κατάφερα ήμουν πολύ εντυχισμένος.

Γεννήθηκα στα Λιθοβούνια Τριπόλεως από αγροτική οικογένεια, φτωχική, με τρία αγόρια. Ο μεγάλος έμεινε στα χωράφια, ο μεσαίος πήγε στο υπουργείο Γεωργίας και ο τρίτος, εγώ δηλαδή, πήγα στην Πολεμική Αεροπορία. Μικρός, όταν πήγαινα στα κτήματα, ξάπλωνα στο

χορτάρι και κοιτάζα τα αεροπλάνα που πετούσαν πάνω από την Τρίπολη. Στα 15 μου χρόνια, αποφάσισα να γίνω αεροπόρος. Οι γονείς μου ήθελαν να γίνω αγρότης. Δεν είχαν τα χρήματα για να σπουδάσω. Γι' αυτό πήγα στην αεροπορία ως σημνίτης εθελοντής. Στην ηλικία των 19 χρόνων έδωσα εξετάσεις στη Σχολή Ικάρων, πέρασα και άρχισε η εκπαίδευση. Ήταν εντατική κανονική εκπαίδευση που φυσικά περιλάμβανε και πτήσεις. Λόγω των επιδόσεών μου, για ένα χρόνο ήμουν αρχηγός της Σχολής. Μόλις τέλειωσα τη σχολή, πήγα στην Τανάγρα για τρία χρόνια, μετά στην Ελευσίνα στα 'Παντός Καιρού' μοντέλα αεροσκαφών και το 1964 με επέλεξαν για εκπαιδευτή στη Σχολή Ικάρων.

Την ίδια χρονιά, τον Αύγουστο, πήγαμε στην Κύπρο να ριζώσουμε ρουκέτες σε επιλεγμένους στόχους. Αυτή ήταν μια φοβερή εμπειρία για μένα. Τρία χρόνια αργότερα, με έστειλαν στην Αμερική για εκπαίδευση σε νέους τύπους σκαφών. Όταν γύρισα πήγα στο Αρχηγείο Τακτικής Αεροπορίας, στη Λάρισα. Εκεί ήμουν επιτελής στα σχέδια και στη συνέχεια Διοικητής Ικάρων. Το 1977 ήρθα στην Αθήνα και λόγω πείρας με έβαλαν στο προεδρικό αεροσκάφος. Στη συνέχεια έγινα διευθυντής στην Ασφάλεια Πτήσεων στη Λάρισα μέχρι τη συνταξιοδότησή μου, το 1984, λόγω ορίου ηλικίας. Ήταν όμως πολύ νωρίς για μένα, μπορούσα ακόμα να προσφέρω πολλά. Για δύο χρόνια δυσκολεύτηκα αρκετά. Εντυχώς όμως, το 1967, είχα πάρει και πτυχίο πολιτικής αεροπορίας, που με βοήθησε να βρω δουλειά ως ιδιώτης πιλότος στα πυροσβεστικά της Πολεμικής Αεροπορίας.

Όμως ο Ηλίας Μπόζνος, με τέτοιο πάθος για τα αεροπλάνα και τόσες ικανότητες δεν

μπορούσε να μείνει αδρανής και όπως λέει: «...δεν σταμάτησα ποτέ να πετάω. Νιώθω ότι ακόμα και αν δεν πιλοτάρω, θα είμαι ανάμεσα στους επιβάτες. Η ζωή μου θα τελειώσει στα αεροπλάνα».

Αλλά το επάγγελμα του αεροπόρου δεν είναι πάντα ένα όμορφο ταξίδι στους αιθέρες, αντιμετωπίζει και πολλές δύσκολες καταστάσεις, που απαιτούν γνώση, ετοιμότητα, θάρρος και τόλμη. Όπως λέει ο Ηλίας Μπόζνος, «στην αεροπλοΐα δεν χωράει κανένα λάθος. Οι γνώσεις, η εμπειρία, η ανεπτυγμένη κρίση, η σωστή αντίληψη του αεροπόρου εξασφαλίζουν την ασφαλή πτήση». Όπως έχει ο ίδιος διαπιστώσει οι πιο αντίξοες συνθήκες του επαγγέλματος είναι οι καταιγίδες.

Σχετικά μάλιστα λέει: «Θυμάμαι μια φοβερή καταιγίδα σε ένα ταξίδι από τη Λάρισα στη Σκόρο με ένα αεροπλάνο ντακότα. Τότε είχαν αρρωστήσει όλοι οι σμηνίτες από το πολύ νερό και υπήρχε πιθανότητα να κοπεί το φτερό. Ήταν μια πραγματικά δύσκολη περίπτωση. Επίσης, στο Άργος, ήταν Καθαρά Δευτέρα του 2004 και είχε μαζευτεί κόσμος για να δει μια επίδειξη που θα κάναμε με το αεροπλάνο. Την ώρα της

απογείωσης, χτύπησαν οι ρόδες σε κάτι αυτοκίνητα, που είχαν βρεθεί εκεί κατά λάθος, και απογειώθηκα με τη μία ρόδα μόνο! Εκείνο όμως που πραγματικά με τρόμαξε ήταν το 1962, όταν το αεριωθούμενο που οδηγούσα πήρε φωτιά στην απογείωση και αναγκάστηκα να το εγκαταλείψω με αλεξίπτωτο. Πάτησα το κουμπί και βγήκα με πύραυλο. Έμεινα δυο μήνες στο νοσοκομείο. Το αλεξίπτωτο αυτό που με έσωσε το έχω φυλαγμένο ως πολύτιμο κειμήλιο!»

Απ' όσα λίγα αποσπάσαμε, λόγω χώρου, από τη συνέντευξή του, μπορούμε να πούμε ότι αν η αεροπορία μας διαθέτει τέτοιους έμπειρους και τολμηρούς πιλότους, σαν τον Ηλία Μπόζνο, δεν έχουμε να φοβηθούμε τίποτα. Οι αεροπόροι μας ζούνε με την ηδονή του κινδύνου, ουσιαστικά σε έναν, απ' ευκαίω, πόλεμο. Εδώ ισχύει αυτό που ο Ευρυτάνας Ακαδημαϊκός Λογοτέχνης, Ζαχαρίας Παπαντωνίου έγραψε: *Ο κίνδυνος είναι μία ηδονή των ώτων. Οξύνεται αυτός, οξύνεται αυτή!*

Το Μικρό Χωριό στο διάβα του χρόνου

Μια βιντεοταινία για τον κάθε Μικροχωρίτη, τον φίλο ή τον

επισκέπτη του Χωριού

Πωλείται στο Μουσείο του Χωριού

Ο Κλήρος και οι Βαλκανιομάχοι

Ο εφημέριος του χωριού μας, π. Νικόλαος Αζακάς, με την ευκαιρία του επετειακού συνεδρίου για τους Ευρυτανές Βαλκανιομάχους (27-28/7/2013), ανέσυρε από το προσωπικό του αρχείο και μάς έστειλε για δημοσίευση μια εγκύκλιο (επιστολή) του μακαριστού Επισκόπου Ναυπακτίας και Ευρυτανίας Σεραφείμ προς τους εφημέριους και τους λοιπούς χριστιανούς της Επισκοπής, με ημερομηνία 25/9/1912. Όπως σημειώνει ο παπα-Νίκος:

«Ευελπιστώ ότι η δημοσίευση αυτή θα δώσει την δυνατότητα να κατανοήσουμε όλοι μας ότι είναι ανάγκη όπως τότε, τόσο μάλλον και σήμερα, να επιζητούμε το έλεος του Θεού και την βοήθειάν του για την σωτηρία της πατρίδος μας».

Αριθ. Πρωτ.
Διεκ. 370

Βασιλείον της Ελλάδος
Ο

Επίσκοπος Ναυπακτίας και Ευρυτανίας
Προς

Τους εφημέριους και τους λοιπούς χριστιανούς της Επισκοπής

Αποβλέποντες εις το δεινόν των περιστάσεων προσκαλούμεν τους εφημερίους, όπως εν περιπτώσει καθ' ην παρεβλήπουτο αι υπέρ των αλυτρώτων αδελφών ημών δίκαιαι αιτήσεις, και παρίστατο αναπόφευκτος ανάγκη η κήρυξις ή η αποδοχή του πολέμου, εσθώς ως λάβητε γνώσιν, καλέσητε τα πνευματικά ημών τέκνα εις τον ναόν του Θεού, τουθ' όπερ θέλομεν πράξει και ημείς, ίνα από κοινού εκζητήσωμεν την νίκην των αγωνιζομένων υπέρ των εν σκληρά δουλεία διαβιούντων αδελφών ημών εν συντριβή καρδίας, μετανοία και εξομολογήσει, α και συνιστώμεν θερμώς πάσιν, ότι «μετανοήτων αμαρτωλών ο Θεός ούκ ακούει» και «καρδίαν συντετριμμένην και τεταπεινωμένην ουκ εξουδενώσει...» Τούτο δε θέλετε πράττει κατά πάσαν εσπέραν έως ου ο Θεός ενδοκίση και χορηγήση την νίκην ημίν και πάσι της μεθ' ημών αγωνιζομένους προς δόξαν Αυτού και σωτηρίαν της πατρίδος. Η ακολουθία δε ην δέον να ψάλλητε έσται η της κοινής παρακλήσεως, ή η ειδική εν σελίδι (562) του Μεγάλου Ευχολογίου ευρισκομένη.

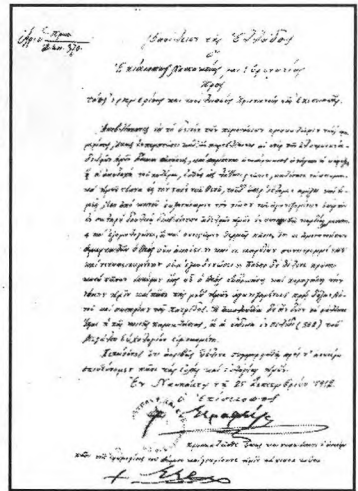
Πειοιθότες ότι ακριβώς θέλετε συμμορφωθή προς τ' ανωτέρω απευθύνομεν πάσι τας ενχάς και ευλογίας ημών.

Εν Ναυπάκτω τη 25 Σεπτεμβρίου 1912

Ο Επίσκοπος
† Σεραφείμ

Προσκαλείσθε όπως κοινοποιήσητε τ' ανωτέρω πάσι τοις εφημερίοις του Δήμου και γνωρίσητε ημίν τάχιστα τούτο

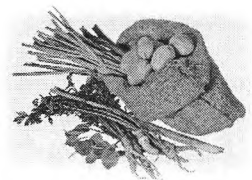
† Σεραφείμ

Από τα «Λαογραφικά» του Στολ. Βίου (1917)

(στη ντοπιολαλιά της εποχής)

Α'

Ψομί

Άλλου μπρουστά ζισταίνουμε του νιρό, κουντά κουσκινάμι τ' αλεύρι κι του βάνουμι στουν κουρήτου, κι τ' ανικατεύουμι με του προυζίμι, κουντά ρίχνουμι αλάτ' κι νιρό κι του ζμώνουμι. Κουντά του πλάθουμι μες στου ταψί κι του βάνουμι στ' φουτιά κι γένετι ⁽¹⁾ Φούντα γεν', καίουμι του γάστρου κι άμα καψ' ου γάστρους βάνουμι του ταψί απάνου στη σδηρουστιά κι αχ παν απ' του ταψί βάνουμι του γάστρου κι μι δυο ώρις ψένετι.

Είδη ψομιού:

Καθάρου (από σιτάρι) – χάσκιοι (πολυτελείας) – κλαρόψουμου – μπουμπότα (από καλαμπόκι) – ρουβίσου (από ρόβι) – ιφτάζμου – κραμπουτίσιου ή παλούμια ή χαμουκούκ⁽²⁾ – Χστόψουμου (Χριστόψωμο) – φραντζόλις – κλούρις.

Φαγητά

Κατσαμάκ. Τσαγαρίζουμε κριμμύδια μι λαδ' ή μι βούτρου, ρίχνουμι κουντά αλεύρ' μπουμπότα κι νιρό κι βράζ'.

Κουλουκουθουκφάρδις. Βράζουμι κουλουκουθουκφάρδις μι νιρό, κουντά τσ' στραγγάμι, καίμι βούτρου, του ρίχνουμε μέσα, τρίβουμι κι τυρί μέσα κι βράζιμι λίγου κι γένουντι.

Κρέας νιρόβραστου. Του βράζουμι μόνου μι νιρό κι παίρνουμι του ζμί.

Μαμαλίγκα. Τσαγαρίζουμε κριμμύδ' ψλουκουμένου μι λάδ', κουντά ρίχνουμι νιρό, αλεύρ' μπουμπότα κι λαδ' κι τ' ανακατόνουμι.

Μαιρίτσα. Για να φκιάσουμι μαιρίτσα, άλλου μπρουστά λιανίζουμι του πλιμόν κι τ' άντιρα κι τα βάνουμι κι βράζιμι κι ρίχνουμι αλάτ', μυρισκό ⁽³⁾, κριμμύδια φρέσκα, λαδ', μπιτέρ, κουντά δέρνουμι ⁽⁴⁾ τ' αυγό κι τ' αυγουκόβουμι.

Μπαμπανέτσα. Βράζουμι νιρό κι μπομποκίσιου αλεύρ', ρίχνουμι κι λάχανα κι λάδ' κι τα ψήνουμι.

Παπάρα. Κόβουμι ψομί κουμμάτια κι τυρί. Βράζουμι του νιρό κι τα ρίχνουμι μαζί με βούτρου, τ' ανακατόνουμι κι βράζ'.

Σαρμάδις ⁽⁵⁾. Κόβουμι του κρέας κιμά κι του τλιούμι μέσα σι φύλλα απ λάχανου ή απου κλήμα μι ρύζ' κι ψλουκουμένου κριμμύδ'.

Σουφγάδα. Βάνουμι κρέας κι λαδ' ή βούτρου, κριμμύδια κι σκόρδα κι ντουμάτα κι τα βράζουμι.

Χαρουφάσλα. Τα βάνουμι κι βράζιμι – Χύνουμι του νιρό κι ξιγριατσιάζιμι ⁽⁶⁾, κουντά ρίχνουμι αλάτ', λαδ', σκόρδου κι τα ματαβράζουμι.

¹⁾ Φουσκώνει, ²⁾ γλωρό τυρί, ζηνόγαλο και μια χούφτα καλαμποκίσιο αλεύρι, ³⁾ συνήθως μαϊντανός ή δυόσμος, ⁴⁾ χτυπάμε, ⁵⁾ ντολμάδες ⁶⁾ βγάζουν τη φλούδα

Β'

Αρρώστιες και πρακτικές Θεραπείες

Γιακιάς (ψευδάνθρακας) Για να γιατρέψουμε του γιακιά παίρνουμι ένα πανί τσόχτου κι του ζισταίνουμι καλά στ' φουτιά κι του βάνουμι απάνου απ' όξου απ' τα μάγλα κι αγάλι αγάλι γιρεύει. Δίνουμι να φάη αγριουκρόμμου απου κεία π' τρώνιμι στα μακάδια

(λιθώδη μέρη).

Πονόλαμμος. Βάνουμι του δάχλου μέσα στου λιμό αλμένου μι νιτσατήρ (νισαντήρι) κι τουν πατάμι. Κουντά γρανίζουμι ξυδ' αφύ κι αλεύρ' κι του βάνουμι κατάπλασμα. Του δάχλου τ' αλείφουμι κι μι στάχτ', άμα δε βρούμι νιτσατήρ.

Γιατο ίδιο: Γιατρεύνι άμα μασλάς ένα ξύλου απ' του κλαρί π' του λεν' λαγουμλιά κι αυτό σι καίει στου λιμό εικουσιτέσσερις ώρες κι γιρεύς (γίνεσαι καλά)

Στένουσι (δίσπνοια). Παίρνουμι πλιμόν απ' αλλού, τ' αφίνουμι πρώτα να ξιραθή. Κουντά του τρίβουμι κι του δίνουμι τ' άρρουστ' να πιν' του πίν μι νιρό καθάριου νησκός κάθι προυϊ.

Πρήξιμου τ' πουδαριού. Πέρνουμι πιντάνιβρου (είδος χόρτου) κι σκουριά τα κουπανάμι μαζί κι δίνουμι τ' άρρουστ' να πιν' του ζιμι κάθι προυϊ νησκός.

Φλουδέντσα. Βράζουμι φρουζλάνθια κι δίνουμι τ' άρρουστ' να πιν', βάνουμι κι καταπλάσματα στου στήθους κι κόβουμι κούφιεσ βιντούζις.

Πούντα και Πούντα μαλίνα (σοβαρή πνευμονία). Κόβουμι βιντούζις μι αίμα.

Βάνουμι σναπισμούς κι καταπλάσματα απού λναρόσπουρου.

Πουνοκέφαλου. Τλιούμι (τυλίγουμε) προυζύμ' μι τν' πιτσέτα και τ' δένουμι στου μέτουπου.

Πόνους τ' αυτιού. Τ' αλείφουμι απού μέσα μι σουντκόλαδου.

Πονόματου. Ψένουμι ένα αυγό κι τ' ασπράδ', ζιστό ακόμα, του τλιούμι μέσα σι μαντήλ' κι δένουμι του ματ'.

Πονόδοντους. Ζισταίνουμι στ' φουτιά ένα ρούχου μάλλινου ή ένα κτάλ' κι του βάνουμι στου μάγλου απ' είνι του δόντ'.

Μαγούλα (παρωτίτις). Κι αυτήν τν' γιατρεύνι οι γριγιές μι ζιστά κι μι λόγια π' λένι.

Ανιμουπύρουμα. Βάζι απάνου σκόρδα στουμπσμένα κι όσις γριγιές ξέρνι λενι κι τα λόγια

Ματ (Βασκανία). Του μάτ' του γιατρεύνι οι γριγιές, όσις ξέρνι κι λένι αυτά τα λόγια: *αβασκαμός, αβασκαμός κατηβαίν απού κακία, αβασκανουσύν, κατελουσύν. Κι ου Θεός τουν απαντά απ' πάει κι αβασκαίν κι κατελουσυνεύ κι τουν αρουτά:*

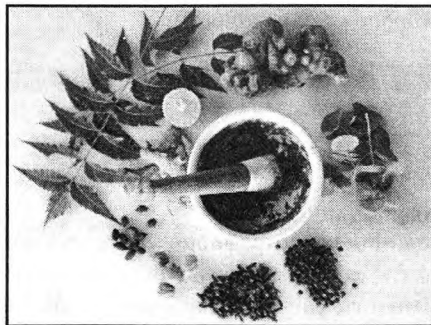
- Πού πααίνσ καταραμέν'; -

- Πάγου στα εντόσθια τσ' καρδιάς τ' ανθρώπ' ή τ' ζωντανού.

- *Σι ζουρκίζου αυτου που πάεις τίπουτα να μην κάμς στου (το όνομα του πάσχοντος) να μη πάης σ' αυτόν / αυτήν γιατί είνι βαφτισμένους, μυρουμένους στου Χριστόν παραδουμένους αυτου που πάεις τίπουτι να μην κάμς μακάρ κι παμμακάρ.*

Άλλες συνήθεις ασθένειες: Καρκανιάς ή καρκατσίλις (Κοκκύτης), Βέμπιλ (Ιλαρά),

Τρικούγκλου (Είδος σπιριούή περιωτίτις), Παρμόσ (Ρευματισμός), Πάρισις (ψύξις).

Αββάς Φουρμόντ (Michael Fourmont) 1690-1746 Ο καταστροφέας της Αρχαίας Σπάρτης

Πολλοί ήταν αυτοί που ληλάτησαν και κατέστρεψαν θησαυρούς της αρχαίας ελληνικής τέχνης. Ρωμαίοι, Φράγκοι σταυροφόροι, Ενετοί, ο γνωστός σε όλους μας Άγγλος Έλγιν, όμως όλοι ωχριούν μπροστά στη βαναυσότητα των καταστροφών που προκάλεσε ο αββάς Φουρμόντ από την Γαλλία.

Ο Φουρμόντ διδάχθηκε την ελληνική, την εβραϊκή και τη συριακή γλώσσα. Το 1720 χειροτονήθηκε κληρικός και στη συνέχεια καθηγητής της συριακής γλώσσας στο Γαλλικό Κολλέγιο. Το 1724 ανακηρύχθηκε μέλος της Ακαδημίας Επιγραφών και Καλών Τεχνών. Με την ιδιότητά του αυτή έβαλε στόχο να είναι ο μοναδικός αντιγραφέας αρχαίων

ελληνικών επιγραφών.

Στις αρχές του 1729, ως απεσταλμένος του βασιλιά της Γαλλίας, Λουδοβίκου ΙΕ', πήγε στην Κωνσταντινούπολη και εφοδιάστηκε με φερμάνι από το σουλτάνο Αχμέτ Γ', με το οποίο αποκτούσε το δικαίωμα να ερευνήσει αρχαιολογικούς χώρους εντός της Οθωμανικής επικράτειας.

Με το φερμάνι ανά χείρας έφτασε στην Ελλάδα και ξεσήκωσε ό,τι μπορούσε από την Κορινθία (700 επιγραφές), την Αργολίδα (Ερμιόνη – 40 επιγραφές) Άργος, Μυκήνες, Τίρυνθα, την Αρκαδία (Μαντίνεια) την Αχαΐα κ.λπ. Στο πέρασμά του, δεν αρκέστηκε μόνο στην αντιγραφή των επιγραφών αλλά αμέσως μετά εξαφάνιζε με καλέμι τα γράμματά τους «για να μην μπορούν να αντιγραφούν από μελλοντικό περιηγητή!!!» όπως ομολογεί ο ίδιος σε επιστολή του προς τον κόμη Mauvergas.

Φτάνει στη Μάνη. Εκεί όμως φοβήθηκε από τα σκληρά ήθη των Μανιατών και θυμωμένος και άπραγος φθάνει στην Σπάρτη. Η αρχαία Σπάρτη έμελλε να υποστεί την πιο φοβερή καταστροφή! Ο ίδιος γράφει στον κόμη Mauvergas: «Τα ισσπέδωσα όλα, τα εκθεμελίωσα όλα... από τη μεγάλη αυτή πολιτεία δεν έμεινε λίθος επί λίθου. Δεν ήθελα να μείνει τίποτα από την πόλη που έκτισαν οι πρόγονοί τους». Ενώ στον φίλο του Φρενέ θα γράψει: «Δεν γνωρίζω αγαπητέ φίλε εάν υπάρχει στον κόσμο πράγμα ικανό να δοξάσει μια αποστολή περισσότερο από το να έχει τη δυνατότητα να σκορπίσει στους ανέμους τη στάχτη του Αγησιλάου, να ανακαλύψει τα ονόματα των Εφόρων, Αγορανόμων, Φιλοσόφων, Ιατρών, Ποιητών, Ρητόρων, διάσημων γυναικών, ψηφίσματα Γερουσίας, τη Ρήτρα του Λυκούργου! Οι Αμύκλες, επίσης, ήταν πολύ εγγύς για να τις αφήσω. Έστειλα και εκεί εργάτες και ισσπέδωσαν τα λείψανα του ναού του Απόλλωνα!».

Για να επιτελεί το μοχθηρό και καταστροφικό του έργο, ο αρχαιοκάπηλος κληρικός χρησιμοποιούσε ένα ολόκληρο επιτελείο εργατών. Γράφει σχετικά: «Επί 30 μέρες και πλέον 30, 40 και 60 εργάτες εκθεμελιώνουν, καταστρέφουν, εξαφανίζουν την πόλη της Σπάρτης. Μού υπολείπονται 4 μόνον πύργοι να πέσουν... Καταλαβαίνετε τι χαρά δοκιμάζω!».

Για περίπου 2 χρόνια, ο μανιακός και ασύδοτος αββάς όργωνε την Ελλάδα και συστηματικά κατέστρεψε σπάνιες αρχαιότητες. Ο ίδιος ομολογεί σε χειρόγραφό του, που σώζεται μαζί με το ημερολόγιό του, ότι συγκέντρωσε πάνω από 1.500 αρχαίες

επιγραφές.

Ο καταστροφέας αρχαιοθήρας Φουρμόντ, με την δικαιολογία ότι ήθελε να μελετήσει και να ερευνήσει τις επιγραφές των αρχαίων μνημείων, όχι μόνο επιδόθηκε με μανία στην καταστροφή τους, αλλά χαιρόταν και καυχιόταν γι' αυτήν. Γράφει σχετικά: «Εδώ και έξι εβδομάδες

ασχολούμαι με την ολοκληρωτική καταστροφή της Σπάρτης, γκρεμίζοντας τα τείχη, τους ναούς, μην αφήνοντας τίποτα όρθιο. Θα κάνω και την τοποθεσία της άγνωστη στο μέλλον, ώστε να την ξανακάνω εγώ γνωστή. Έτσι θα δοξάσω το ταξίδι μου!»

Αργότερα πάλι γράφει: «*Η Σπάρτη είναι η Πέμπτη πόλη που κατέστρεψα. Θα ήταν το ίδιο εύκολο να κάνω το ίδιο και σε άλλους αρχαίους τόπους, αν με αφήναν.*»

Ευτυχώς που δεν τον αφήσαν. Το τρομερό όργιο του Φουρμόντ έγινε γνωστό στο Παρίσι και οι προϊστάμενοί του έσπευσαν να τον ανακαλέσουν τον Απρίλιο του 1730. Μπορεί τα αρχαία μνημεία της Σπάρτης να καταστράφηκαν αλλά η «Θεία Δίκη» δεν τον άφησε ατιμώρητο: Ο πνευματικός κόσμος αμφισβήτησε τη γνησιότητα του επιγραφικού του έργου, αφού τα πρωτότυπα (μνημεία) είχαν καταστραφεί. Θεωρήθηκε ότι ίσως οι καταγραφές του να είναι πλαστές ή αλλοιωμένες. Η συλλογή του απαξιώθηκε, τέθηκε στα αρχεία της Βασιλικής Βιβλιοθήκης των Παρισίων, και βέβαια ο φιλόδοξος καταστροφέας αββάς Φουρμόντ πέθανε χωρίς τη δόξα που είχε οραματισθεί.

Λίγο γέλιο

Εκπτώσεις

Χαζεύοντας χθες στις βιτρίνες βλέπω:

Πουκάμισα: 2 €, Παντελόνια: 3 €, Κοστούμια: 8 €, Μπουφάν: 4 €

Τρελάθηκα από την χαρά μου.

Μπήκα μέσα και ... ήταν καθαριστήριο!

Σπ.Χ.Μ.

Καθημερινές Φράσεις με ιστορία

Στον καθημερινό λόγο χρησιμοποιούμε φράσεις λαϊκής σοφίας, που κυκλοφορούν από στόμα σε στόμα. Μερικές απ' αυτές κρύβουν μια μικρή ιστορία, που έχει τις ρίζες της στην Αρχαία Ελλάδα ή το Βυζάντιο και αποδεικνύουν τη συνέχεια του Ελληνισμού, γιατί οι άνθρωποι μπορεί να αλλάζουμε ανάλογα με της εποχές, αλλά ταυτόχρονα μοιραζόμαστε τα ίδια πάθη, φόβους, ανησυχίες ή ελπίδες με τους ανθρώπους μιας άλλης εποχής.

Από Κόρακα, αυγό κοράκου

Ο ρήτορας Τεισίας ήταν μαθητής του φημισμένου ρητοροδιδάσκαλου και πολιτικού Κόρακα. Ο Κόρακας είχε διακριθεί τον πέμπτο αιώνα στις Συρακούσες, ως έξοχος δικανικός ρήτορας. Χαρακτηριστικότητας ρητορικής δεινότητας των δύο ρητόρων, μαθητού και δάσκαλου είναι η εξής ιστορία:

Όταν ο Τεισίας ήταν νεαρός ακόμη, επισκέφθηκε τον Κόρακα και του ζήτησε να του μάθει την τέχνη της ρητορικής. Επειδή όμως δεν είχε χρήματα να πληρώσει για τα διδάκτρα, συμφώνησαν να πλήρωνε τον δάσκαλο μόνο αν γινόταν καλός ρήτορας και κέρδιζε την πρώτη του δίκη στο δικαστήριο.

Πράγματι, ο Τεισίας έγινε εξαιρετος ρήτορας, αλλά δεν αναλάμβανε υποθέσεις για να συνηγορήσει σε δικαστήριο και φυσικά η πληρωμή καθυστερούσε. Ο Κόρακας για να τον αναγκάσει να αγορεύσει σε δικαστήριο,

καταγγέλλει τον μαθητή του για αθέτηση υπόσχεσης. Στη δίκη συγκεντρώθηκε πολύς κόσμος για να παρακολουθήσει τη μονομαχία ανάμεσα σε δάσκαλο και σε μαθητή.

Ο Κόρακας άρχισε πρώτος και αφού εξήγησε στους δικαστές τη συμφωνία που είχαν κάνει, κατέληξε: «Και τώρα, ω δικαστές, αποφασίστε. Πρέπει να πω όμως, πως μου είναι αδιάφορο τι απόφαση θα βγάλετε. Γιατί είτε καταδικάσετε τον Τεισία είτε τον αθωώσετε, εγώ τα λεφτά μου θα τα πάρω!» Στην ερώτηση των δικαστών πώς μπορεί να γίνει αυτό, ο Κόρακας είπε: «Αν αποφασίσετε πως οφείλει να με πληρώσει ο μαθητής, φυσικά εκείνος θα με πληρώσει. Αν αποφασίσετε πως δεν υποχρεούται να με πληρώσει, τότε ο μαθητής μου θα έχει κερδίσει την πρώτη του δίκη, οπότε, με βάση τη συμφωνία μας, πάλι οφείλει να με πληρώσει».

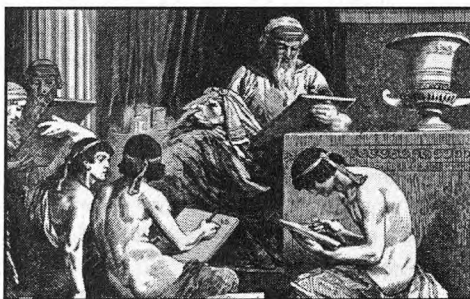
Μετά ήλθε η σειρά του Τεισία να απολογηθεί, ο οποίος είπε: «Και εγώ αδιαφορώ για την απόφαση του δικαστηρίου. Γιατί ότι και αν αποφασίσετε, εγώ δεν θα οφείλω καμιά πληρωμή».

Στην νέα έκκληση των δικαστών, ο Τεισίας συνέχισε: «Αν το δικαστήριο αποφασίσει να μην πληρώσω το δάσκαλο, τότε φυσικά δεν θα τον πληρώσω. Αν όμως αποφασίσει ότι πρέπει να τον πληρώσω, τότε θα έχω χάσει την πρώτη μου δίκη, οπότε, κατά τη συμφωνία της, δεν του οφείλω πληρωμή!»

Οι δικαστές, μη ξέροντας ποιόν να πρωτοθαυμάσουν, το δάσκαλο ή το μαθητή είπαν την παροιμιώδη έκτοτε φράση: «Εκ κακού κόρακος κακόν ων».

Κάλλιο αργά παρά ποτέ.

Όταν ο Σωκράτης, σε πολύ ώριμη πια ηλικία, αποφάσισε να μάθει κιθάρα, οι φίλοι του τον πείραξαν λέγοντας: «Γέρων ών κιθαριν μανθάνεις;...». Κι ο Σωκράτης τότε απάντησε: «Κάλλιον οψιμαθής ή αμαθής παραμένειν» ή αλλιώς, «κάλλιο αργά παρά ποτέ».

Σχολή Κόρακα

Ένα χελιδόνι δε φέρνει την άνοιξη.

Σ' έναν από τους μύθους του Αισώπου διαβάζουμε, πως ένας άσωτος γιος, αφού έφαγε όλη του την περιουσία, τού απόμεινε μόνο ο καινούριος του χονδρός μανδύας. Κάποια μέρα, λοιπόν, είδε ένα χελιδόνι να πετάει έξω από το παράθυρό του. Αμέσως σκέφτηκε πως ήρθε πλέον η άνοιξη και πως ο χειμώνας είχε περάσει. Έτσι πούλησε το μανδύα του, μια και δεν θα τον χρειαζόταν πια. Αλλά μετά λίγες μέρες το τσουχτερό κρύο ξαναγύρισε και ο άφρων νέος δεν είχε πια το παλτό του για να τον ζεστάνει. Έτσι χρησιμοποιήθηκε η φράση: «μία χελιδών έαρ ου ποιεί» (Ένα χελιδόνι δε φέρνει την άνοιξη).

Τα κρέμασε στον κόκορα

Οι αρχαίοι αγαπούσαν και αυτοί τα τυχερά παιχνίδια, όπως τα κότσια (ζάρια), αλλά και τα στοιχήματα της κοκορομαχίας (αλεκτρονομαχίαι). Έβραζαν, λοιπόν, δύο κοκόρια να μαλώσουν και άρχιζαν τα στοιχήματα, για τον νικητή. Οι παίκτες κρεμούσαν πάνω στον κόκορα που πόνταραν τα χρήματά, που μερικές φορές ήταν και ολόκληρες περιουσίες και όπως συμβαίνει συνήθως, τα έχαναν. Έτσι έμεινε η φράση: 'Τα κρέμασε στον κόκορα'.

Ιδού η Ρόδος, ιδού και το πήδημα.

Η παροιμιώδης αυτή έκφραση, προέρχεται από τον μύθο του Αισώπου, «Ανήρ κομπα-στικής». Σύμφωνα με τον μύθο, ένας αθλητής που βρισκόταν στην Αθήνα καυχιόνταν συνέχεια ότι σε αγώνες στην Ρόδο είχε πετύχει ένα τεράστιο άλμα. Καθώς δεν τον πίστευε κανείς, έλεγε στους Αθηναίους να πάνε στη Ρόδο και να ρωτήσουν τους θεατές των αγώνων. Τότε ένας Αθηναίος πήγε στο σκάμμα, και με το χέρι έγραψε πάνω στην άμμο τη λέξη «Ρόδος». Κατόπιν γύρισε προς τον καυχησιάρη αθλητή και του είπε: «Αυτού γαρ και Ρόδος και πήδημα» ή όπως λέμε σήμερα «ιδού η Ρόδος, ιδού και το πήδημα».

Χτύπα ξύλο.

«Απτεσθαι ξύλου» (χτύπα ξύλο), έλεγαν οι αρχαίοι Έλληνες, όταν ήθελαν να μην τους συμβεί κάτι. Και αυτό γιατί πίστευαν ότι στα δένδρα κατοικούσαν νύμφες, οι Δρυάδες ή Αμαδρυάδες, που μπορούσαν να πραγματοποιήσουν τις ευχές των ανθρώπων. Έτσι χτύπαγαν το ξύλο του κορμού των δένδρων για να ακούσουν οι νύμφες την παράκλησή τους.

Αναγκαίο κακό.

Τη φράση αυτή τη βρίσκουμε για πρώτη φορά σ' ένα στίχο του Μενάνδρου (342-291 π.Χ.), που μιλάει για το γάμο. Ο ποιητής γράφει, «...εάν της την αλήθειαν σκοπή, κακόν μεν εστί (ο γάμος), άλλ' αναγκαίον κακόν». Δηλαδή: Αν θέλουμε να πούμε την αλήθεια, ο γάμος είναι μεν κακό, αλλά αναγκαίο κακό. Σ' ένα άλλο απόσπασμα του Μενάνδρου διαβάζουμε «αθάνατον εστί κακόν αναγκαίον γυνή», δηλ. η γυναίκα είναι το αθάνατο αναγκαίο κακό.

Δίνω τόπο στην οργή.

«Δώσε τόπο στην οργή» είναι φράση που την βρίσκουμε στην «Αντιγόνη» του Σοφοκλή: «είκε θυμό και μετάστασιν δίδου», δηλ. υποχώρησε, άλλαξε γνώμη και άσε για αργότερα το θυμό σου. Αυτά είναι λόγια του Αίμωνα στον πατέρα του Κρέοντα, που επιμένει να τιμωρήσει την Αντιγόνη επειδή δεν υπάκουσε στην διαταγή του και έθαψε τον αδελφό της Πολυνείκη. Στις «Ευμενίδες» του Αισχύλου λέει η θεά Αθηνά στο Χορό (των Ευμενίδων): «οργάς ξυνοίσω σοι γεραιτέρα γαρ ει», δηλ. θα ανεχθώ ή θα υποχωρήσω στις διαθέσεις σου γιατί είσαι γερνότερη ή όπως λέμε σήμερα, 'θα δώσω τόπο στην οργή'.

Ες αύριον τα σπουδαία.

Αυτή η φράση ανήκει στον Θηβαίο στρατηγό Αρχία (4^{ος} αι. π.Χ.) και αναφέρεται στον Πλούταρχο όταν μιλά για τον Πελοπίδα: Σε ένα συμπόσιο, κάποιος πήγε στον Αρχία, φίλο των Σπαρτιατών, ένα γράμμα που τον πληροφορούσε ότι κινδύνευε από τους δημοκρατικούς και τον Πελοπίδα, που είχε επιστρέψει κρυφά στη Θήβα από την Αθήνα. Ο Αρχίας, πάνω στο γλέντι και στη χαρά και στη μέθη της δύναμής του, αμέλησε να το ανοίξει και το έβαλε στην άκρη λέγοντας «ες αύριον τα σπουδαία», δηλ. αύριο τα σημαντικά πράγματα. Όμως αυτή η αναβολή στάθηκε μοιραία γιατί μετά από λίγο δολοφονήθηκε.

Γέφυρες ή Φράχτες

Της Φωτεινής Σκανδαλή
Εκπαιδευτικού

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν δυο αδέρφια που εργάζονταν ως γεωργοί, μοιράζονταν τα γεωργικά μηχανήματα και συνεργάζονταν αρμονικά για την εμπορία των προϊόντων τους. Όμως, κάποια μέρα μια μικρή παρεξήγηση έμελλε να γίνει αγεφύρωτη διαφορά. Τα δυο αδέρφια αντάλλαξαν πικρά λόγια και τελικά ο μικρότερος αδελφός άνοιξε ένα μεγάλο χαντάκι στη μέση του χωραφιού μέχρι τις όχθες του ποταμού που γέμισε με νερό και χώρισε τον αγρό στα δύο.

Ένα πρωί χτύπησε την πόρτα του μεγαλύτερου αδελφού ένας περαστικός με μια εργαλειοθήκη στον ώμο. «Ψάχνω για δουλειά» είπε «μήπως έχετε ανάγκη για κάποιες μικροδουλειές;»

«Ναι» απάντησε αυτός «έχω μια δουλειά. Βλέπεις εκείνο το αγρόκτημα στον κολπίσκο απέναντι; Αυτό είναι του γείτονά μου, δηλαδή του μικρότερου αδελφού μου. Πριν από λίγο καιρό αυτό μαζί με το δικό μου από την από δω μεριά ήταν ένα μεγάλο χωράφι. Τώρα υπάρχει ένα ποταμάκι στη μέση, που το άνοιξε ο αδελφός μου. Αυτό με θύμωσε πολύ, δεν θέλω να βλέπω το πρόσωπό του και γι' αυτό θέλω να φτιάξεις έναν ψηλό φράχτη στην άκρη του δικού μου χωραφιού. Έχω πολλά ξύλα στον στάβλο. Τι λες, μπορείς να τον φτιάξεις εσύ;»

Ο εργάτης του είπε πως κατάλαβε τι ήθελε να κάνει και ότι θα έμενε πολύ ευχαριστημένος με τη δουλειά που θα έκανε. Έτσι ο μεγαλύτερος αδελφός βοήθησε τον εργάτη να μεταφέρει τα ξύλα και έφυγε για την πόλη για να τελειώσει άλλες δουλειές. Ο εργάτης δούλεψε σκληρά και τέλειωσε τη δουλειά. Όταν γύρισε ο γεωργός έμεινε άφωνος από αυτό που αντίκρισε. Αντί για τον φράχτη που ήθελε, τώρα υπήρχε μια γέφυρα που ένωνε και πάλι τα δυο χωράφια. Ετοιμαζόταν να φωνάξει όταν βλέπει πάνω στη γέφυρα το μικρότερο αδελφό του να περπατάει προς το μέρος τους. Τους πλησίασε, άπλωσε τα χέρια του και είπε: «Είσαι θαυμάσιος άνθρωπος αδελφέ. Μετά από τόσα που έγιναν, έχτισες μια γέφυρα ανάμεσά μας».

Τα δυο αδέρφια αγκαλιάστηκαν και ένιωσαν μετανιωμένα για όσα άφησαν να συμβούν ανάμεσά τους. Γύρισαν προς τον εργάτη και τον είδαν να κρεμάει στον ώμο του την εργαλειοθήκη. «Μη φεύγεις, μείνε λίγες μέρες, έχουμε και άλλες δουλειές για σένα», είπε ο μεγαλύτερος αδελφός, αλλά ο καλός εργάτης απάντησε: «Θα ήθελα πολύ να μείνω αλλά έχω να χτίσω κι άλλες γέφυρες».

*Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο
Μικρού Χωριού*

*Δείχνει την ιστορική διαδρομή
του χωριού και των ανθρώπων του.*

ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ ΤΟ

Ιστορικές Μηνίμες & Προσωπικές Αναμνήσεις

Συνέχεια από προηγούμενο

Μέσα σε όλα αυτά τα οδυνηρά έμπαινε και το ερώτημα, τι θα γίνουμε από δω και πέρα. Χωρίς μια ζυμωσιά αλεύρι, χωρίς ρούχα, χωρίς τίποτα, δίχως στέγη να τρυπώσουμε τα κεφάλια μας στο βαρύ χειμώνα που έρχεται. Αυτή ήταν η τραγική κατάσταση και οι μαύρες σκέψεις που μας βασάνιζαν όλη αυτή την τραγική νύχτα, που δεν έκλεισε μάτι κανένας μας, περιμέναμε πότε θα ξημερώσει να γυρίσουμε στο χωριό. Αλλά σε ποιο χωριό και σε ποιο σπίτι; Τη γριά μανιά μου, όταν έφυγα, είπα στις άλλες γυναίκες να την συμμάσουν και να την πάρουν όπου και αυτές θα πήγαιναν. Στα σπίτια στο Ξηρόρεμα ήταν και άλλοι χωριανοί μας. Με αυτούς, λοιπόν, αντάμωσα τον πατέρα και τη μητριά μου για να επιστρέψουν στο χωριό. Εγώ αποφάσισα να πάω στο Μεγάλο Χωριό να πληροφορηθώ για την τύχη του συγγενή και φίλου μου παπα-Βαστάκη.

Κατέβηκα από το Ξηρόρεμα, πήρα τον δημόσιο δρόμο και δεν θέλησα να πάω για παν ενδεχόμενο από το Γαύρο. Πέρασα το ποτάμι που είχε πολύ λίγο νερό για την εποχή, διότι δεν είχε βρέξει αρκετά. Άρχισα να ανεβαίνω από τα χωράφια στη θέση Τόρνο για το Μεγάλο Χωριό. Όταν έφθασα στην κορυφή από την οποία φαινόταν το μεγαλοχωρίτικο νεκροταφείο, είδα εκείνη την ώρα, που ήταν περίπου 10 το πρωί, να θάβουν οι συγγενείς και πολύς κόσμος τα θύματα, τους εκτελεσμένους. Το κλάμα και το μοιρολόι έσκιζε τον αέρα και αντιλαλούσαν ακόμα και τα γύρω βουνά. Την ώρα εκείνη που έλεγε ο παπάς της Καρύτσας, ο παπα-Ζαβός, την ευχή και οι νεκροί ήταν ακόμα άθαβοι, ακούστηκε μια δυνατή γυναικεία φωνή που έλεγε: «Έρχονται μαρί έρχονται...»

Αυτό που έγινε εκείνη τη στιγμή μου είναι δύσκολο να το περιγράψω. Σαν αστραπή είδα όλο αυτόν τον κόσμο να πηδάει και να δρασκελάει τάφους και πεθαμένους με πρώτο τον παπαζαβό με το θυμιατό στο χέρι και να σκορπάει στις πατωσιές, στα χωράφια. Ένας απ' αυτούς προπορευόταν, πηδώντας τις πεζούλες και περνώντας από κοντά μου με γουρλωμένα τα μεγάλα του μάτια. Μόλις και πρόλαβα να τον ρωτήσω τι τρέχει. Η απάντησή του ήταν ότι έρχονται πάλι οι Ιταλοί. Αυτό μόλις που το άκουσα γιατί χάθηκε αμέσως πηδώντας τον κατήφορο από πατωσιά σε πατωσιά. Όμως, μου μετέδωσε και μένα τον πανικό του και άρχισα να τρέχω και γω πηδώντας τον κατήφορο προς τα εκεί που έφυγε ο Πασιάς, γιατί έτσι τον έλεγαν, όπως έμαθα αργότερα. Έφτασα πάλι στο ποτάμι. Τον Πασιά δεν τον έβλεπα πουθενά, χάθηκε. Εκεί ηρέμησα λίγο, ήρθα στα λογικά μου και άρχισα να σκέπτομαι πιο ψύχραιμα.

Αποφάσισα ν' ανέβω στο Μεγάλο Χωριό από την απέναντι πλευρά του ρέματος, με σκοπό να φθάσω στο πατρικό της μητριάς μου που ήταν κοντά στο ρέμα. Αυτό και έγινε. Πήγα στο σπίτι, βρήκα τη γριά Μιχάλενα, τη μάνα της μητριάς μου και πεθερά του παπα-Βαστάκη, τη ρώτησα αλλά δεν ήξερε τίποτα για την τύχη του παπά. Στο χωριό επικρατούσε ησυχία. Βγήκα από το σπίτι, πήγα στην πλατεία του χωριού, ρώτησα για την αναταραχή στην ταφή των θυμάτων και για τον παπά. Έμαθα λοιπόν,

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΠ. ΔΕΡΜΑΤΑ

Ιστορικές Μηνίμες
&
Προσωπικές Αναμνήσεις

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1998

ότι κάποιες γυναίκες είχαν τις γίδες τους απέναντι από το Μεγάλο Χωριό, στη θέση Λαδεϊκά και τις χάσανε. Ψάχνοντας για τις γίδες, μία απ' αυτές τις γυναίκες τις βρήκε και φώναξε «έρχονται» για να πει στις άλλες ότι έρχονται οι γίδες. Όμως η φράση αυτή, στην ψυχολογική κατάσταση που βρισκόταν ο κόσμος εκείνη την στιγμή, στάθηκε αρκετή να τους πανικοβάλλει και να παρατήσουν νεκρούς και κηδείες και να το βάλουν στα πόδια.

Μετά από αυτό και αφού τίποτα δεν έμαθα για τον παπά και τον νοματάρχη, επέστρεψα στο Μικρό Χωριό όπου βρήκα τους δικούς μου και τους άλλους χωριανούς, όλοι στην ίδια μοίρα χωρίς να μάς έχει απομείνει τίποτα. Λιγοστά ήταν τα σπίτια που έμειναν άκαφτα και αυτά είχανε λεηλατηθεί άσχημα. Το περίφημο Μικρό Χωριό ήταν ρημαγμένο.

Εμείς, για τη θεία μου Αθηνά, η οικογένεια του Νίκου Κυρίτση και του Χρήστου Φλέγκα είχαμε και άλλο τραγικό καθήκον. Να θάψουμε τους νεκρούς μας. Προμηθευτήκαμε ένα σεντόνι, τυλίξαμε ό,τι απόμεινε από την Αθηνά και κάναμε την κηδεία της με τον παπά από το Νόστιμο.

Είχαμε μείνει μόνο με τη γελάδα, το γάϊδαρο και αν θυμάμαι καλά δύο γίδες. Επίσης, δεν είχε καεί το παλιό μας σπίτι, το οποίο είχαμε γεμάτο σοδειά, δηλ. ζωοτροφές, όπως τριφύλλι, καλαμποκιές, χόρτα, άχυρα κ.ά. Από το Μεγάλο Χωριό ήρθε η αδελφή της μητριάς μου, Αλέξω, καθώς και ο Καρβέλης και ο Αραπογιάννης και μας πρότειναν να πάμε σπίτι τους. Έτσι κι έγινε. Ο πατέρας μου, η μητριά μου και γώ πήγαμε στο Μεγάλο Χωριό και η μανιά μας, η Κόντινα, πήγε στο Κλαψί.

Εγώ με την Αλέξω μείναμε πίσω στο Μικρό Χωριό και προσπαθήσαμε να μάθουμε για τον παπά. Αυτό που μάθαμε ήταν ότι όταν οι Ιταλοί γύρισαν από τον Προυσό φυλακίσανε τους ομήρους στο παλιό σπίτι του Σπύρου Φλέγκα, που ήταν κάτω από το καμπαναριό. Τη νύχτα οι κρατούμενοι, πρωτοστατούντος του παπα-Βαστάκη ψάλανε. Ξέροντας ότι θα τους εκτελούσαν, βρήκαν το σθένος και έψαλλαν την νεκρώσιμη ακολουθία τους. Όταν ξημέρωσε ήρθαν οι Ιταλοί και πήραν τον παπά και τον ενομοτάρχη και από τότε δεν τους ξαναείδαν. Στη συνέχεια πήραν τους υπόλοιπους και τους εκτέλεσαν στις Λόγγοβες, όπως περιγράψαμε παραπάνω.

Το βράδυ πήγαμε στο Μεγάλο Χωριό και κοιμηθήκαμε. Την άλλη μέρα εγώ με την Αλέξω ξαναήρθαμε στο Μικρό Χωριό και με επιμονή ρωτούσαμε τις γριές που ήταν στο χωριό την ώρα της συμφοράς μήπως είδαν τίποτα ή αν ξέρουν κάτι για τον παπά και τον ενομοτάρχη. Με τα πολλά, εδέησε η Ματσούκα Κατερίνη να μας πει ότι πριν βάλουν φωτιά στο σπίτι του γιατρού Πιστιόλη, οι Ιταλοί βάλανε μέσα τον παπά και τον ενομοτάρχη. Αλλά φοβόταν να το πει αυτό για να μη βρει τον μπελά της. Εμένα, την προηγούμενη μέρα, με κάλεσε η γιατρίνα να τη βοηθήσω να ξεχώσει το καταφύγιο στο σπίτι τους. Πήγα, τη βοήθησα, βρήκαμε το καταφύγιο άθικτο, αλλά δεν έπεσε τίποτα άλλο στην αντίληψή μας. Αφού όμως η Ματσούκο μας είπε έτσι, αποφασίσαμε με την Αλέξω να ψάξουμε καλλίτερα για βρούμε αν υπάρχει κανένα σημάδι τους. Έτσι κι έγινε. Κοντά στο παράθυρο του υπογείου, που ήταν προς το δυτικό μέρος του σπιτιού, βρήκαμε αυτό που ψάχναμε: Τους δυο μάρτυρες. Δηλαδή βρήκαμε δύο καμένους σκελετούς. Τα κόκαλά τους ήταν τριμμένα και κάτασπρα από τη φωτιά. Τα κεφάλια τους ήταν κοντά το ένα με το άλλο. Τα υπόλοιπα σώματά τους τετνωμένα σχημάτιζαν ένα λάμδα. Βρήκαμε το σταυρό που φόραγε ο παπάς και την πόρπη από τη ζωστήρα του ενομοτάρχη. Μαζέψαμε ότι περίσσεψε απ' αυτούς, τα τριμμένα κοκαλάκια τους, τα βάλαμε σ' ένα ξύλινο κουτί και τα πήγαμε στο Μεγάλο Χωριό.

Το συμπέρασμα που βγαίνει είναι ότι, αφού τα κορμιά τους ήταν ξαπλωμένα και δεν ήταν μαζεμένα κουβάρι, όπως θα έπρεπε να είναι κοντά στο παράθυρο όπου

θα πήγαιναν για ν' αναπνεύσουν όταν άναψε η φωτιά, πρέπει να τους πυροβόλησαν πρώτα και ύστερα να βάλανε φωτιά. Με την ανακάλυψη και των τελευταίων θυμάτων, έληξε και η τελευταία πράξη του δράματος του Μικρού Χωριού.

Προσωπικά, ύστερα και απ' αυτό το χτύπημα που ήτανε το τρίτο, δηλαδή α) το χάσιμο της δουλειάς μου στη Θεσσαλονίκη, β) του μαγαζιού μου με την επιστράτευση για την Αλβανία και τώρα γ) χωρίς σπίτι, χωρίς τρόφιμα μέσα στο καταχείμωνο για μένα και τους δικούς μου, ήρθα στο μηδέν. Στην δύσκολη αυτή κατάσταση, οφείλω να ομολογήσω, ότι μου παραστάθηκαν οι συγγενείς της μητριάς μου από το Μεγάλο Χωριό. Η μάνα της και οι γαμπροί της. Ο γνωστός από τη Θεσσαλονίκη Χαράλαμπος Αραπογιάννης και ο Θανάσης Καρβέλης. Εγκατασταθήκαμε στο σπίτι της μητριάς μου, που ήταν παλιό. Είχε 2 κύρια δωμάτια. Σ' αυτά βολευθήκαμε εμείς οι τρεις, ο πατέρας μου η μητριά μου και γω, καθώς και οι νοικοκυρές (η γριά Μιχάλενα, η κόρη της Αλέξω και η μικρή εγγονή και κόρη, Βασίλω). Ο άνθρωπος είναι θηρίο. Προσαρμόζεται και ξεπερνάει καταστάσεις που σε ομαλές συνθήκες δεν θα πίστευε ποτέ ότι έχει τέτοιες ικανότητες. Και όμως σ' αυτή την κατάσταση βρεθήκαμε όλοι εμείς οι Μικροχωρίτες, μετά την ολοκληρωτική αυτή καταστροφή.

Ακριβώς επειδή η συμφορά ήταν τέτοια, που βρήκε σχεδόν όλους στο χωριό, ιστοπεδωθήκαμε πλούσιοι και φτωχοί. Ανάλογη ήταν και η παρηγοριά και η αλληλεγγύη μεταξύ μας. Φυσική ήταν και η αγανάκτηση και οι κατηγορίες. Αυτό όμως έγινε από ελάχιστους. Ήταν πολύ λίγοι αυτοί που καταργιόνταν τους αντάρτες. Ο πολύς κόσμος είχε τη θέληση και έκρυβε στο υποσυνείδητό του την προσπάθεια για αντίδραση, για αγώνα για την λευτεριά του. Αυτό που έγινε αντί να χωρίσει τον κόσμο, αντί να τον τρομοκρατήσει όπως φαντάζονταν και επιδίωκαν οι κατακτητές, τον συσπείρωσε, τον ένωσε σε μια προσπάθεια οργάνωσης.

Μπήκαμε όλοι στο ΕΑΜ (Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο) που είχε δημιουργηθεί. Μετά τη μάχη του Μικρού Χωριού η οργάνωση άρχισε να παίρνει μεγάλες διαστάσεις, ν' αγκαλιάζει τη συντριπτική πλειοψηφία του λαού. Το ΕΑΜ είχε τέσσερις κλάδους: Το ΕΑΜ, τον ΕΛΑΣ μόνιμο και εφεδρικό, την Αλληλεγγύη, που ήταν η επιμελητεία του αντάρτη αλλά και η κοινωνική πρόνοια για τον άμαχο πληθυσμό. Στάθηκε ικανή αυτή η οργάνωση παρ' όλη την καταστροφή του χωριού μας, που έπρεπε, αν δεν υπήρχε αυτή η οργάνωση, οι περισσότεροι από εμάς να είχαμε πεθάνει από την πείνα. Φρόντισε να μην πάθει κανείς τίποτα. Ακόμη ήταν και η ΕΠΟΝ, στην οποία οργανώθηκε η νεολαία που προσέφερε μεγάλες υπηρεσίες με τη δράση της. Ήταν τα ενθουσιώδη νιάτα για όλη τη δράση στα μετόπισθεν που βοήθησε την Αλληλεγγύη για την συγκέντρωση τροφίμων. Ήταν ο τροφοδότης των ανταρτικών ομάδων σε έμφυχο υλικό. Ακόμα κάνανε θέατρο, τραγούδι, χορούς. Εμφύχωναν τον κόσμο με την δράση και τον ενθουσιασμό τους...

Στο ρημαγμένο χωριό μας οι χωριανοί, όσοι δεν κατέφυγαν στα γύρω χωριά, φρόντισαν να βολευτούν στα λίγα σπίτια που είχαν απομείνει άκαφτα. Εμείς αφού περάσαμε τον χειμώνα στο Μεγάλο Χωριό έπρεπε την άνοιξη να σπειρούμε τα χωράφια. Ήρθαμε στο χωριό και εγκατασταθήκαμε στο σπίτι το Χαμπερείο, που ήταν στην πλατεία κοντά στο δικό μας. Το σπίτι αυτό είχε τρία μεγάλα δωμάτια. Εμείς είχαμε το ένα, ενώ στα άλλα δύο έμεναν η οικογένεια του Φίλιππα Μανίκα στο ένα και της Τσιγαρω Δημήτρηνας στο άλλο. Ήμασαν δηλαδή όλοι μαζί 10 άτομα. Για την τροφοδοσία μας εξαρτιόμασταν από τους συγγενείς μας από τα άλλα χωριά και από τις λίγες διανομές που έκανε η Αλληλεγγύη και από καμιά λίρα που μας έδιναν οι Εγγλέζοι...

Συνέχεια στο επόμενο

Έρωτος και Ρέντη γωνία

του Κώστα Τριανταφύλλη

Συνέχεια από προηγούμενο

» Τον παράτησα έτσι κουκουλωμένο κι έφυγα. Χαιρέτισα τυπικά, με κρύα καρδιά, τον Πέτρο και τη Βάγια και πήρα το δρόμο προς το σχολείο για να δω το μικρό μου, τον Πάνο μου. Τον συνάντησα στη μέση της διαδρομής, είχε σχολάσει και πήγαινε προς το ξενοδοχείο. Καθίσαμε δίπλα, δίπλα σ' ένα μαντρότοιχο, βάζοντας ο ένας το χέρι του πάνω στον ώμο του άλλου.

» 'Θες να μου πεις κάτι;' Τον ρωτάω. 'Όχι', μ' απαντάει.

» Θα φύγω για την Αθήνα και μετά θα πάω στην Κέρκυρα να δω τι κάνει ο αδερφός σου, ο Σωτήρης. Θες να του πω κάτι;

» 'Όχι, ο Σωτήρης πήρε τα χρήματα κι έφυγε, λείει η μάνα και ο Πέτρος.

» Ναι, το άκουσα κι αυτό χτες το βράδυ. Για πες μου, θες να πάμε στην Αθήνα;

» 'Όχι τώρα, όταν δεν θα 'χω σχολείο.

» Εντάξει. Εγώ θα φύγω και θα ξανάρθω το συντομότερο, τότε θα τα πούμε καλύτερα, έτσι;

» Ο Πάνος μου έφυγε για το ξενοδοχείο κι εγώ για το λιμάνι. Δεν γνώριζα εάν και πότε έχει καράβι, αλλά δεν άντεχα άλλο να είμαι κοντά σ' αυτόν τον άνθρωπο, τον Πέτρο. Πάνω από πέντε ώρες γύριζα από μαγαζί σε μαγαζί. Με κοιτούσαν σαν ούφο οι Μυκονιάτες. Ήμουν λίγο πολύ γνωστός στο νησί και κάτι θα πρέπει να 'χαν μάθει για μένα, τουλάχιστον αυτό συμπεράνα από τα 'ψου, ψου'.

«Στον Πειραιά επέστρεψα με το ίδιο βαπόρι την επόμενη το μεσημέρι. Σ' όλο το ταξίδι έβαζα σχέδια για να μπορέσω να βρω το παιδί μου στην Κέρκυρα. Πήγα ξανά στο σπίτι του Λάζαρου για να πάρω χρήματα και να κουβεντιάσω μαζί του. Ήταν γεμάτος ανυπομονησία.

» 'Τους βρήκες; Τι έγινε; Πώς σε υποδέχτηκαν; Πώς; πώς; πώς;' Δεν τού απάντησα.

» 'Συγγνώμη ... Είναι καλά τα παιδιά, τουλάχιστον;' Του απάντησα μ' ένα κούνημα του κεφαλιού μου.

» 'Όλα θα διορθωθούν, αρκεί που γύρισες ζωντανός, μωρέ Δημήτρη,' είπε η γυναίκα του φίλου μου του Λάζαρου.

» Ο Λάζαρος, στην προσπάθειά του ν' αλλάξει κουβέντα, ανοίγει ένα συρτάρι της βιβλιοθήκης του και βγάζει ένα τετράδιο: 'Το βλέπεις αυτό;' είπε.

» 'Το βλέπω', του απαντάω αδιάφορα

» 'Είναι ο λογαριασμός μας'.

» 'Ποιος λογαριασμός;'

» 'Αυτός που σου 'λεγα'.

» 'Ποιός;'

» 'Η πίστωση που μου 'κανες.'

» 'Λες για τα κρέατα;'

» 'Ναι. Παρ' το και ρίξε μια ματιά'.

» 'Άσε τα 'αστεία, ρε Λάζαρε'.

» 'Δεν είναι αστεία, πρόκειται για τα χρήματά σου'.

» Πάνω εκείνο το τετράδιο και το σχίζω, λέγοντάς του: 'Άκου, Λάζαρε. Δεν ξέρω πόσα μου χρωστάς και πόσα σου χρωστάω. Δεν μ' ενδιαφέρουν οι λογαριασμοί, μ' ενδιαφέρουν τα παιδιά μου, θέλω να τα μαζέψω κοντά μου. Το κατάλαβες; Σήμερα αύριο θα μου δώσεις χρήματα. Θέλω να ντυθώ και να φύγω για την Κέρκυρα'.

« Ο Λάζαρος ήταν ήρεμος άνθρωπος, ποτέ δεν παρεξηγιόταν, ό,τι και να του 'κανα, ό,τι και να του 'λεγα. 'Ήμουν γι' αυτόν ο πατέρας, ο αδελφός, τα πάντα.

» 'Κάτσε' μου λέει, 'όλα θα γίνουμε, δε θα πας εσύ στην Κέρκυρα, είσαι κουρασμένος άνθρωπος. Θα πάω εγώ, και σε λίγες μέρες θα φέρω το γιο σου εδώ'.

» Δε σου κρύβω ότι βρίσκω την πρότασή σου σωτήρια, αλλά πώς θα τον βρεις, μωρέ Λάζαρε;»

» Τι σε νοιάζει εσένα, έχω κόσμο στην Κέρκυρα, βρε παιδάκι μου. Εσύ θα μείνεις πλέον στο σπίτι, εδώ που γεννήθηκε ο παππούς σου, εδώ που γεννήθηκε κι ο πατέρας σου, στο δικό σου σπίτι, δηλαδή. Ορίστε, πάρε τα κλειδιά, όποτε θέλεις να μπαίνεις κι όποτε θέλεις θα βγαίνεις.»

« Πολύ ζεστά τα λόγια του φίλου μου, του αδερφού μου, δηλαδή.

» 'Ευχαριστώ, αλλά ξέρεις...'

» 'Δεν ξέρω τίποτα, ώσπου να βρεις τον εαυτό σου, θέλω να με ακούς, έτσι;'

» 'Έτσι', του απαντάω.

» 'Άκουσε, Δημήτρη, όποτε αισθάνεσαι ξεκούρατος, κεφάλτος, θέλω να σου πω κάποια πράγματα που συνέβησαν αυτές τις ημέρες'.

» 'Ποιες ημέρες;'

» 'Αυτές που βρίσκεσαι στην Ελλάδα'.

» 'Τι;'

« Σηκώνεται πάνω και μου φέρνει όλες σχεδόν τις εφημερίδες της προηγούμενης ημέρας:

» 'Κοίτα, όλες γράφουν για σένα'.

« Ρίχνω μια ματιά σε δυο τρεις, έγραφαν όλες ασυναρτησίες και τελείως εξωπραγματικά.

Νευρίασα και τις πέταξα.

» 'Το ίδιο έκανα κι εγώ', μου λέει ο Λάζαρος.

» 'Που το μάθανε οι εφημερίδες ότι εγώ ζω και ξαναγύρισα κι όλ' αυτά; Τον ρωτάω.

» 'Δεν το ξέρω. Αυτήν εδώ δεν τη διάβασες!'

» 'Τι να διαβάσω, μωρέ Λάζαρε;'

» 'Κοίτα, αυτή γράφει ότι είσαι ψυχοπαθής'.

» 'Τι λες; Νευρίασα.

» 'Ήσυχασε. Άκου τι σκέφτηκα'.

» 'Τι;'

» Να ξεκινήσουμε και να πάμε σε μια από δαύτες και να πούμε όλη την αλήθεια. Δεν πρέπει να αδιαφορήσουμε και να τις αφήσουμε να γράφουν ό,τι θέλουν'.

» 'Ωρέ, δεν πάνε στο διάολο!' του λέω. 'Τι περισσότερη ζημιά θα πάθω εγώ;'

» 'Όχι, δεν είναι έτσι, δεν κάνεις σωστή εκτίμηση. Το απόγευμα θα πάμε στον Εθνικό Κήρυκα, γνωρίζω κάποιον εκεί και θα του πούμε πώς έχουν τα πράγματα'.

« Αφού έτσι ήθελε ο Λάζαρος, έτσι έκανα, υποσχέθηκα, βλέπεις, ότι θα ακούω. Το βράδυ πήγαμε εκεί στην πλατεία Καρύτση και ζητήσαμε κάποιον να του πούμε πώς έχουν τα πράγματα και προπάντων να διαπιστώσει μόνος του ότι δεν είμαι ψυχοπαθής. Ήρθαν δυο τρεις άνδρες και μια γυναίκα στενογράφος. Είχαν συνεννοηθεί απ' την αρχή με το Λάζαρο ότι δε θα τους πω λεπτομέρειες ούτε για μένα ούτε για την οικογένειά μου. Θα τους πω μόνο ότι βρέθηκα στην Πολωνία για να φορτώσω κρέατα, ότι στο γυρισμό έπαθα ατύχημα κι ότι βρέθηκα από παρεξήγηση σε τρελάδικο. Τους τα είπα αυτά κι απάντησα, ήθελα δεν ήθελα και σε κάποιες λεπτομέρειες που με ρώτησαν. Μ' έπεισαν ότι θα ήταν χρήσιμο να με φωτογραφίσουν για να δει ο κόσμος ότι στέκω στα καλά μου. Ο Λάζαρος τους είπε να γράψουν ότι μένω στο σπίτι του, δίνοντας οδό, αριθμό και το τηλέφωνο.

« Την άλλη μέρα, που λες, πάλι οι φυλλάδες ασχολήθηκαν μαζί μου, να η φωτογραφία μου στην πρώτη σελίδα, οι δε ασυναρτησίες κι οι διαστρεβλώσεις των όσων είπα έδιναν και

έπαιρναν. Αυτή η ιστορία με τις εφημερίδες με στενοχώρησε, όπως ήταν επόμενο, πάρα πολύ, αλλά με ωφέλησε αφάνταστα.

- Άκου, το πρώτο τηλεφώνημα που δέχτηκα ήταν της Βάνας.

- Ποιας Βάνας;

- Έλα τώρα!

- Της Βάνας, της γειτόνισσας, της απέναντι, δηλαδή;

- Ναι. Οποσδήποτε με τάραξε και γενικώς δε μου 'κανε καλό που άκουσα τη φωνή της.

Κατάλαβες τώρα γιατί, ε;

- Ασφαλώς.

- Τ' άλλα τηλεφωνήματα ήταν άκρως ενδιαφέροντα. Πρώτα πρώτα, με πήρε το παιδί μου τηλέφωνο απ' την Κέρκυρα και μου υποσχέθηκε ότι έρχεται να με δει.

» 'Δε σου 'πα ότι θα πάω εγώ να σου τον φέρω;' έλεγε και ξανάλεγε ο Λάζαρος.

» 'Πήγες. Δεν πήγες;'

» Μα φυσικά πήγα, πήγα στις εφημερίδες κι έδωσα το τηλέφωνο για να σε βρουν όσοι σ' αγαπάνε. Σωστά;'

» 'Σωστά'.

» 'Εσύ ν' ακούς εμένα'.

« Μου τηλεφώνησαν και μερικοί χασάπηδες, απ' αυτούς που μου χρωστάνε κρέατα για να με ακούσουνε και να μου δώσουνε τα λεφτά μου. Τα σημαντικότερα όμως τηλεφωνήματα με οικονομικό ενδιαφέρον ήταν δύο. Το πρώτο του συμβολαιογράφου μου και τ' άλλο του χρηματιστή μου. Ζητούσανε και οι δυο να τους συναντήσω οποσδήποτε.

» Την επομένη το πρωί πήγα στο συμβολαιογράφο μου. Εκεί, μ' ανοιχτό το στόμα, πληροφορήθηκα, ότι κάποια ακίνητά μου, σημαντικής αξίας, δεν είχαν ανακαλυφθεί, δεν είχαν πουληθεί από τη γυναίκα μου και τα παιδιά. Πώς έγινε αυτό; Από διαβολικές συμπτώσεις. Την τελευταία φορά που είχα κάνει αγορά, ο συμβολαιογράφος μου 'δωσε ολόκληρο πακέτο με συμβόλαια αγορών, τον παρακάλεσα όμως να τα κρύψει κάπου και να μου τα δώσει όταν θα του τα ζητήσω. Ήταν, βλέπεις, η εποχή που 'χα φύγει απ' το σπίτι μου και δεν είχα πού να τα κρύψω. Καταλαβαίνεις το ηθικό μου, ε; Εκεί που δεν είχα ...

» Περίπου την ίδια έκπληξη μου επεφύλασσε κι ο χρηματιστής μου. Άγιος άνθρωπος. Του 'χα πει κάποτε: 'Περικλή, πάρε τρία εκατομμύρια και παίξε για λογαριασμό μου στο χρηματιστήριο, όπως εσύ νομίζεις, εγώ ποτέ δεν πρόκειται να καταλάβω τι γίνεται εκεί μέσα'

» 'Καλά', μου λέει ο άνθρωπος, 'θα σε ειδοποιώ εγώ, άμα θέλω κάτι'.

» Στη συνέχεια, βλέπεις, εγώ χάθηκα, η οικογένεια διέλυσε, αυτός όμως δεν πήρε είδηση τι συνέβη. Έπαιζε, έπαιζε και, από ό,τι φάνηκε, μπροστά στην ατυχία μου ήμουν και τυχερός.

» 'Είναι αλήθεια; Είχες χαθεί; Με ρωτάει. 'Εγώ δεν πήρα χαμπάρι. Σε είδα στην εφημερίδα και ξαφνιάστηκα. Σε φώναξα εδώ για να δω τελικά τι συνέβη και για να σου πω ότι έχεις αρκετά χρήματα, δηλαδή, εάν πουλήσεις τα χαρτιά αυτή τη στιγμή, πιάνεις πάνω από τριάντα δύο εκατομμύρια'.

» 'Καταλαβαίνεις τι λες, Παντελή;' του λέω.

» 'Σου φαίνονται πολλά, ε;'

» 'Μα, δεν είναι μια ολόκληρη περιουσία;'

» 'Είναι, πώς δεν είναι. Να δοξάζεις τον Θεό, κανένας δεν πάει χαμένος, άμα είναι στο δρόμο του'.

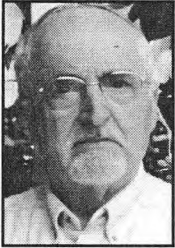
» 'Καλά, Παντελή, δεν ξέρω τι εννοείς. Εμένα θα μου δώσεις τώρα εκατό χιλιάδες για να τακτοποιηθώ και θα περάσω μετά από καμιά εβδομάδα να τα πούμε'.

« Άντε ψάξε τώρα να βρεις ανθρώπους σαν τον Παντελή το χρηματιστή ... Σήμερα υπάρχουν; Αμ δεν υπάρχουν!

Συνέχεια στο επόμενο

Ιερές Αγελάδες

Γράφει ο Γιώργος Σταυράκης
Κοινωνιολόγος

Εμείς οι άνθρωποι έχουμε πάντα την εσωτερική ανάγκη κάποιος να μάς προστατεύει και εμείς, με τη σειρά μας, να προστατεύουμε κάποιους άλλους. Αυτό πετυχαίνεται καλύτερα μέσα από την κομματική διαπλοκή, την αμοιβαία και συχνά συμπατριωτική αλληλοϋποστήριξη στο άβατο της δημόσιας διοίκησης. Ο όρος 'ιερές αγελάδες' (sacred cows) πρωτοεισήχθηκε στην κοινωνιολογία από τον Μαξ Βέμπερ, από το παράδειγμα του ινδικού πολιτισμού, για να σημάνει την αλόγιστη και μεταφυσική συμπεριφορά του ανθρώπου απέναντι στον ορθολογισμό και την κοινωνική δικαιοσύνη. Οι Ινδοί π.χ. προστάτευαν τις αγελάδες ως ιερά ζώα με περίσσειμα κοινωνικής υποκρισίας, αλλά, ελάχιστα τους ενδιέφερε η εξαθλίωση των συνανθρώπων τους, που πέθαιναν από τον υποσιτισμό και τις αρρώστιες.

Μοιάζει, λοιπόν φίλοι μου, ότι η απόσταση χιλιομετρική και πολιτιστική δεν είναι δα και πολύ μεγάλη ανάμεσα στην Ινδία και την Ελλάδα, όσο παράδοξο και αν ακούγεται αυτό. Τούτο διότι, ακόμα και σήμερα, και στις δύο χώρες έχουμε κροίσους, που ζούνε ηγεμονική ζωή, αλλά και εξαθλιωμένους φτωχούς, που δεν έχουν λίγο γάλα να αναστήσουν τα παιδιά τους. Χιλιάδες προστατευμένοι ασφάλιστοι για πολλές δεκαετίες σπίζονταν από το δημόσιο χρήμα χωρίς να αντιπαρέτελλαν έργο ανάλογο με τον πλουσιοπάροχο μισθό τους στο δημόσιο και τις αμαρτωλές Δ.Ε.Κ.Ο. Μιλάμε, κυρίως, για κάποιες χιλιάδες επίορκους με πλαστά δικαιολογητικά, αυτούς που λέμε αριβίστες εκ πεποιθήσεως.

Η σημερινή Τρόικα (το σωστό θα ήταν, ελεγκτές των δανειστών μας) έρχονται να μάς υποδείξουν μεθοδεύσεις για να βάλουμε τα οικονομικά μας σε μια τάξη. Όσο και αν δεν μας αρέσει αυτό, σε μερικές περιπτώσεις, στην επόμενη έλευσή τους διαπιστώνουν πως συχνά αυτά που υποσχόμαστε δεν τα εφαρμόζουμε. Καλό παράδειγμα ασυνέπειας λόγους και έργου είναι η περίπτωση κάποιων χιλιάδων επίορκων και άρα ακατάλληλων να πληρώνονται από τα χρήματα των φορολογουμένων.

Αλλά, κακά τα ψέματα, η συνομοταξία των ιερών αγελάδων βρίσκεται σχεδόν σε ολόκληρη τη δημοσιοϋπαλληλική διαστρωμάτωση. Για να καταλάβουμε τι ακριβώς εννοούμε, στατιστικά, ο μέσος όρος (Μ.Ο.) των δημοσίων υπαλλήλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι γύρω στο 20% του εργατικού δυναμικού. Στη Ελλάδα, αυτό το ποσοστό είναι σχεδόν διπλάσιο. Με διάφορα τεχνικά τεχνάσματα, όπως την παράδειγμα εφεδρεία, διαθεσιμότητα και άλλα σοφίσματα, ροκανίζεται ο χρόνος και οι 'ιερές αγελάδες' παραμένουν στη θέση τους και πληρώνονται ακόμα και όταν απεργούν. Οι πολιτικοί προστάτες τους κάνουν καλά τη δουλειά τους. Άλλωστε, δεν γίνεται και αλλιώς, τους δεσμεύει αμοιβαία 'κατανόηση'...

Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο με τον ιδιωτικό τομέα, του εργαζόμενου στη βιοτεχνία, στο μικρό και μεγαλύτερο μαγαζί, όπου βλέπουμε να απολύονται εκατοντάδες κάθε μέρα. Αυτοί δεν έχουν προστασία από κάποιο πολιτικό κόμμα, δεν ανήκουν στη συνομοταξία των ιερών αγελάδων.

Αλλά, δεν είναι μόνον οι ανεπαρκείς, οι με αμφισβητήσιμα ουσιαστικά και τυπικά προσόντα. Η Βουλή των Ελλήνων απασχολεί, κατά κοινή ομολογία, υπεράριθμους χρυσοπληρωμένους υπαλλήλους, οι οποίοι, κατά περίεργη σύμπτωση, είναι σχεδόν όλοι συγγενικά πρόσωπα των πολιτικών μας. Δηλαδή, οι πολιτικοί μας (νυν και τέως), που οφείλουν να ξορκίζουν τη μεσαιωνική 'κατάρτα' του νεποτισμού, πρωτοστατούν στο άθλημα...

Να ένας λόγος γιατί εμείς οι Έλληνες ζούμε την πολύπλευρη αναξιοκρατία. Η μεγάλη πλειονότητα των λειτουργών της πατρίδας μας δεν επιλέχτηκαν με αξιοκρατικό τρόπο, με έλεγχο των προσόντων τους, με δοκιμασία ικανοτήτων και τον απαραίτητο ζήλο για προσφορά. Τους διόρισε το κομματικό αλισβερίσι με την ανταλλαγή ψήφων και μέσα από την κάλπη την εξαγορά συνειδήσεων.

Στις προηγμένες πολιτικά και κοινωνικά πολιτείες, ο επιστήμονας (πτυχιούχος) πρέπει να αποδείξει την αξία του μετά το πτυχίο, δηλαδή στην εργασία, που τού εμπιστεύεται η πατρίδα του. Στην Ελλάδα το χρησιμοποιούμε σαν ένα είδος διαβατήριου για καλοπληρωμένο διορισμό.

Επιστολές προς την Αδελφότητα

Προς τον Πρόεδρο, το Δ.Σ. και τα Μέλη
της Αδελφότητας Μικροχωριτών «Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος»
Και τους απανταχού της γης Μικροχωρίτες

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ιερού Ναού Μεταμόρφωσης του Σωτήρος ευρίσκεται στην ευχάριστη θέση να σας ενημερώσει ότι, μετά από πολλές προσπάθειες και με μεγάλη υπομονή και επιμονή, απομακρύνθηκε από το χώρο του Ιερού Ναού «Αγίου Σώστη» η κεραία του Ο.Τ.Ε. και ο χώρος αποκαταστάθηκε όπως ήταν πριν. Η απομάκρυνση έγινε παρουσία Δικαστικού επιμελητή και με την βοήθεια του Δ. Μ. και του Ι. Γ., τους οποίους και ευχαριστώ θερμά.

Επίσης σας ενημερώνουμε ότι φέτος έγινε και η αλλαγή της στέγης του εξωκκλησίου του Αγίου Γεωργίου, βάφτηκε εσωτερικά και εξωτερικά όπου χρειαζόταν, επίσης βάφτηκαν και τα πορτοπαράθυρα.

Επ' ευκαιρία της επικοινωνίας μας αυτής, το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο εύχεται σε όλους σας Καλά Χριστούγεννα και Ευτυχισμένους ο Καινούργιος Χρόνος 2014.

Για το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Πρωτ. Νικόλαος Αζακάς

Κον Γιάννη Αρώνη
Πρόεδρο της Αδελφότητας Μικροχωριτών
Καραολή & Δημητρίου 75
18534 Πειραιά

Αγαπητέ κε Αρώνη,

Δεν έχω την τιμή να σας γνωρίζω προσωπικά. Είμαι τακτικός αναγνώστης του εξαίσιου περιοδικού σας «Μικροχωρίτικα Γράμματα». Θερμότατα συγχαρητήρια για το θαυμάσιο έργο σας.

Ο σημερινός δεσμός μου με το Μικρό Χωριό απορρέει από την προσωπική μου στενή φιλία με τους Θανάση Ι. Κεράνη και τον καθηγητή Μένιο Κουτσούκη, από τον οποίο έχω λάβει πολλά σπουδαία συγγράμματα που αναφέρονται στην Ρούμελη και ειδικότερα στην Ευρυτανία, της οποίας είχα την ευκαιρία να περπατήσω τα υψηλά πανέμορφα βουνά με την παρέα του Θανάση Κεράνη.

Το γενεαλογικό μου δένδρο είναι θολό. Μου έχουν πει ότι κάποιος προπάππος μου πολέμησε το 1821. Στο τελευταίο σας τεύχος διάβασα ότι κάποιοι Ζορμπαλάδες

έλαβαν μέρος στους βαλκανικούς αγώνες του 1912-13. Κάτι είναι και αυτά σχετικά με την εθνική μου κληρονομιά.

Ο πατέρας μου, Ιωάννης Δ. Ζορμπαλάς, ορφάνεψε από μητέρα σε πολύ μικρή ηλικία. Ο πατέρας του, Δημ. Ζορμπαλάς, μετανάστευσε στην Αμερική. Μετά το Γυμνάσιο Καρπενησίου, ο πατέρας μου ήρθε στην Αθήνα και σπούδασε στην Ανωτάτη Εμπορική Σχολή, Λογιστικά. Με την ίδρυση της καπνοβιομηχανίας, Γεώργιος Κεράνης, προσελήφθη ως Διευθυντής Λογιστηρίου, θέση που διατήρησε μέχρι το θάνατό του.

Μετά τον θάνατο του νεότερου αδερφού, Ξενοφώντος Δημ. Ζορμπαλά, τέσσερα ανίψια του, οι: **Δημήτριος Κ. Ζορμπαλάς, Δημήτριος Ι. Ζορμπαλάς, Ιωάννης Κ. Ζορμπαλάς** και **Καλλιόπη Δημητρίου (Ι. Ζορμπαλά)**, αποφασίσαμε με κοινή συνεισφορά να αφήσουμε ένα κληροδότημα στην μνήμη του (βέβαια και στην μνήμη των δύο αδελφών του, που είχαν ήδη πεθάνει προ πολλού). Αποφασίσθηκε η πρώτη ή πρώτος μαθητής του Λυκείου Καρπενησίου να βραβεύεται από τους τόκους του κληροδοτήματος. Η εκπλήρωση της επιθυμίας μας δεν ήταν απλή υπόθεση. Βοήθησαν αποφασιστικά ο Θανάσης Κεράνης και Θανάσης Κουτσούκης (Πρόεδρος τότε της Κοινότητας Μικρού Χωριού). Με ικανοποίηση διαπιστώνω ότι ο θεσμός καθιερώθηκε σε σταθερή βάση.

Μετά τον θάνατο του πατέρα μου και του Ξενοφώντος, οι δεσμοί μου με το Μικρό Χωριό χαλάρωσαν πολύ, ιδίως μετά τον θάνατο της Ευγενίας και Σοφοκλή Φλέγκα, αυτών των δύο εξαίσιων προσωπικοτήτων.

Διαβάζοντας το περιοδικό σας έρχονται στη μνήμη μου παλιές, ωραίες αναμνήσεις από το Μικρό Χωριό και τους ανθρώπους του.

Δεν γνωρίζω μέχρι πότε έχω καλύψει τις υποχρεώσεις μου προς το περιοδικό σας. Σήμερα 7-07-2012 κατέθεσα με ταχυδρομική επιταγή 100 €.

Με βαθύτατη εκτίμηση και φιλικούς χαιρετισμούς
Δημήτριος Ι. Ζορμπαλάς

Το Μικρό Χωριό Ευρυτανίας
Περιήγηση στο χώρο και στο χρόνο
Ένα βιβλίο για τον κάθε επισκέπτη
ή φίλο του Μικρού Χωριού

Πωλείται στο Μουσείο του Χωριού
Για την κάλυψη των εξόδων συντήρησής του

Στη στήλη αυτή παρουσιάζονται συνοπτικά βιβλία ή έντυπα που αποστέλλονται στην Αδελφότητα και αφορούν κυρίως τους Ευρυτάνες, την Ευρυτανία ή γενικότερα τη Ρούμελη

Πανευρυτανική Ένωση: «*Τω Διδασκάλω το εύ ζην*» Τιμητικό αφιέρωμα εις τον Διδάσκαλόν μας, φιλόλογον, **Παναγιώτην Κων. Βλάχον**, Επιμέλεια: Κωνσταντίνος Αντ. Παπαδόπουλος, Αθήνα 2013.

Ο τόμος αυτός περιέχει τις ομιλίες, που έγιναν σε εκδήλωση της Πανευρυτανικής Ένωσης τον Μάρτιο του 2010, προς τιμήν του φιλόλογου τ. Γεν. Επιθεωρητή Μέσης Εκπαίδευσης, κ. Παναγιώτη Βλάχου. Ο κ. Βλάχος υπήρξε επί πολλά χρόνια καθηγητής στο Γυμνάσιο Καρπενησιού και εκπαίδευσε πολλές γενεές Ευρυτάνων. Οι μαθητές του, ευγνώμονες σήμερα, θέλησαν να τιμήσουν τον δάσκαλό τους με την ωραία αυτή πνευματική εκδήλωση.

Αλλά τον κ. Βλάχο, ως έναν εκπαιδευτικό με ευρύτατη πνευματική, κοινωφελή, και πολιτιστική δράση, όχι μόνο στο Καρπενήσι αλλά σ' όλη τη χώρα, τον ετίμησε και μια πλειάδα πνευματικών ανθρώπων και παραγόντων της κοινωνίας. Πρώτος ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών κ. Ιερώνυμος, ο Μητροπολίτης μας κ. Νικόλαος, πολλοί καθηγητές Πανεπιστημίου, επιστήμονες, εκπαιδευτικοί κ.ά.

Κλείνοντας την προσφώνησή του, κατά την εκδήλωση της Πανευρυτανικής Ένωσης, ο Πρόεδρος της κ. Κωνσταντίνος Παπαδόπουλος θα πει: «*Σεβαστέ μας Διδάσκαλε, παρακαλώ δέξου την ευγνωμοσύνην μας ως εύχυμο καρπό καλλικάρπων δένδρων, τα οποία με τα στοργικά χέρια σου σε τρυφερή ηλικία στερέωσες προς προστασία από ενάντιους ανέμους και πότισες με διανγές πνευματικό ύδωρ, ώστε αναδείχθησαν καλλικόρμα, ευθαλή και καρποφόρα. Γι' αυτό κι εμείς Σάς σεβόμαστε, Σάς θαυμάζουμε, Σάς αγαπάμε, Σάς τιμούμε, Σάς ευγνωμονούμε!*»

Μιχάλης Σταφυλάς, Δημήτρης Πουρνάρας, ο Ανεξάρτητος και Ελεύθερος Δημοσιογράφος, Έκδοση Πανευρυτανικής Ένωσης, Αθήνα 2013

Ο Δημήτρης Ι. Πουρνάρας υπήρξε ένας διακεκριμένος πνευματικός άνθρωπος, συγγραφέας και δημοσιογράφος, από το Μεγάλο Χωριό. Έγινε πανελλήνια γνωστός για την μεγάλη δημοσιογραφική δράση του με την έκδοση αθηναϊκών εφημερίδων, όπως: ο *Ανεξάρτητος*, αλλά και σχολιαστής από ραδιοφώνου πάνω σε σημαντικά εθνικά ζητήματα, όπως το κυπριακό κ.ά.

Την προσωπικότητα και την πλούσια πολύπτυχη δράση του Δημήτρη Πουρνάρα παρουσιάζει ο γνωστός Ευρυτάνας συγγραφέας και λογοτέχνης, Μιχάλης Σταφυλάς. Ο σ. αναλύει, μεταξύ πολλών άλλων και τους αγώνες του Δ. Πουρ-

νάρα για τους αγρότες, για τον σχετικό νόμο του Καφαντάρη, αλλά και τις περιπέτειές του με όλες τις δικτατορίες που τον κυνήγησαν, από τον Πάγκαλο (1926) ως τον Παπαδόπουλο (1967). Το βιβλίο κλείνει με κρίσεις πνευματικών ανθρώπων για την προσωπικότητά του αλλά και των συγχωριανών του πρωτοπρεσβύτερου Κων. Βαστάκη και του γιατρού Ν. Καβέλη.

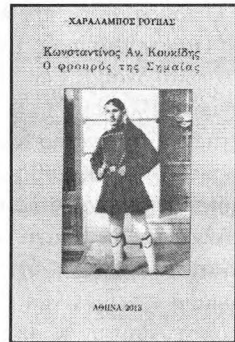
Κλείνοντας τον πρόλόγό του ο κ. Σταφυλάς γράφει: «Ο Δημήτρης Πουρνάρας ολοζωής στάθηκε υπόδειγμα Ανθρώπου και κοινωνικού παράγοντα, που άφησε σαν παρακαταθήκη στις επόμενες γενιές το ύψιστο καθήκον της υπεράσπισης των λαϊκών και εθνικών συμφερόντων. Πίστευε πως μόνο αν ο καθένας μας γίνει καλύτερος, τότε και η κοινωνία θα γίνει καλύτερη. Κι αυτό είναι το μεγαλύτερο χρέος του κάθε πολίτη...».

Χαράλαμπος Ρούπας, Κωνσταντίνος Αν. Κουκίδης, *Ο Φρουρός της Σημαίας*, Αθήνα 2013

Η μικρή ιστορία, η ιστορία μιας μέρας, μιας στιγμής, που έκανε τον Έλληνα στρατιώτη ήρωα και η ιστορία τον περιέλαβε στις χρυσές σελίδες της. Είναι ο ηρωϊκός θάνατος του στρατιώτη Κώστα Κουκίδη, όταν οι Γερμανοί μπήκαν στην Αθήνα (27-4-1941) και ανέβηκαν στην Ακρόπολη για να κατεβάσουν την ελληνική σημαία. Ο εκεί Έλληνας στρατιώτης, που επωμίσθηκε τη βαριά αυτή αποστολή με την απειλή των όπλων, κατέβασε τη σημαία αλλά δεν ήθελε να την αγγίξει ο κατακτητής. Έτσι τύλιξε τη σημαία γύρω του και έπεσε κάτω στο βράχο της Ακρόπολης.

Το ηρωικό και τραγικό αυτό περιστατικό, άγνωστο δυστυχώς σε πολλούς Έλληνες, με ξεχωριστό μεράκι και φροντίδα, το ερεύνησε ο υπερήλικας σήμερα αγωνιστής της Εθνικής Αντίστασης, Χαράλαμπος Ρούπας. Πήρε καταθέσεις από τους λίγους αυτόπτες μάρτυρες, από τους λίγους συγγενείς του ήρωα στρατιώτη, από τον παπά που τον έθαψε στο Ά Νεκροταφείο, από τον παγοπώλη που τον μετέφερε εκεί, αλλά και από τον μοναχό Σίμωνα της Ι.Μ. Πεντέλης που φύλαξε τα οστά του σε ειδική θήκη με το ιστορικό της θυσίας του Κ. Κουκίδη για την ελληνική σημαία, για την πατρίδα και για τη λευτεριά.

Συγχαρητήρια στον κ. Ρούπα, που έφερε σε πέρας τη μοναδική αυτή έρευνα που θα αποτελέσει το εσαεί μνημόσυνο για τον Έλληνα αυτόν ήρωα, που πέθανε αγκαλιά με την ελληνική σημαία.

Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού

Δείχνει τη ζωή και δράση των ανθρώπων του χωριού
στους προηγούμενους αιώνες.

Επισκεφθείτε το

Η στήλη αυτή φιλοξενεί κοινωνικά γεγονότα Μικροχωριτών, τα οποία γνωστοποιούνται έγκαιρα στη διεύθυνση του περιοδικού μας.

Βράβευση

✓ Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Γεροντολογίας, που εδρεύει στην Αυστρία, στο ετήσιο συνέδριό του, 15 Οκτωβρίου 2013, απένειμε το ερευνητικό βραβείο ECGColgate /GABA σε δύο επιστήμονες, μία από την Ελλάδα και έναν από την Ελβετία. Η Ελληνίδα επιστήμονας ήταν η συγχωριανή μας **Χριστίνα Μαστρογεωργοπούλου**, κόρη του Σπύρου και της Δανάης και εγγονή των αειμνηστων Χρήστου και Αντιγόνης Μαστρογεωργοπούλου.

Δεύτερη από δεξιά η Χριστίνα Μαστρογεωργοπούλου

Ο εν λόγω οργανισμός απαρτίζεται από ειδικούς επιστήμονες, που είναι αφοσιωμένοι στην προαγωγή της έρευνας και της διάδοσης των συμπερασμάτων της πάνω στη στοματική υγιεινή και ιδιαίτερα στην προσθετική οδοντιατρική για ηλικιωμένους, με τη χρήση νέων τεχνολογιών αιχμής. Η Χριστίνα βραβεύτηκε για την έρευνά της με τίτλο «Εφαρμογή του μοντέλου ΟΗΙΠ-20 στην Αποτίμηση Θεραπείας Ολικών Οδοντοστοιχιών». Το βραβείο συνοδεύεται και από χρηματικό έπαθλο 5000 ελβετικών φράγκων.

Συγχαίρουμε την Χριστίνα Μαστρογεωργοπούλου για την πρωτοπόρα έρευνά της και την επάξια βράβευσή της. Ως Μικροχωρίτες νιώθουμε υπερήφανοι για την επιτυχία της.

Γάμοι

Σ' όποιον γάμο κι αν επήγα... τέτοια νύπαντρα δεν είδα!

✓ Στις 21 Αυγούστου, στον Ι.Ν. της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος στο Παλιό Μικρό Χωριό έγιναν οι γάμοι της Μικροχωρίτισσας Σωτηρίας Ζωγράφου (φιλόλογος) με τον εκλεκτό της καρδιάς της Γιώργο Κατσαρή (μηχανολόγο – μηχανικό). Μετά το μυστήριο ένα πλούσιο τραπέζι περίμενε τους συγχωριανούς και φίλους στο ξενοδοχείο Country-Club, με ρουμελιώτικη και κρητική μουσική, παραδοσιακές μαντινάδες αλλά και σύγχρονη μουσική και χορό, που κράτησε ως τις πρώτες πρωινές ώρες.

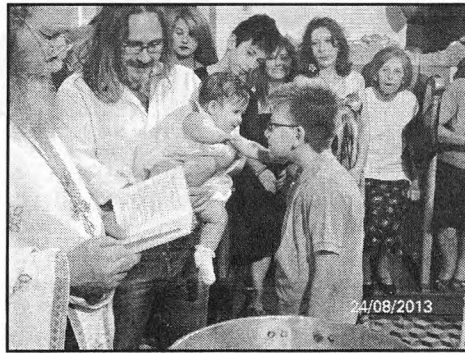

✓ Στις 21 Αυγούστου, στην Αγία Σωτήρα του Παλιού Μικρού Χωριού έγιναν οι γάμοι της Ντίνας Γιαννακοπούλου με τον εκλεκτό της καρδιάς της Ηλία Τάκη. Για τους καλεσμένους τους ακολούθησε δεξίωση στο ξενοδοχείο Μοντάνα.

✓ Στις 27 Σεπτεμβρίου, στον Ι.Ν. της Αγίας Αικατερίνης στην Πλάκα έγιναν οι γάμοι του Νικόλα Κομπορόζου με την Αθηνά Μπριντάκη και η βάπτισμα του χαριτωμένου γιου τους που πήρε το όνομα Αλέξανδρος-Αρμάνδος. Ακολούθησε ένα ωραιότατο γαμήλιο πάρτι στην 'Αίγλη' του όμορφου κήπου του Ζαπτείου, με εδέσματα, ωραία μουσική, κέφι, χορό και πολύ χάρη.

Βάπτισμα

✓ Η Αριέττα Παπαϊωάννου και ο Θανάσης Μιχαηλίδης βάπτισαν το όμορφο κοριτσάκι τους στην εκκλησία της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος (Παλιό Μικρό Χωριό) στις 24 Αυγούστου. Ο νονός, Πρίαμος, γιος της Ελένης Παναγιώτου και του Στέργιου Τσακίρη, της χάρισε το όνομα «Ελένη»!

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΞΕΧΝΟΥΝ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Μικροχωριτών ευχαριστεί όλους όσους εξοφλούν τις συνδρομές τους ή με χρηματικές δωρεές στηρίζουν το έργο της. Η συμβολή αυτή αποτελεί την κινητήρια δύναμη της Αδελφότητας, που λειτουργεί χάρη στην εθελοντική στράτευση των μελών του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Συνδρομές που έχουν εισπραχθεί από 21/6/2013 έως 21/11/2013

Όνοματεπώνυμο	Συνδρομή	Ευρώ
Γκούμα-Κεράνη Ευφροσύνη	2013	50,00
Κομπορόζου Ι. Ευαγγελία	2011-2015	200,00
Γεωργίου Δημήτριος και Μαρία	2011-2014	70,00
Κουτσούκης Γιάννης και Βασιλική	2013	20,00
Κουτσούκης Ι. Σπύρος	2013	20,00
Κουτσούκης Ι. Γιώργος	2013	20,00
Κουτσούκης Κλ. Νικήτας	2013	20,00
Παπαδημητρίου Νικόλας	2013	20,00
Δημητρακοπούλου Σωτηρία	2013	20,00
Ανδρεοπούλου Ευαγγελία	2013	20,00
Αντωνοπούλου Αλίκη	2013	20,00
Λιαροκάπη Ελένη	2013	20,00
Φλέγγας Τάσος	2013	20,00
Λιάπης Νικόλαος	2013	20,00
Βενέτης Παναγιώτης	2013	20,00
Αθανασόπουλος Αριστείδης	2013	20,00
Κουφαλιώτης Μένιος	2013	20,00
Σκαλτσάς Θεόδωρος	2013	20,00
Παναγιώτου Αριστοτέλης	2013	20,00
Κλωνάρη Ελένη	2013	20,00
Γιαννακόπουλος Σπύρος	2013	100,00
Τριανταφύλλης Χρήστος	2013	50,00
Τριανταφύλλης Κώστας	2013	50,00
Μπάκης Σταύρος	2013	20,00
Μπάκης Χαράλαμπος	2013	20,00
Αϊβαλιώτου Ελισάβετ	2013	20,00
Φλώρος Νικόλαος	2013	20,00
Μπάκη Ματίνα	2013	20,00

Κατσούδας Κωνσταντίνος	2013	20,00
Φώλου Αρετή	2013	20,00
Μπουλουόμπαση Ιφιγένεια	2013-2014	\$ 100,00
Αρώνη Μαριάνθη	2013	20,00
Αρώνης Ιωάννης	2013	20,00
Τρικαλινού Γιάννα	2013	20,00
Νταραντούμη Σωτηρία	2013	25,00
Κυρίσης Σπύρος	2013	20,00
Κουφαλιώτης Χρήστος	2013	20,00
Ζαχαρόπουλος Σεραφείμ	2013	20,00
Ζαχαρόπουλος Παναγιώτης	2013	20,00
Πλάκας Χρήστος	2013	20,00
Πλάκας Αθανάσιος	2013	20,00
Πλάκας Ευάγγελος	2013	20,00
Γαλανούδης Αθανάσιος	2013	20,00
Δερματάς Σπύρος	2013	20,00
Ζορμπαλάς Πέτρος	2013	20,00
Λιάτης Ιωάννης	2013	20,00
Σκρεπετός Παναγιώτης	2013	20,00
Κουκουβάος Ηλίας	2013	20,00
Λιάτης Παντελής	2013	20,00
Φατούρος Ελευθέριος	2013	20,00
Δημητρόπουλος Αθανάσιος	2013	20,00
Αζακάς Νικόλαος	2013	20,00
Αζακάς Κωνσταντίνος	2013	20,00
Μπάκης Δημήτριος	2013	20,00
Μπαϊρακτάρη Σίσσυ	2013	20,00
Φλέγγας Δημήτριος	2013	20,00
Μασσοσασής Λεωνίδα	2012-2013	40,00
Κεχριμπάρης Σπύρος	2013	20,00
Σάρρας Ηλίας	2013	20,00
Τσουκανά Παρασκευή	2013	20,00
Μπακατσιάς Γιώργος	2013	50,00
Παπαθανασίου Αθανάσιος	2013	20,00
Κακούρα Μαρία	2013	35,00
Σκορδά Μαρία	2013	20,00
Δερματά Σ. Σούλα	2013	20,00

Χονδρού Χρυσούλα	2013	20,00
Σιδερίδου Εύα	2013	20,00
Θάνος Κωνσταντίνος	2013	20,00
Φλέγγας Αλέξανδρος	2013	20,00
Κεραμίδας Νικόλαος	2013	20,00
Ψυχογιού Φωτεινή	2013	20,00
Μήτσου Ελένη	2013	20,00
Μίχος Κωνσταντίνος	2013	20,00
Κριεζία Μήνα	2013	20,00
Ζήσιμος Βασίλης	2013	20,00
Δημοπούλου Ευτυχία	2013	20,00
Ζωγράφος Δημήτριος	2013	20,00
Τσιμπογιάννη Αθηνά	2013	20,00
Αθανασοπούλου Γεωργία	2013	20,00
Κουτσούκη-Κούμπου Σοφία	2013	20,00
Κουτσούκη-Γκούμα Φρόσω	2013	20,00
Μπακογιάννη-Ζαχαροπούλου Μαρία	2012-2013	100,00
Μπακογιάννης Γιάννης	2013	35,00
Μπακογιάννη-Λαΐνη Ευδοκία	2013	35,00
Κομπορόζος Αθανάσιος	2013	20,00
Γεωργίου Γιάννος	2013	30,00
Δερματά-Ηλιάδη Ειρήνη	2013	20,00
Αρώνη Μαρία	2013	20,00
Πριοβόλου Μαριάνθη	2013	35,00
Αΐβαλιώτη Σαβούλα	2013	20,00
Τσακίρης Στέργιος	2013	20,00
Παναγιώτου Νίκος	2013	20,00
Μπετενίου Ρωξάνη	2013	20,00
Τσαρού Σία	2013	20,00
Γαβρίλης Διονύσιος	2013	20,00
Γαβρίλη-Παΐζη Ιωάννη	2013	20,00
Αθανασόπουλος Ιωάννης	2013	20,00
Κοντογιώργος Αθανάσιος	2013	20,00
Ραβδός Παντελής	2013	20,00
Νταφύλλης Νικόλαος	2011-2013	105,00
Κοκόσης Γιάννης	2013	20,00
Αγγελή Αντριάνα	2013	35,00

**Δωρεές εις μνήμη, που έχουν εισπραχθεί
από 21/6/2013-21/11/2013**

**Οι δωρεές βοηθούν στη συντήρηση και λειτουργία του
Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου του Μικρού Χωριού**

Ονοματεπώνυμο	Ευρώ
Κάλλης Βασίλειος, Κάλλης Παναγιώτης και Κάλλης Κωνσταντίνος, Υποτροφία στη μνήμη Κωνσταντίνου και Σπυριδούλας Τριχιά	\$ 500,00
Παπαδημητρίου Νίκος και Δήμητρα, στη μνήμη Γιώργου Παΐζη	50,00
Κουτσούκης Κλεομένης και Αιμιλία, στη μνήμη Γιώργου Παΐζη	50,00
Παπαδημητρίου Όλγα, στη μνήμη Γιώργου Παΐζη	50,00
Κουτσούκης Κλεομένης και Αιμιλία, στη μνήμη Καλλιρόης Ραγιά	50,00
Κουτσούκης Γιάννης και Κούλα, στη μνήμη Καλλιρόης Ραγιά	50,00
Κουτσούκης Αλέκος και Νίκη, στη μνήμη Καλλιρόης Ραγιά	50,00
Κουτσούκη Μαρίκα, στη μνήμη Καλλιρόης Ραγιά	50,00
Χαμπερής Απόστολος, στη μνήμη γονέων Νικολάου και Αθηνάς	\$ 500,00
Πλάκας Αντρέας, στη μνήμη γονέων και αδελφών	\$ 300,00
Κυρίτσης Σπύρος, υπέρ του Λαογραφικού Μουσείου	50,00
Αζακάς Κωνσταντίνος, υπέρ Λαογραφικού Μουσείου	30,00
Σκορδά Μαρία, στη μνήμη γονέων και συζύγου	30,00
Κριεζία-Ουτουτζή Μήνα, στη μνήμη πατρός	30,00
Κεράνης Θανάσης & Χρυσούλα, στη μνήμη Χρυσούλας Γρατσούνη	100,00
Κριεζία-Ουτουτζή Μήνα, στη μνήμη μητρός Ελευθερίας Πολύζου	50,00
Μπούρα Δέσποινα, υπέρ του Λαογραφικού Μουσείου	20,00
Κουβέλης Παντελής, Γιαννόπουλος Μαρίνος, Ανδρέας Ρωσσώνης, για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών Μουσείου για την συντήρηση μονοπατιών-κήπων	200,00 200,00

Συνδρομές Εσωτερικού

Ευχαριστούμε τα μέλη μας για την τακτοποίηση των συνδρομών τους. Υπενθυμίζουμε, ότι οι συνδρομές μπορούν να στέλνονται με ταχυδρομική επιταγή. Για διευκόλυνση είσπραξης της επιταγής, παρακαλούμε η επιταγή να γράφεται στο όνομα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, στο οποίο επιλέγετε να τη στείλετε. Η απόδειξη είσπραξης εσωκλείεται στο αμέσως επόμενο τεύχος του περιοδικού *Μικροχωρίτικα Γράμματα*, στη σχετική στήλη του οποίου αναγράφεται και η συνδρομή σας.

ΠΡΟΣΟΧΗ - Συνδρομές ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ενημερώνουμε τους Μικροχωρίτες του εξωτερικού ότι, λόγω της οικονομικής κρίσης, οι τράπεζες της Ελλάδας δεν δέχονται κανένα είδος επιταγής. Οι πληρωμές συνδρομών μπορούν να γίνονται με έμβασμα μέσω του **western union** στο όνομα ενός από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Αδελφότητας.

Δωρεές προς τους Ιερούς Ναούς του Μικρού Χωριού
Από 23/12/2012 – 2/9/2013

Όνοματεπώνυμο	Ναός	Εις μνήμη	Ποσό
Αθηνά Τσιμπογιάννη	Αγ. Κυριακή	Στη μνήμη γονέων και πάππων	100 €
Δημήτριος Ζωγράφος	»	»	50 €
Αθανάσιος και Δέσποινα Τσιούλου	»	Στη μνήμη Άγγελου και Πετρούλας Κακούρα	100 €
Ελισάβετ Αϊβαλιώτη	Μεταμόρφωση	Υπέρ υγείας	300 €
Αναστασία Δερματά	Αγ. Κυριακή	Συζύγου της Σωτηρίου	50 €
Δημήτριος Ζωγράφος	»	Στη μνήμη γονέων και πάππων	50 €
Αθηνά Τσιμπογιάννη	Αγ. Κυριακή	Στη μνήμη γονέων και πάππων	100 €
Μαρία Δ. Σκορδά	»	Στη μνήμη Γεωργίου και Βασιλικής	50 €
Σπυρίδων Γιαννόπουλος	»	Υπέρ Υγείας	150 €
Γεώργιος Κακούρας	»	Υπέρ Υγείας	50 €
Σπυρίδων και Βαρβάρα Χονδρού	Μεταμόρφωση	Στη μνήμη γονέων και υιού	3.000 \$

Ευχαριστούμε θερμά τους δωρητές και ευχόμαστε
ο Θεός να τους χαρίζει υγεία και προκοπή
ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ
ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Εκ του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου
Ο εφημέριος
Νικόλαος Αζακάς

Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού

Απεικονίζει τη ζωή και δράση των ανθρώπων του
χωριού στους προηγούμενους αιώνες.

Επισκεφθείτε το

Λίγα λόγια γι' αυτούς που έφυγαν

Η μνημόνευση προσφιλών προσώπων στη στήλη αυτή γίνεται με φροντίδα των οικείων τους, αν τ επιθυμούν, που θα πρέπει να στέλνουν στην διεύθυνση του περιοδικού μας ένα έτοιμο κείμενο ή τ απαραίτητα βιογραφικά στοιχεία και μια φωτογραφία.

Γιώργος Παϊζης

Ένας διακεκριμένος συγχωριανός μας εξ αγχιστείας, ο πρόσβης Γιώργος Παϊζης, προδομένος από την επάρατο, έχασε τ μάχη για τη ζωή. Γεννημένος στην Αθήνα, γνωρίστηκε με τ Ιωάννα, κόρη των αειμνηστων Δημητρίου και Ελένης Γαβριλ και παντρεύτηκαν το 1983.

Χάρη στις ευρύτατες σπουδές του (Πολιτικές Επιστήμες, Δθνηείς Σχέσεις, Διεθνές Δίκαιο, Εξωτερική πολιτική κ.λπ.) τός εδώ στο Πάντειο Πανεπιστήμιο όσο και μεταπτυχιακές στο Καναδά, αλλά και στην Διπλωματική Ακαδημία ανήλθε όλς τις βαθμίδες της διπλωματικής καριέρας για να φθάσει γρήγορα στον βαθμό του πρέσβη.

Υπηρέτησε σε πολλές ελληνικές Πρεσβείες, προσφέροντα πολύτιμες υπηρεσίες στους απόδημους Έλληνες, και αναλαμβάνοντας εθνικές αποστολές που απαιτούσαν ευελιξία, ειδικούς διπλωματικούς χειρισμούς και πλήρη γνώση των εθνικών θεμάτων.

Αξιώθηκε να υπηρετήσει σε πρεσβείες 'κλειδιά' για την εξωτερική μας πολιτική έχοντας στο πλευρό του την αγαπημένη του σύντροφο, Ιωάννα, επίσης στέλεχος του Υπουργείου Εξωτερικών, που υπηρετεί σήμερα στη διεύθυνση Εθιμοτυπίας.

Μετά από μια επιτυχημένη διπλωματική καριέρα και μια πλούσια παγκόσμια εμπειρία, ο Γιώργος Παϊζης έφυγε από τον μάταιο κόσμο μας στο σπíti του στην Αθήνα, κοντά στους δικούς του ανθρώπους.

Στην εξόδιο ακολουθία, στον Ι.Ν. της Παναγίτσας Παλαιού Φαλήρου, εκπρόσωπο του Υπουργείου Εξωτερικών τον αποχαιρέτισε με πολύ μεστά και ζεστά λόγια. Ανάμεσα στα πάμπολλα στεφάνια διπλωμάτων και φίλων ξεχώριζαν αυτά του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Υπουργού Εξωτερικών, του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, Υφυπουργών, Γενικών Γραμματέων κ.ά, ενώ εκ μέρους του πολιτικού κόσμου παρέστη ο διπλωμάτης και π. Υπουργός Εθνικής Άμυνας Παναγιώτης Μπεγλίτης.

Η γυναίκα του Ιωάννα, ο γιος τους Αντρέας, τα αδέρφια του, πολλοί συγγενείς πλήθος φίλων και συναδέλφων από το διπλωματικό σώμα συνόδευσαν τον Γιώργο Παϊζη στην τελευταία του κατοικία, στο νεκροταφείο Παλαιού Φαλήρου στις 8 Αυγούστου 2013.

Η ευγενική μορφή του θα μείνει ζωντανή στη μνήμη μας.

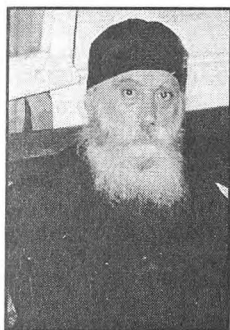
Αντώνιος, μοναχός (1938-2013)

Ένας δικός μοναχός, ο Αντώνιος, κατά κόσμον Παναγιώτης Καρδαράς, που έμεινε ζε στο Άγιον Όρος από το 1972, εκοιμήθη στις 10 Αυγούστου τ.έ.

Γιος του Γεωργίου Καρδαρά από το Γαύρο και της Βασιλικής, το γένος Μαστρο

γεωργοπούλου από το Μικρό Χωριό, πήρε τη μεγάλη απόφαση να επιστρέψει από την Αμερική, όπου εργαζόταν, για να πάει να μονάσει στο Άγιον Όρος. Πρώτα πήγε στη σκήτη της Αγίας Άννης και αργότερα στην Ιερά Μονή Αγίου Διονυσίου, όπου και κοιμήθη.

Από πατριώτες που τον επισκέπτονταν στο Άγιον Όρος, όπως ο συγχωριανός μας Παντελής Λιάπης, μαθαίναμε ότι ήταν άριστος αρτοποιός. Όμως δεν ήταν μόνο αυτό, ήταν καλλιγράφος και ανέπτυξε μεγάλη δεξιότητα στην εικονογραφία.

Όταν πριν από σαράντα χρόνια, στην Αμερική, μάς γνωστοποίησε την πρόθεσή του να πάει να μονάσει, μάς άφησε άναυδους, γιατί ήταν ένας κοινωνικός άνθρωπος, μελιχλιός, ευχάριστος στη συζήτηση, με χιούμορ, με ευρεία αντίληψη των κοινωνικών προβλημάτων και με ευαισθησία και αλληλεγγύη προς τον συνάνθρωπο. Στο επίμονο ερώτημά μας, 'γιατί δεν γίνεσαι ιερωμένος να βοηθήσεις την γενέτειρα που έχει ανά-

γκη υποδειγματικών και φωτισμένων, όπως εσύ, κληρικών με αισθήματα αγάπης, κατανόησης...κ.λπ.; πάντα απαντούσε: «οι καιροί ου μενετοί, έρχεται Αρμαγεδών και ο σάζων εαυτόν σωθείτο».

Ειλικρινής, ταπεινόφρων, ευθύς και ευσυνείδητος, έδειχνε να μη συμβιβάζεται πλέον με τα εγκόσμια. Έκτοτε, τον ξαναείδαμε στην Αθήνα, ως μοναχό πλέον, όταν ήλθε από το Άγιον Όρος να προπέμψει την αείμνηστη μητέρα του στο τελευταίο της ταξίδι και 1-2 φορές ακόμη.

Αν και η επάρατος τον βασάνιζε, έφυγε αγόγγυστα και απροειδοποίητα για να μην στενοχωρήσει ή να κουράσει κανέναν από τους συγγενείς του.

Από τότε που ο μοναχός Αντώνιος αποφάσισε να μονάσει, η κοινωνία μας είχε χάσει ένα εκλεκτό μέλος της και την πολύτιμη προσφορά του. Την κέρδισε όμως το Άγιον Όρος, ενώ ο ίδιος κέρδισε τον Παράδεισο.

Αιωνία σου η μνήμη πεφιλημένη Αντώνιε.

K.Σ.Κ.

Γιάννης Παπαδόπουλος (1925-2013)

Ένας αγαπητός συγχωριανός μας, ο Γιάννης Παπαδόπουλος μετά από μικρή ταλαιπωρία στην υγεία του, έφυγε από κοντά τον μας στις 25 Αυγούστου 2013. Η γυναίκα του, στη μνήμη του, έγραψε το πιο κάτω συναισθηματικά αντίο:

*Στον αγαπημένο μου σύζυγο και στοργικό πατέρα
Η αγάπη που έδωσες σε εμένα και στα παιδιά μας είναι πολύτιμος θησαυρός. Είσαι αναντικατάστατος στην καρδιά μας και εύχομαι να είσαι καλά εκεί που πήγες, όσο ήσουν και στη ζωή.*

Καλό ταξίδι αγάπη μου!!!

Γεννημένος στον Ασπρόπυργο Ευρυτανίας, μέλος πολύτεκνης οικογένειας (πέντε

αδέλφια), για να εξασφαλίσει τα προς το ζην εντάσσεται στη Χωροφυλακή. Εκεί τον βρήκε και ο εμφύλιος πόλεμος που λίγο έλειψε να αποβεί μοιραίος γι' αυτόν. Δέχθηκε δύο σφαίρες που του προξένισαν διαμπερή τραύματα. Η μία μπήκε πάνω από το μάτι και βγήκε από το πίσω μέρος του κρανίου και η άλλη τον χτύπησε στο στήθος και βγήκε από την πλάτη. Πράγματι «είχε Θεό»!

Το 1964 παντρεύτηκε με τη συγχωριανή μας Λούλα Τριανταφύλλη και απέκτησαν 2 παιδιά, την Ελένη και τον Νίκο, που ευτύχησε να τα βλέπει να μεγαλώνουν και να τα καμαρώσει αποκατεστημένα. Αγαπούσε πολύ το Χωριό και ήταν τακτικός θαμώνας του. Μαζί με την αγαπημένη του γυναίκα έφταναν νωρίς την άνοιξη και έμεναν ως αργά το Φθινόπωρο. Μαζί περιπολούνταν το όμορφο σπίτι και τον κήπο τους. Ο ίδιος απολάμβανε καθημερινά το αγαπημένο του παιχνίδι, το τάβλι, στην πλατεία του Χωριού και την συντροφιά των φίλων συγχωριανών.

Άφησε σε όλους μας πολύ καλές εντυπώσεις. Θα μείνει αξέχαστος στη μνήμη μας

Ιωάννης Φούκας

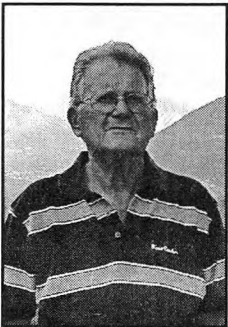

Την ημέρα του Σταυρού, 14 Σεπτεμβρίου 2013, ταξίδεψε προς την αιωνιότητα ο Γιάννης Φούκας, ένας αγαπητός συγχωριανός και ευσεβής χριστιανός. Ένα πρωινό, χωρίς προειδοποίηση, όρθιον, κοντά στο ρέμα του Χωριού, η καρδιά του τον πρόδωσε και του έκοψε το νήμα της ζωής του.

Ο Γιάννης γεννήθηκε το 1932. Σε ηλικία 12 χρονών ξενιτεύτηκε στην Αθήνα, όπου έμαθε την τέχνη του ηλεκτρολόγου και την οποία ακολούθησε σε όλη του τη ζωή. Στις αρχές της δεκαετίας του '50 γύρισε στο χωριό όπου παντρεύτηκε με την Δήμητρα Βαστάκη και μαζί απέκτησαν δύο παιδιά, την Βασιλική και τον Κώστα.

Έζησε την καταστροφή και τον ξεσπιτωμό από την κατολισθηση του Χωριού αλλά ευτύχησε να χαρεί το όμορφο νέο σπίτι του, να δει τα παιδιά του αποκατεστημένα και να καμαρώσει τα τρία εγγόνια του. Αιωνία του η μνήμη

Πέτρος Τραχανάς

Οι αγαπημένοι του, οι φίλοι και οι γνωστοί του θα θυμούνται πάντα την καλοσύνη, την πραότητα, την ευγένεια της ψυχής του, την σοβαρότητα και την ακεραιότητά του.

Αυτοδημιούργητος, εργατικός, αγωνιστής της ζωής, ξεκίνησε με «κοντά παντελόνια» και εργάστηκε για σαράντα χρόνια ως λογιστής στο εργοστάσιο της ΔΑΡΚΟ στην Λάρυμνα.

Ευτύχησε να δημιουργήσει με την συμβία του Ελένη, το γένος Νικολάου και Μαρίας Λιάπη, μια σωστή οικογένεια, να αποκτήσει παιδιά και εγγόνια που τον υπεραγαπούσαν.

Αγάπησε το Μικρό Χωριό, από την πρώτη στιγμή που έγινε

γαμπρός, ίσως περισσότερο και από τους ίδιους του Μικροχωρίτες και το επισκεπτόταν κάθε καλοκαίρι. Αγάπη που μετέφερε και στα παιδιά του αλλά και στους εγγονούς του. Του άρεσαν οι μακρινοί περίπατοι και χανόταν με τις ώρες στα γύρω βουνά, τον Άνθρωπο, το Κρί, τον Άγιο Σώστη. Από τις τελευταίες βόλτες του είναι και η φωτογραφία με θέα το Βελούχι.

Ο ξαφνικός χαμός του, μετά από ολιγοήμερη ασθένεια αφήνει δυσαναπλήρωτο κενό στους οικείους και τους φίλους του. Η κηδεία του έγινε στο Κοιμητήριο της Μεταμορφώσεως Βύρωνα, στις 29 Οκτωβρίου 2013.

Ας είναι αιωνία η μνήμη του.

Καλλιρόη Ραγιά

Γεννημένη στο Μουζήλο από Μικροχωρίτισσα μάνα, την Μαρία Ν. Κουτσούκη, και Μουζηλιώτη πατέρα, τον Δημήτριο Τσιαπέρα, έφυγε πλήρης ημερών η Καλλιρόη, χήρα Νικολάου Ραγιά. Ήταν μια σπάνια σε ζωτικότητα γυναίκα, που κατάφερε να αντέξει πολλές δοκιμασίες και αντιξοότητες στη ζωή της.

Έχασε τη μητέρα της όταν ήταν ακόμη σχολιαρόπαιδο. Χήρεψε στην ηλικία των είκοσι χρόνων, αφού ο Μουζηλιώτης άντρας της έπεσε στο Αλβανικό μέτωπο, πολεμώντας τους Ιταλούς φασίστες το 1940. Πάλεψε να μεγαλώσει τον μονάκριβο γιο της, τον Διονύση, που ήταν τότε ακόμη στην κούνια. Ευτύχησε να τον καμαρώσει ώριμο άνδρα και οικογενειάρχη, που της χάρισε την

πρώτη εγγονή της, την Καλλιρόη.

Κάποια στιγμή πήρε την απόφαση να φτιάξει πάλι τη ζωή της με έναν αντάξιό της άντρα, τον Νίκο Ραγιά από τη Ρεντίνα, με τον οποίο απέκτησε την αγαπημένη της κόρη Κατερίνα, μια δεύτερη εγγονή και έναν εγγονό.

Την ευτυχισμένη πλέον οικογενειακή ζωή της ήλθε να ταράξει ο θάνατος του γιου της Διονύση από την επάρατο νόσο. Μερικά χρόνια αργότερα έχασε τον άντρα της και λίγο πριν τη δύση της ζωής της δέχθηκε το τελευταίο πλήγμα από τον θάνατο του γαμπρού της, Θεοδωρή Καρυώτου.

Η Καλλιρόη δέχθηκε με στωικότητα χτυπήματα της μοίρας και τα προβλήματα υγείας της ηλικίας της, έχοντας την μεγάλη αγάπη, στοργή και φροντίδα από την κόρη της, τη νύφη της και τα τρία εγγόνια της. Ο Θεός την αντάμειψε με τη χαρά να δει και να καμαρώσει και τρία δισέγγονα.

Η κηδεία της έγινε στο Νεκροταφείο Ζωγράφου στις 6 Νοεμβρίου 2013. Η καλοσυνάτη μορφή της θα μείνει ζωντανή στη μνήμη μας.

Θεοδώρα Τζούφρα

Η Θεοδώρα Τζούφρα, πλήρης ημερών, έφυγε από τη ζωή. Τα παιδιά της, συγγενείς και φίλοι τη συνόδευσαν στην τελευταία της κατοικία στο Νεκροταφείο του Νέου Μικρού

Χωριού στις 9 Νοεμβρίου 2013.

Γεννημένη στο χωριό Χελιδόνα, αδελφή της Ελένης Τσιπά, ήλθε στο χωριό μας τη δεκαετία του '50, όπου παντρεύτηκε με τον Δημήτριο Τζούφρα. Μαζί δημιούργησαν μια ωραία οικογένειά από τρία αγόρια (Κώστα, Γιάννη, Γιώργο) και μία κόρη (Βασιλική). Δύσκολη η ζωή της αλλά και μεγάλη η πίκρα της από τον πρόωρο χαμό του μεγαλύτερου γιου της σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα. Μετά το θάνατο του άντρα της, είχε την αγάπη και την στήριξη των παιδιών της, ενώ κοντά της και ως την τελευταία της πνοή, ήταν ο γιος της, Γιώργος.

Ήταν πάντα καλοσυνάτη, χαμογελαστή και με τον καλό λόγο στο στόμα, γι' αυτό και ο Θεός την αντάμειψε με τη χαρά να καμαρώσει τα πέντε εγγόνια της. Αιώνια της η μνήμη.

Μαρίκα Αθ. Καρβέλη

Τα παιδιά, τα εγγόνια και τα δισέγγονα της σεβαστής μας μητέρας και γιαγιάς Μαρίκας χήρας Αθαν. Καρβέλη, το γένος Μιχαήλ και Ολυμπίας Μαργαριτοπούλου, αποβιβάσαντας την 8ην Δεκεμβρίου 2012, αντί ετησίου Μνημοσύνου της, παραθέτομε τον επικήδειο λόγο, που είτε ο ανηψιός της πατήρ Κωνσταντίνος Δ. Βαστάκης, κατά την Εξώδειο Ακολουθία της, που έγινε στο Μεγάλο Χωριό.

Πένθιμη είναι η σύναξή μας, αγαπητοί μου συλλειτουργοί, πατέρα Νικόλαε και πατέρα Κωνσταντίνε και αγαπητοί μου αδελφοί Χριστιανοί. Πένθιμη, αλλά η Αγιωτάτη Εκκλησία μας παραπέμπει την αποθανούσα προχθές σεβαστή θεία μου για την Βασιλεία του Θεού με τον χαρμόσυνο ύμνο, που προ ολίγου ακούσαμε: «Μακαρία η οδός, η πορεύει σήμερα, ότι ητοιμάσθη σοι τόπος αναπαύσεως». Μακαρίζει δηλαδή το δρόμο που ήδη πορεύεται η θεία Μαρίκα Καρβέλη, για να φτάσει κι αυτή στον ητοιμασμένο τόπο της αναπαύσεώς της. Άλλωστε, γι' αυτό συγκεντρωθήκαμε στον πάνσεπτο τούτο Ναό του χωριού μας, της Αγίας Παρασκευής, με την ευγενική της πρόσκληση βέβαια, για να συμπροσευχηθούμε υπέρ αναπαύσεως της ψυχής της και την αιώνια ανάπαυσή της.

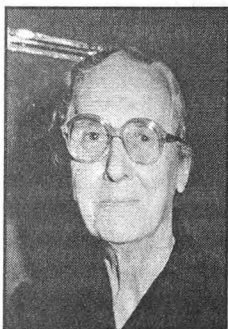
Η θεία Μαρίκα, αδελφοί μου: και πίστευε και ομολογούσε και προσδοκούσε τη Βασιλεία του Θεού. Έτσι ήταν αναθρεμμένη από τα πολύ μικρά της χρόνια. Μ' αυτή την πίστη, την Ορθόδοξη και αληθινή, έζησε τα πολλά –τα πάρα πολλά της χρόνια που της χάρισε ο Θεός– στη μεγάλη της διαδρομή.

Πράγματι: σε 40 μέρες από τη γέννησή της, εδώ στον πανιέρο τούτο Ναό, έκαμε την πρώτη της επίσκεψη για το «Σαραντισμό» της. Δεν καταλάβαινε βέβαια τα τελούμενα και τα λεγόμενα... Ούτε και όταν, στην ίδια αυτή θέση που βρίσκεται σήμερα, καταλάβαινε τη βάπτισή της. Όμως, στα 18 της χρόνια, ώριμη και πανέμορφη νύφη, πάλι στο ίδιο εδώ μέρος, κάτω από τον ίδιο Πολυέλαιο, έστεκε πλάι-πλάι στον εκλεκτό εκείνο της καρδιάς της, τον στοργικό της σύζυγο, τον πεφλημένο μας αειμνηστο ήδη Αθανάσιο Ν. Καρβέλη, αγαπητό παιδί του Νικολάου και της Αλεξάνδρας, το γένος Τ. Λώλου. (Κι αγωνιούσε τότε η νύφη, ν' ακούσει τον «Χορό του Ησαΐα». Τότε ήταν που, όταν τον άκουσε,

αναγάλλιασε η ύπαρξή της. Πραγματοποιήθηκαν τα όνειρά της... Κι άρχισαν να πέφτουν βροχή στα κεφάλια τους το ρύζι και τα κουφέτα...)

Έτσι κι αυτή πήρε το δρόμο της. Πήγε νύφη στο «Καρβελέικο». Πήγε χαρούμενη και στρώθηκε στο νέο νοικοκυριό της. Δεν ήτο και άμοιρη της νοικοκυρωσύνης. Ήτο βέβαια ορφανή από τον πατέρα της, τον σεβαστό μας παππού Μιχάλη Μαργαριτόπουλο (αδελφό της πρεσβυτέρας του παπα-Χαράλαμπου). Και τι σύμπτωση! Όταν εκείνη γεννιότανε, ο πατέρας της πέθαινε στο διπλανό δωμάτιο... Αλλά όλα τα ελλείποντα τα ανεπλήρωσε η άξια μάνα. Τι δεν πέρασε η πολυβασανισμένη «μανιά» μας, Μιχάλαϊνα η Σταυροπούλα... Η Λύμπω. Η ξακουστή Μαμή του χωριού μας. Αυτή μαζί και με άλλες συγκυρίες, την διδάξε πολλά...

Κι έτσι, στάθηκε με πολλή αγάπη και πολύ σεβασμό πλάϊ στην άλλη Μάνα, την μεγαλύτερη, την Καρβέλω, σαν πραγματική θυγατέρα της, βοηθός και συνοδοιπόρος... σαν την καλή νύφη Ρουθ!

Το νέο σπίτι ήτο αλλιώτικο από το δικό της. Ευπρεπισμένο και ανετώτερο. Αυτό σήμαινε χαρούμενη καινούργια ζωή. Και προπαντός –πέρα απ' όλα– δεν άργησε να αποκτήσει την Αλεξάνδρα της. Ούτε και τον Νίκο της, τον μετά ταύτα γιατρό της και γιατρό μας...

Αλλά την ξεγνοιασιά, τόσο γι' αυτήν και την οικογένειά της, όσο και για μας κι' όλο τον κόσμο, την διατάραξε ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος. Και τι πόλεμος! Μας άλλαξε τη σελίδα του βιβλίου της ήσυχης ζωής μας. Επιστρατεύσεις... Στερήσεις... Πίκρες, θάνατοι και βάσανα...

Τότε, στο διάστημα της κατοχής, ήταν που αρρώστησε η Αλεξάνδρα της. Τότε που, ούτε φάρμακα, ούτε Νοσοκομεία υπήρχαν. Κι όταν φτάσαμε στην απελευθέρωση, δυστυχώς άλλος πόλεμος... Ανομολόγητος...

Για το παιδί όμως, τότε ήταν αργά... Και τι παιδί! Μια Αλεξάνδρα, μια δεκατετράχρονη νύφη, μεγαλύτερη στο μπόι από τη μάνα της. Η υγεία της επιδεινώθηκε και μας έφυγε τότε πρόωρα... Τη βάλαμε κι αυτή μέσα σ' αυτό το κουτί, για να περάσει από το «Τούνελ» του τάφου στην αντίπερα όχθη, από την οποία ξεκινάει η συνέχεια της αιώνιας και πνευματικής ζωής...

Μάλιστα αδελφοί, ο τάφος δεν είναι το τέρμα της παρούσας ζωής, αλλά η αφετηρία και το ξεκίνημα για την κατάκτηση της ατελείτητης και αιώνιας ζωής. Όσο κι αν δεν χωράει ο λόγος αυτός στο μυαλό μας, η αλήθεια αυτή είναι...

Πώς όμως ξεκινήσαμε τον πένθιμο τούτο χαιρετισμό για τη σεβαστή μας θεία; Με το μακαρισμό του δρόμου που πορεύεται για τον τόπο της αναπαύσεώς της... Καιρός ήταν. Το θέλημα του Θεού έγινε. Ήρθε η ώρα της. Σώθηκε, όπως λέμε σ' αυτές τις ώρες, το «λαδάκι» της. Έφυγε όμως ευχαριστημένη. Το πέρασμά της ήτο πλούσιο σε «λαδί» της διάρκειας της ζωής. Ήτο πιο πολύ απ' όλους τους δικούς της... Πραγματικά, πόσο «λαδάκι» είχε η Αλεξάνδρα της; Πόσο είχε κι εκείνος ο πονεσιάρης πατέρας της Αλεξάνδρας και στοργικός της σύζυγος, ο θείος Θανάσης; Πόσο οι γονείς της; Και οι αδελφές της; Κι από τα δυο τα σόγια;

Ενενήντα επτά χρόνια στην παρούσα ζωή είναι υπερευλογία Θεού, παρά τα βάσανα και τις πίκρες που πέρασε. Άλλωστε, τα βάσανα είναι παιδαγωγίες του Θεού για το συμφέρον μας και γι' αυτό παραχωρούνται. Έπειτα δεν είναι μόνο αυτά... Έχουμε και χαρές και ευχάριστα...

Και νά... παιδούλα μόλις 5 χρονών, πήγε στην Κωνσταντινούπολη. Την πήρε εκεί η μεγαλύτερη αδελφή της. Πήγε φιλοξενούμενη για να ξεκουράσει τη χήρα μάνα της. Έτσι εκεί, έμαθε τα πρώτα της γράμματα. Εκεί ξεχώρισε τις Πολιτικές συνήθειες από τις Ρουμελιώτικες. Κι έτσι έγινε κι αυτή πολιτίσσα... Ξαναγύρισε όμως. Έτσι ήταν γραμμένο...

Σιγά-σιγά όμως, κέρδισε τη ζωή, μέχρι που έφτιαξε το νοικοκυριό της. Όλα πήγαιναν χαρούμενα μαζί με τον αλησμόνητο πόνο της Αλεξάνδρας της. Πόνος με διάρκεια, τον οποίο όμως ξεπέρασε με τον ερχομό των άλλων αγαπημένων της παιδιών, του Αλέκου της και του Μιχάλη της. Και όχι μόνο. Σε λίγο ήρθαν νυφάδες, γαμβροί και εγγόνια, με τις νεώτερες νυφάδες και τα δισέγγονά της. Όλα αυτά πλέον, την γέμιζαν με χαρές και ικανοποιήσεις...

Για όλους αυτούς τους λόγους, η θεία μας ήταν η ρίζα τους. ΡΙΖΑ ευλογημένη. Ρίζα για τα παιδιά της, τα εγγόνια της και τα δισέγγονά της, καθώς ρίζα και για τα ανήψια της. Δεν είναι κι απ' αυτά λίγα. Άλλα παραστέκουν αυτή την ώρα εδώ, κοντά της, και τ' άλλα συμμετέχουν νοερά από μακριά...

Αδελφοί μου, ο αδιάφυστος και αιώνιος λόγος του Θεού, μας λέγει ότι «οι δίκαιοι εις τον αιώνα ζώσι και ουδέποτε αποθνήσκουν». Και η προκειμένη νεκρή έφυγε φορτωμένη με τις δικαιουσύνες του Θεού. Έφυγε και μας άφησε μνήμες αγαθές. Έκαμε κι αυτή με το πέρασμά της από την παρούσα ζωή, το καθήκον της. Μάλιστα έκαμε όλες τις υποχρεώσεις της με συνέπεια και με αγάπη.

Έτσι έφυγε με την ελπίδα της αιώνιας ζωής, όπως πίστευε και προσδοκούσε.

Εμείς, με το κάλεσμά της, ήρθαμε να την προπέμψουμε. Να την αποχαιρετήσουμε και να της ευχηθούμε το καλό της ταξίδι. Τον καλό Παράδεισο, εκεί όπου δεν υπάρχει λύπη, ούτε πόνος, ούτε στεναγμός. Και της υποσχόμαστε ότι τη μνήμη της θα την φυλάξουμε αιώνια...

Αιωνία σου λοιπόν η μνήμη, αξιομακάριστη και αείμνηστη θεία Μαρίκα...

Μεγάλο Χωριό (10 Δεκ. 2012)

Η μάνα πο 'χει το παιδί (τραγουδί)

Η μάνα πο 'χει το παιδί πολύ το αγαπάει,
από μικρό τ' ανάθρεψε και έγινε μεγάλο.
Για δώσ' μάνα μ' την ευχή σ' στρατιώτης για να πάω,
να πολεμήσω ακούραστα για τη γλυκιά πατρίδα,
με τη βοήθεια του Θεού, τους Τούρκους για να διώξω.
Βοήθα Παναγίτσα μου στο σπίτι μ' να γυρίσω,
να βρω τη μάνα μου καλά κι όλους τους συγγενείς μου,
να βρω και την αγάπη μου να είναι στολισμένη,
να 'χει του Μάγη τα καλά, του Μάγη τα λελούδια

Ι. Σκεπεντέρης, Σιβίστα, 1959)

**Ανεμολόγιο
Καφέ**

Νέο Μικρό Χωριό Τηλ. 6978516458

Ενοικιαζόμενα Δωμάτια
Φωτεινή Ζάρα
Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41236/ 41433

Ξυλόγλυπτα
με έμπνευση από τη Φύση

Έκθεση - Διάθεση:
Νέο Μικρό Χωριό «Το Τζάκι»
Τηλ. 22370 41318

Καφετέρια
ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΠΟΥΡΑΣ
Νέο Μικρό Χωριό Τηλ. 22370 41300

<p>ΤΑΗΟΕ Computer Expert Co.</p> <p>CAD/CAM/EEE COMPANY</p>	<p>Θάνος Δημητρόπουλος Κορθίου 19, 11254 Αθήνα Τηλ/Fax: 210 2230673 Θεσπιάκη: 2310 20 20 89 Κιν. 6936 96 88 50 « 6932 46 23 32 E-mail: thanos@panafonet.gr</p> <p>HP CAD/CAM products: ME - Mechanical Eng.-2D SD - Solid Designer - 3D E3 - Electrical, Electronic Engineering Design</p>
---	--

“το χωριάτικο”

Ταβέρνα Νασιόπουλος
Νέο Μικρό Χωριό Ευρυτανίας
Τηλ. 22370 41257 • Fax. 22370 41103
www.tohoriatiko.gr

Κομμώσεις
Ανδρικές - Γυναικείες - Παιδικές

“ΚΙΚΗ”

Κική Φούκα-Σκοτίδα
Καραϊσκάκη 4, Καρπενήσι
Τηλ. 22370 25666

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΡΩΝΗΣ

Καραολή & Δημητρίου 70 Πειραιάς
Τηλ/Fax: 41.11.849 .6972717575

ΛΥΚΟΠΛΑΣΤΕΙΟ

Κωνσταντίνος Αζακάς

Καρπενήσι,
Τοχμή εθνικής οδού
Καρπενήσιου - Λαμίας

www.glikoplastio.gr

τηλ. 22370 89111

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΛΙΑΠΗ

Αθήνα - Λαμία - Μακρακώμη
Άγιο Γεώργιο - Καρπενήσι

Δ/ση: Μαρία Π. Σκρεπετού

Κηφισού 91β 8, Αθήνα

Τηλ. 210 3454825 - 3452186

Fax: 210 3452186

Ξενώνας "Η Γωνιά"

Δ/ση: Γιώργος Γιαννακόπουλος
Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41393, Fax: 22370 41586

Web: www.giannakopoulos_g.gr

Studio Merses

www.merses.gr

Τηλ.: 22370 41444

Παλιό Μικρό Χωριό Ευρυτανίας

info@studiomerses.gr

Κιν.: 6972 555 637 Fax.: 22370 41111

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

Παρασκευή Α. Γρομητσάρη - Μαραζιάννη

Μ.Α. Δίκαιο Ακινήτων, Montpellier I

Μ.Α. Δίκαιο Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Paris I - Paris II

Θεμιστοκλέους 23 - 25 & Ακαδημίας
106 77 Αθήνα

ΤΗΛ.: 213.0066040

ΚΙΝ.: 6939.613882

agrodesign

Εύα Παπαδημητρίου

Κατερίνα Γκόλτση

Γεωπόνος - Αρχιτέκτονας τοπίου (MSc, M.Arch)

αρχιτεκτονική τοπίου και αγροτουρισμός
Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου - Μελέτη - Επίβλεψη

www.agrodesign.gr

τηλ. 210 6136246 - 210 6140367 - 6974735648 email info@agrodesign.gr

Εστιατόριο - Ψησταριά "Ο Παράδεισος"

Αφοί Καλύβα

Διασταύρωση Μικρού-Μεγάλου
Χωριού

Τηλ. 22370 41320, Κιν. 6973 431421

Web: www.hellastourism.gr/paradisos

ΤΟ ΟΤΚΕΙΟΝ
café

RESTAURANT-BAR

Πλατεία Μικρού Χωριού
Ευρυτανίας
τηλ. 22370 41.050

Ξενοδοχείο

Country Club Hellas Hotel

Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41570-2

E-mail: info@hellascountry.gr

Ιβίσκος
studios

www.iviscos.gr

Νέο Μικρό Χωριό Ευρυτανίας / Τ.Κ. 361 00

ΑΓΟΡΑΙΟ

Βασίλης Μπούρας

Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41300/41281,

Κιν. 6972 288457

TAXI

Γιάννης Καραγκούνης

Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41392, Κιν. 6972 707840

*Τεχνικές εργολαβίες
πέτρινες κατασκευές*

ΒΑΣΙΛΗΣ ΖΗΣΙΜΟΣ

*Νέο Μικρό Χωριό. Τηλ.: 22370 41056
Κιν. 6977 624440*

ΡΑΔΙΟ ΤΑΞΙ
ΤΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ

24 ώρες το 24ωρο

Τηλέφωνο: 22370 22011

Ενοικιαζόμενα

Πανοραμικά Δωμάτια

“Το Τζάκι”

Δ/ση: Παρασκευή Ν. Αζακά

Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41318/41465,

Fax: 22370 41094 Κιν. 6977 808961

ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΗΡ. ΔΙΑΠΗ
ΔΙΠΛΩΜ. ΔΙΠ. & ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ
ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.

ΑΘΗΝΑ
ΑΔ ΚΟΡΑΗ 54-56
ΒΥΡΩΝΑΣ

ΤΗΛ: 6972848406
210-7622751

Το Ριζωμα

ΞΕΝΩΝΑΣ
ΚΑΦΕ - ΕΣΠΙΑΤΟΡΙΟ - ΤΑΒΕΡΝΑ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ

ΝΕΟ ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
ΤΗΛ.: 22370 41170, 41206, FAX: 22370 41486
ΚΙΝ.: 6978 77 42 66 www.torizoma.gr

Ενοικιαζόμενα Πολυτελή

Δωμάτια

Ουρανία Τάσιου

Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41349

«Η Χελιδόνα»
Παλαί Μικρό Χωρι

Τηλ.: 6976 912009

MODERN SUN-CHASING SYSTEMS
SOLAR tech

Ioannis Zorbalas

ZORBALAS S.A.
 34 Glysti Str., 117 44
 Athens - Greece

tel: +30 210 901 3344-5
 fax: +30 210 901 3294
 e-mail: zorbalas@solartech.gr
 www.solartech.gr

café
ΑΣΤΕΡΙΑ
 restaurant

Αιμιλία Κουφαλιώτη

Παραλία Καμμένα Βούρλα
 Τηλ.: 02350 23261,
 80901, 80902

Αθανάσιος Π. Διαροκάκης
Διακοσμητής

Interior Designer

**Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός
 και Μελέτη Χώρων**

Κόκκινη 31, Αθήνα, τ.κ. 30100.
 Τηλ.: 0641 - 33233, (εξ. fax) - 24522
 Κιν.: 0937831607, E-mail:
 athanart@otenet.gr

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
 ΣΕΒΑΣΜΑΤΗ - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΗ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΝΤΟΥΡΗΣ
 ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ Ε.Μ.Π.

ΚΥΠΡΟΥ 76Α ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ 16452 ΑΘΗΝΑ
 τηλ (+30)2109526423 (+30)6906599467
 e-mail: ventouris@hol.gr

ΠΑΤΩΜΑΤΑ
ΛΟΥΣΤΡΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ
ΣΚΑΛΕΣ

ΛΙΑΠΗΣ ΝΙΚΟΣ & Υιός

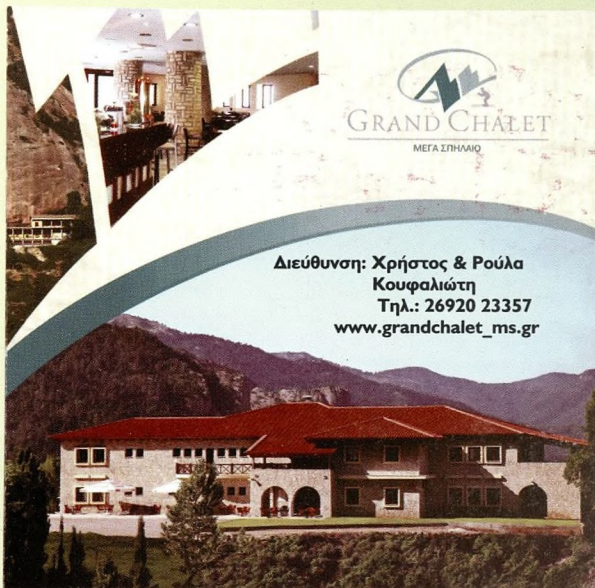
ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ

6610846 • 6048695 • 0972 136979

Πάνος Τσιμπογιάννης

- Διαφημιστικά Δώρα Επιχειρήσεων
  - Εκτυπώσεις Offset
  - Μεταξοτυπίες
  - Μηχανογραφικά Έντυπα
  - Ψηφισκά

Ευριπύδου 75 • 105 53 Αθήνα
 Τηλ.: 210.3226.222 - 210.3214.815
 Fax: 210.3214.815
 Κιν.: 6944.550940

GRAND CHALET
 ΜΕΓΑ ΣΠΗΛΙΟ

Διεύθυνση: Χρήστος & Ρούλα
 Κουφαλιώτη
 Τηλ.: 26920 23357
 www.grandchalet_ms.gr

ΕΠΛΟΥΡΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΔΟΥΛΑΒΕΡΗΣ
 ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
 Τηλ. 22370 41058 Κiv: 6972 79 12 81

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ

ΣΟΦΙΑ ΛΙΑΡΟΚΑΠΗ

ΜΠΟΤΣΑΡΗ 8 - ΤΗΛ. 0641 / 23.602 - ΑΓΡΙΝΙΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

• Ιστορία - Παραδόσεις -	
Φύση - Φιλοξενία	1
50 χρόνια πριν	3
• Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο	
Μικρού Χωριού.....	4
• Καλοκαιρινές εκδηλώσεις	
της Αδελφότητας Μικροχωριτών	6
• Το Υδροηλεκτρικό έργο του Μικρού	
Χωριού ζητάει δικαίωση.....	7
• Τεχνικό Πρόγραμμα	
Μικρού Χωριού	8
• Τοπική Αυτοδιοίκηση:	
Ώψεις και προοπτικές	9
• Μικροχωρίτικο Λεξιλόγιο.....	15
• Ο Νοκολός θυμάται,	
γράφει και σχολιάζει.....	17
• Τα Ψηλά Βουνά	
του Ζαχαρία Παπαντωνίου	
και το Μικρό Χωριό	19
• Μικροχωρίτες της Διασποράς.....	21
• Ο Βοσκός και η Βοσκοπούλα.....	22
• Αεροπόρος θα γενώ... ..	26
• Ο Κλήρος και οι Βαλκανιομάχοι	28
• Από τα "Λαογραφικά"	
του Στυλ. Βίου (1917)	29
• Ο Αββάς Φουρμόντ 1690-1746:	
Ο καταστροφέας της Σπάρτης	31
• Καθημερινές φράσεις με ιστορία....	33
• Γέφυρες ή φράχτες.....	35
• Ιστορικές Μνήμες	
και Προσωπικές Αναμνήσεις	36
• Έρωτος και Ρένθη Γωνιά	39
• Ιερές Αγγελάδες	42
• Επιστολές προς την Αδελφότητα... ..	43
• Βιβλιοπαρουσιάσεις	45
• Κοινωνικά.....	47
• Αυτοί που δεν ξεχνούν.....	49
• Λίγα λόγια γι' αυτούς	
που έφυγαν	54

ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ ΠΛΑΚΑ

42 ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΩΤΟΙ σε ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ - Α.Τ.Ε.Ι.

- ΓΡΑΜΜΙΚΟ
- ΕΛΕΥΘΕΡΟ
ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
- ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

FOUNDATION

- ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ
- ART & DESIGN
- ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ &
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

- ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
- ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Κ Ε Ν Τ Ρ Ο
Τ Ε Χ Ν Ω Ν

Π Λ Α Κ Α

ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ ΠΛΑΚΑ ΑΕ
ΑΘΗΝΑ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ 65, 104 33 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210 8250552, FAX: 210 8250627

και
ΨΥΧΙΚΟ • ΓΛΥΦΑΔΑ • ΚΗΦΙΣΙΑ • ΠΕΙΡΑΙΑΣ

e-mail: info@plakas.gr
www.plakas.gr